תלמוד ירושלמי נדרים

תלמוד ירושלמי

The Jerusalem Talmud, edition by Heinrich W. Guggenheimer. Berlin, De Gruyter, 1999-2015, ברישיון CC BY.
geulaquiz.com

פרק א

א משנה: כָּל כִּינּוּיֵי נְדָרִים כַּנְּדָרִים וַחֲרָמִים כַּחֲרָמִים וּשְׁבוּעוֹת כַּשְּׁבוּעוֹת וּנְזִירוּת כַּנְּזִירוּת. הָאוֹמֵר לַחֲבֵירוֹ מוּדָּר אֲנִי מִמְּךָ מוּפְרָשׁ אֲנִי מִמְּךָ מְרוּחָק אֲנִי מִמְּךָ. שֶׁאֵינִי אוֹכֵל לְךָ שֶׁאֵינִי טוֹעֵם לָךְ אָסוּר. מְנוּדֶּה אֲנִי לָךְ. רִבִּי עֲקִיבָה הָיָה חוֹכֵךְ בָּזֶה לְהַחְמִיר. כִּנְדָרֵי רְשָׁעִים נָדַר בְּנָזִיר וּבְקָרְבָּן וּבִשְׁבוּעָה. כִּנְדָרֵי כְשֵׁירִים לֹא אָמַר כְּלוּם. כִּנְדָבוֹתָם נָדַר בְּנָזִיר וּבְקָרְבָּן.

הלכה: כָּל כִּינּוּיֵי נְדָרִים כַּנְּדָרִים כול׳. כְּתִיב אִישׁ כִּי יַדִּור. מַה תַּלְמוּד לוֹמַר נֶדֶר. אֶלָּא מִיכָּן שֶׁכִּינּוּיֵי נְדָרִים כַּנְּדָרִים. אוֹ הִשָּׁבַע. מַה תַּלְמוּד לוֹמַר שְׁבוּעָה. אֶלָּא מִיכָּן שֶׁכִּינּוּיֵי שְׁבוּעוֹת כַּשְּׁבוּעוֹת. אַף כָּל חֵרֶם. מַה תַּלְמוּד לוֹמַר יַחֲרִים. אֶלָּא מִיכָּן שֶׁכִּינּוּיֵי חֲרָמִים כַּחֲרָמִים. נֶדֶר נָזִיר. מַה תַּלְמוּד לוֹמַר לְהַזִּיר. אֶלָּא מִיכָּן שֶׁכִּינּוּיֵי נְזִירוּת כַּנְּזִירוּת. עַד כְּדוֹן כְּרִבִּי עֲקִיבָה דְּאָמַר. לְשׁוֹנוֹת רִיבּוּיִין הֵן. כְּרִבִּי יִשְׁמָעֵאל דְּאָמַר. לְשׁוֹנוֹת כְּפוּלִין הֵן וְהַתּוֹרָה דִּיבְּרָה כְּדַרְכָּהּ. הָלוֹךְ הָלַכְתָּ. נִכְסַף נִכְסַפְתָּ. גָּנוֹב גְּנַבְתִּי. מְנָלָן. אִישׁ כִּי יַדִּור נֶדֶר לַיי אוֹ הִשָּׁבַע שְׁבוּעָה לֶאֱסוֹר אִסָּר עַל נַפְשׁוֹ לֹא יַחֵל דְּבָרוֹ. מַה תַּלְמוּד לוֹמַר כְּכָל הַיּוֹצֵא מִפִּיו יַעֲשֶׂה. אֶלָּא מִיכָּן שֶׁכִּינּוּיֵי נְדָרִים כַּנְּדָרִים וְכִינּוּי שְׁבוּעָה כִּשְׁבוּעָה. וּמִנַּיִן שֶׁכִּינּוּי חֲרָמִים כַּחֲרָמִים. נֶדֶר נֶדֶר. מַה נֶּדֶר שֶׁנֶּאֱמַר לְהַלָּן כִּינּוּי נְדָרִים כַּנְּדָרִים וְכִינּוּי שְׁבוּעָה כַּשְּׁבוּעָה. אַף נֶדֶר שֶׁנֶּאֱמַר כָּאן כִּינּוּי חֲרָמִין כַּחֲרָמִין. וּמִנַּיִן שֶׁכִּינּוּיֵי נְזִירוּת כַּנְּזִירוּת. נֶדֶר נֶדֶר. מַה נֶּדֶר שֶׁנֶּאֱמַר לְהַלָּן כִּינּוּי שְׁבוּעָה כַּשְּׁבוּעָה אַף נֶדֶר שֶׁנֶּאֱמַר כָּאן כִּינּוּי נְזִירוּת כַּנְּזִירוּת.

מַה מְקַיֵּים רִבִּי עֲקִיבָה כְּכָל הַיּוֹצֵא מִפִּיו יַעֲשֶׂה. מִיכָּן לְנֶדֶר שֶׁבָּטֵל מִקְצָתוֹ בָּטֵל כּוּלּוֹ. וְלֵית לֵיהּ לְרִבִּי יִשְׁמָעֵאל כֵּן. כּוּלָּהּ מִן תַּמָּן. אִית לֵיהּ מִיכָּן שֶׁכִּינּוּי נְדָרִים כַּנְּדָרִים וְכִינּוּי שְׁבוּעוֹת כַּשְּׁבוּעוֹת. אִית לֵיהּ מִיכָּן לְנֶדֶר שֶׁבָּטֵל מִקְצָתוֹ בָּטֵל כּוּלּוֹ. מַה מְקַיֵּים רִבִּי יִשְׁמָעֵאל נֶדֶר נָזִיר לְהַזִּיר. מִיכָּן שֶׁאָדָם קוֹבֵעַ עָלָיו נְזִירוּת בְּתוֹךְ נְזִירוּתוֹ. וְלֵית לְרִבִּי עֲקִיבָה כֵּן. אִית לֵיהּ כּוּלָּהּ מִתַּמָּן. אִית לֵיהּ מִיכָּן שֶׁאָדָם קוֹבֵעַ עָלָיו נְזִירוּת בְּתוֹךְ נְזִירוּתוֹ.

וַהֲלֹא הָעֲרָכִין וְהַחֲרָמִין וְהַתְּמוּרוֹת וְהַהֶקְדֵּישׁוֹת בַּפָּרָשָׁה הָיוּ. וְלֹא תַנִּינָן. כִּינּוּי עֲרָכִין וְכִינּוּי תְמוּרוֹת וְהֶקְדֵּשׁוֹת. וְאֵילּוּ תַנִּינָן מַה הֲוִינָן מֵיתְנֵי. עֲרָפִין עֲרָצִין עֲרָקִין. תְּמוּפָה תְּמֵרָנָה תְּמוּקָה. הֶגְדֵּר הֶגְזֵר הֶגְרֵם. נִיחָא כְּמָאן דְּאָמַר סְתָם חֲרָמִים לְבֶדֶק הַבַּיִת. בְּרַם כְּמַאן דְּמַר. סְתָם חֲרָמִים לַכֹּהֲנִים. וְלָמָּה לֹא תַנִּינָן כִּינּוּי תְרוּמָה. וְאֵילּוּ תַנִּינָן מַה הֲוִינָן מֵיתְנֵי. תְּרוּפָה תְּרוּצָה תְּרוּקָה.

רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא אָמַר. אִיתְפַּלְגוֹן רִבִּי יוֹחָנָן וְרִבִּי אֶלְעָזָר. דְּרִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. לוֹקִין עַל הָאִיסָּרוֹת. וְרִבִּי אֶלְעָזָר אָמַר. אֵין לוֹקִין. אָמַר רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא. כָּךְ מֵשִׁיב רִבִּי יוֹחָנָן אֶת רִבִּי אֶלְעָזָר. עַל דַּעְתָּךְ דְּאַתְּ אָמַר. אֵין לוֹקִין עַל הָאִיסָּרוֹת. וְהָא תַנִּינָן. הַמּוּדָּר הֲנָיָיה מֵחֲבֵירוֹ וְנִכְנַס לְבֵקָרוֹ. לֹא יִכָּנֵס. אָמַר רִבִּי יִרְמְיָה. שַׁנְיָיה הִיא תַּמָּן מִפְּנֵי דַרְכֵי שָׁלוֹם. רִבִּי יוֹסֵי בָּעֵי. אִם מִפְּנֵי דַרְכֵי שָׁלוֹם אֲפִילוּ בִּשְׁבוּעוֹת יְהֵא מוּתָּר. וְתַנִּינָן. נְדָרִים אָסִיר וּשְׁבוּעוֹת מוּתָּר.

אִי זֶהוּ אִיסָּר. כְּגוֹן זֶה עָלַי כַּיּוֹם שֶׁמֵּת בּוֹ אַבָּא. כַּיּוֹם שֶׁנֶּהֱרַג בּוֹ פְּלוֹנִי. כַּיּוֹם שֶׁרָאִיתִי יְרוּשָׁלֵם חֲרֵיבָה. זֶהוּ אִיסָּר שֶׁאָמְרָה הַתּוֹרָה. רִבִּי בָּא בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן וְרַב. תְּרֵיהוֹן אָמְרִין. וְהוּא שֶׁיְּהֵא נָדוּר בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם. רִבִּי יוֹסֵי בָּעֵי. אִם בִּשְׁיְּהֵא נָדוּר בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם לָמָּה לִי אִיסָּר. וְיֹאמַר. בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם.

אִיסָּר זוֹ שְׁבוּעָה. מִבְּטָא זוֹ שְׁבוּעָה. אִם אוֹמֵר אַתְּ. אִיסָּר זוֹ שְׁבוּעָה. חַיָּיב עַל כָּל אִיסָּר וְאִיסָּר וְעַל כָּל שְׁבוּעָה וּשְׁבוּעָה. אִם אַתְּ אוֹמֵר. אִסָּר מִין שְׁבוּעָה. חַיָּיב עַל זֶה בִּכְנֵי עַצְמוֹ וְעַל זֶה בִּכְנֵי עַצְמוֹ. אִסָּר זוֹ שְׁבוּעָה. וְתֹאמַר. אִם אוֹמֵר אַתְּ כֵּן. אָמַר רִבִּי אֶלְעָזָר. תְּרֵין תַּנָּיֵי אִינּוּן. אָמַר רִבִּי יִרְמְיָה. חַד תַּנָּיֵי הוּא. אָמְרוּ בִלְשׁוֹן נֶדֶר אַתְּ תּוֹפְסוֹ בִלְשׁוֹן נֶדֶר. אָמְרוּ בִלְשׁוֹן שְׁבוּעָה אַתְּ תּוֹפְסוֹ בִלְשׁוֹן שְׁבוּעָה. אָסַר חֲרֵי הוּא עַל יָדִי. אִם תּוֹפְסוֹ בִּלְשׁוֹן נֶדֶר. אִסָּר וְאֵינִי טוֹעֲמוֹ. אִם תּוֹפְסוֹ בִּמְקוֹם שְׁבוּעָה. אִם אוֹמֵר אַתְּ. אִסָּר מִין שְׁבוּעָה. חַיָּיב עַל כָּל אִיסָּר וְאִיסָּר וְעַל כָּל שְׁבוּעָה וּשְׁבוּעָה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. לָא אַתְיָיא אֶלָּא בַּחֲמִשָּׁה כְּפָרִין. אֲבָל בִּכְפָר אֶחָד מִכֵּיוָן שֶׁהִזְכִּיר עָלָיו שְׁבוּעָה עֲשָׂאוֹ כִּנְבֵילָה. מִיכָּן וָאֵילַךְ בִּמְיַיחֵל שְׁבוּעוֹת עַל הָאִיסָּרִין וְאֵין שְׁבוּעוֹת חָלוֹת עַל הָאִסָּרִין. אָמַר רִבִּי חֲנַנְיָה. אֲפִילּוּ בִכְפָר אֶחָד אַתְיָיא הִיא. כְּהָדָא דְתַנִּי. זֶה חוֹמֶר לְשֶׁעָבַר מִלְּבֹא. שֶׁאִם אָמַר. לֹא אֲכַלְתִּי לֹא אָכַלְתִּי. חָב עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד. לֹא אוֹכֵל לֹא אוֹכֵל. אֵינוֹ חָב אֶלָּא אַחַת. אִם אוֹמֵר אַתְּ. אֵין אִסָּר מִין שְׁבוּעָה. חָב עַל זֶה בִּכְנֵי עַצְמוֹ וְעַל זֶה בִּכְנֵי עַצְמוֹ. אָמַר רִבִּי יוּדָן. וְהוּא שֶׁהִזְכִּיר נֶדֶר וְאַחַר כָּךְ הִזְכִּיר שְׁבוּעָה וְאַחַר כָּךְ הִזְכִּיר נֶדֶר נְדָרִין חָלִין עַל הָאִיסָּרִין וְאֵין שְׁבוּעוֹת חָלוֹת עַל הָאִיסָּרִין.

רִבִּי יוֹסֵי פָּתַר לֶאֱסוֹר אִסָּר. חֲרֵי הוּא עָלַי. אָסוּר. חֲרֵי עָלָיו אִסָּר. אָסוּר. שְׁבוּעָה חֲרֵי הוּא עָלַי. אָסוּר. חֲרֵי עָלָיו בִּשְׁבוּעָה. אָסוּר. אָמַר רִבִּי יוּדָן. בִּנְדָרִים אָסוּר וּבִשְׁבוּעוֹת מוּתָּר. אִסָּר חֲרֵי עָלַי. אָסוּר. חֲרֵי עָלָיו אִסָּר. אָסוּר. שְׁבוּעָה חֲרֵי עָלַי. אָסוּר. חֲרֵי שְׁבוּעָה עָלַי. מוּתָּר.

מוּדָּר אֲנִי מִמְּךָ. רִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה אָמַר. שְׁנֵיהֶן אֲסוּרִין זֶה בַּזֶּה. כְּמָאן דְּאָמַר. וַאֲנָא מִינָּךְ. אָמַר. הַכְּפָר הַזֶּה נָדוּר מִמֶּנִּי וַאֲנָא מִינָּהּ. חֲרֵינִי נָדוּר מִכְּפָר זֶה וְהוּא מִמֶּנִּי. הִיא הֵימָךְ הִיא מִמְּךָ. אָמַר. הִיא חֲרֵי אֲנִי לָךְ הִיא חֲרֵי אֲנִי עָלַיִךְ. הִיא חֲרֵי אַתְּ לִי הִיא חֲרֵי אַתְּ עָלַי.

תַּנֵּי. כָּלוּי אֲנִי מִמְּךָ. פָּרוּשׁ אֲנִי מִמְּךָ. רִבִּי יִרְמְיָה בָּעֵי. וְלָמָּה לֹא תַנִּינָן נָטוּל. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. וְתַנִּיתָהּ בְּסוֹפָהּ וּנְטוּלָה אֲנִי מִן הַיְּהוּדִים.

שֶׁאֵינִי אוֹכֵל לְךָ שֶׁאֵינִי טוֹעֵם לָךְ. רִבִּי לָעְזָר בְּשֵׁם רִבִּי הוֹשַׁעְיָה. תּוֹפְשִׁין אוֹתוֹ מִשֵּׁם יַד לְקָרְבָּן. רִבִּי בּוּן בַּר חִייָה בָּעֵי. אִם אָמַר. לֹא אוֹכַל לָךְ. תּוֹפְשִׁין אוֹתוֹ מִשֵּׁם יַד לִשְׁבוּעָה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. אוֹרְחֵיהּ דְּבַר נַשָּׁא מֵימַר. קָנְתָה דְכוּלְכָּה. דִּילְמָא כּוּלְכָּה דְקָנְתָה.

מְנוּדֶּה אֲנִי לָךְ. רִבִּי עֲקִיבָה הָיָה חוֹכֵךְ בָּזֶה לְהַחֲמִיר. לוֹסַר אֶת כָּל נְכָסָיו. כְּמַה דְּאַתְּ מַר יָחֳרַם כָּל רְכוּשׁוֹ וְהוּא יִבָּדֵל מִקְּהַל הַגּוֹלָה. מַה עָבְדִין לָהּ רַבָּנִן. חוֹמֶר הוּא בְּנִידּוּי בֵּית דִּין.

כְּנִדְרֵי רְשָׁעִים נָדַר בְּנָזִיר וּבְקָרְבָּן וּבִשְׁבוּעָה. שְׁמוּאֵל אָמַר. לְצָדָדִין הִיא מַתְנִיתָא. אוֹ בְּנָזִיר אוֹ בְקָרְבָּן אוֹ בִשְׁבוּעָה. רִבִּי זְעִירָה אָמַר. נָזִיר בִּשְׁלָשְׁתָּן. אָמַר רִבִּי אָבִין. מָאן דְּבָעֵי מֵיפְתּוֹר הָדָא דְּרִבִּי זְעִירָא כֵּינִי. הָיָה לְפָנָיו אֶשְׁכּוֹל אֶחָד וּבָא אַחַר וְאָמַר. הֲרֵי עָלַי שְׁבוּעָה. וּבָא אַחֵר וְאָמַר. הֲרֵי עָלַי קָרְבָּן. הֲרֵי עָלָיו קָרְבָּן. וּבָא אַחֵר וְאָמַר. הֲרֵי עָלַי שְׁבוּעָה. הֲרֵי עָלָיו שְׁבוּעָה. וּבָא אַחֵר וְאָמַר. מַה שֶּׁאָמְרוּ שְׁלָשְׁתָּן עָלַי. לֹא נִמְצָא זֶה נוֹדֵר וּבְקָרְבָּן וּבִשְׁבוּעָה. תַּנֵּי. וּכְנִדְבוֹתָם. הָדָא אָמְרָה שֶׁהָרְשָׁעִים מִתְנַדְּבִין. מִכָּיוָן שֶׁהִתְנַדֵּב אֵין זֶה רָשָׁע. מַתְנִיתָא דְּרִבִּי יוּדָן. דְּתַנֵּי בְּשֵׁם רִבִּי יוּדָן. טוֹב אֲשֶׁר לֹא תִדּוֹר מִשְּׁתִּדּוֹר וְלֹא תְשַׁלֵּם. טוֹב מִזֶּה וּמִזֶּה שֶׁלֹּא תִדּוֹר. רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר. טוֹב אֲשֶׁר לֹא תִדּוֹר מִשְּׁתִּדּוֹר וְלֹא תְשַׁלֵּם. טוֹב מִזֶּה וּמִזֶּה נוֹדֵר וּמְשַׁלֵּם. וְכֵן הוּא אוֹמֵר נִדְרוּ וְשַׁלְּמוּ לֵאלֹהֵיכֶם. כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה עַל נִדְבָתוֹ לָעֲזָרָה וְאוֹמֵר. הֲרֵי זֶה עוֹלָה. רִבִּי אָבִין אָמַר. רִבִּי יְהוּדָה פָּתַח. אֵילּוּ הָיִיתָ יוֹדֵעַ שֶׁהַנּוֹדֵר נִקְרָא רָשָׁע נוֹדֵר הָיִיתָה. אָמַר רִבִּי יַנַּאי. מוֹקֵשׁ אָדָם יָלַע קוֹדֶשׁ וְאַחַר נְדָרִים לְבַקֵּר. הִתְחִיל לִנְדּוֹר פִּינַקְסָתוֹ נִפְתַּחַת. דָּבָר אַחֵר. מוֹקֵשׁ אָדָם יָלַע קוֹדֶשׁ וְאַחַר נְדָרִים לְבַקֵּר. אִיחוּר נְדָרִים. אִיחֵר אָדָם אֶת נִדְרוֹ פִּינַקְסוֹ נִפְתַּחַת. מַעֲשֶׂה בְּאֶחָד שֶׁאָמַר. הֲרֵי עָלַי עוֹלָה. וְשָׁהָא לַהֲבִיאָהּ וְשָׁקְעָה סְפִינָתוֹ בַּיָּם.

כְּנִדְרֵי כְשֵׁירִים לֹא אָמַר כְּלוּם. הָדָא אָמְרָה שֶׁהַכְּשֵׁירִים נוֹדְרִין. וּמִכָּיוָן שֶׁנָּדַר אֵין זֶה כָּשֵׁר. מַתְנִיתָא דְּרִבִּי יוּדָה. דְּתַנֵּי בְּשֵׁם רִבִּי יוּדָה. חֲסִידִים הָרִאשׁוֹנִים מִתְאַוִּין לְהָבִיא קָרְבַּן חַטָּאת. לֹא הָיָה הַמָּקוֹם מַסְפִּיק בְּיָדָם חֵט וְהָיוּ נוֹדְרִים בְּנָזִיר בִּשְׁבִיל לְהָבִיא קָרְבַּן חַטָּאת. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. חוֹטְאִים הָיוּ שֶׁהָיוּ נוֹדְרִים בְּנָזִיר. שֶׁנֶּאֱמַר וְכִפֶּר עָלָיו מֵאֲשֶׁר חָטָא עַל הַנֶּפֶשׁ. חָטָא זֶה עַל נַפְשׁוֹ שֶׁמָּנַע עַצְמוֹ מִן הַיַּיִן. וַאֲתָיְיא דְּשִׁמְעוֹן הַצַּדִּיק כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן. דְּתַנֵּי. אָמַר שִׁמְעוֹן הַצַּדִּיק. מִיָּמַיי לֹא אָכַלְתִּי אָשָׁם נָזִיר אֶלָּא אֶחָד. פַּעַם אַחַת עָלָה אֵלַי אָדָם אֶחָד מִדָּרוֹם. וּרְאִיתִיו אַדְמוֹנִי עִם יְפֵה עֵינַיִם וְטוֹב רוֹאִי וּקְווּצוֹתָיו מְסוּדָּרוֹת תִּילִים תִּילִים. וְאָמַרְתִּי לוֹ. בְּנִי. מַה רָאִיתָה לְהַשְׁחִית אֶת הַשֵּׂיעָר הַנָּאֶה הַזֶּה. וְנָם לִי. רִבִּי. רוֹעֶה הָיִיתִי בְעִירִי וְהָלַכְתִּי לְמַלְאוֹת אֶת הַשָּׁאוּב מַיִם. וְרָאִיתִי אֶת הַבּוּבְיָיה שֶׁלִּי בְּתוֹךְ הַמַּיִם וּפָחַז יִצְרִי עָלַי וּבִיקֵּשׁ לְאַבְּדֵינִי מִן הָעוֹלָם. אָמַרְתִּי לוֹ. רָשָׁע. אַתָּה מְפָחֵז בַּדָּבָר שֶׁאֵינוֹ שֶׁלְּךָ. עָלַי לְהַקְדִּישָׁךְ לַשָּׁמַיִם. וְהִרְהַנְתִּיו בְּרֹאשִׁי וְאָמַרְתִּי לוֹ. בְּנִי. כְּמוֹתְךָ יִרְבּוּ עוֹשֵׂי רְצוֹן הַמָּקוֹם בְּיִשְׂרָאֵל. עָלֶיךָ הַכָּתוּב אוֹמֵר אִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יַפְלִיא לִנְדּוֹר נֶדֶר נָזִיר לְהַזִּיר לַיי. רִבִּי מָנָא בָּעֵי. לָמָּה לִי כְשִׁמְעוֹן הַצַּדִּיק אֲפִילּוּ כְרִבִּי שִׁמְעוֹן. לֹא אָכַל שִׁמְעוֹן הַצַּדִּיק חַטָּאת חֶלֶב מִיָּמָיו. לֹא אָכַל שִׁמְעוֹן הַצַּדִּיק חַטָּאת דָּם מִיָּמָיו. סָבַר שִׁמְעוֹן הַצַּדִּיק. בְּנֵי אָדָם מִתּוֹךְ הַקְּפָדָה הֵם נוֹדְרִין. מִכָּיוָן שֶׁנּוֹדְרִין מִתּוֹךְ הַקְּפָדָה סוֹפוֹ לִתְהוֹת. מִכָּיוָן שֶׁהוּא תוֹהֵא נַעֲשׂוּ קָרְבְּנוֹתָיו כְּשׁוֹחֵט חוּלִין בָּעֲזָרָה. וְזֶה מִתּוֹךְ יִישׁוּב נָדַר וּפִיו וְלִבּוֹ שָׁווין.

ב משנה: הָאוֹמֵר קוֹנָם קוֹנָח קוֹנָס הֲרֵי אֵילּוּ כִּנּוּיִין לְקָרְבָּן. חֵרֶק חֵרֶךְ חֶרֶף הֲרֵי אֵילּוּ כִּנּוּיִין לְחֵרֶם. נָזִיק נָזִיחַ פָּזִיחַ הֲרֵי אֵילּוּ כִּנּוּיִים לִנְזִירוּת. שְׁבוּתָה שְׁקוּקָה נָדַר בְּמוֹהִי הֲרֵי אֵילּוּ כִּנּוּיִים לִשְׁבוּעָה.

הלכה: הָאוֹמֵר קוֹנָם קוֹנָח כול׳. עַד כְּדוֹן עַצְמוֹ. מַהוּ שֶׁיְּקַדֵּישׁ לַשָּׁמַיִם בִּלְשׁוֹן קוֹנָם. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. אָמַר לוֹ. הַשְׁאִילֵינִי קַרְדּוֹמָךְ. אָמַר קוֹנָם קוֹרְדּוֹם יֵשׁ לִי. קוֹנָם נְכָסַיי עָלַי. וְיֵשׁ לוֹ קוֹרְדּוֹם. נְכָסָיו אֲסוּרִין שֶׁאֵין לָזֶה קוֹרְדּוֹם. אָמַר רִבִּי תַּחְלִיפָא קֵיסָרַיָּא. שַׁנְיָיא הִיא. שֶׁבּוֹ בְּלָשׁוֹן שֶׁהִתְפִּיס אֶת הַקָּרְדּוֹם בּוֹ בְּלָשׁוֹן הִתְפִּיס בּוֹ אֶת הַנְּכָסִים. מַה נַפְשָׁךְ. קָדַשׁ קוֹרְדּוֹם קָדְשׁוּ נְכָסִים. לֹא קָדַשׁ קוֹרְדּוֹם אֲפִילּוּ נְכָסִים לֹא קָדְשׁוּ. אִילּוּ אָמַר. קוֹנָם קוֹרְדּוֹם יֵשׁ לִי. וְחָזַר וְאָמַר. קוֹנָם נְכָסַיי עָלַי. וְיֵשׁ לוֹ קוֹרְדּוֹם. נְכָסָיו אֲסוּרִין. יֵאוּת. אָמַר רִבִּי יוֹשׁוּעַ בֶּן חֲנַנְיָה. אִילּוּ אָמַר. נְכָסַיי מוּתָּרִין. וְקָם לֵיהּ. יֵאוּת. לֹא אָמַר אֶלָּא שֶׁאֵין לָזֶה קוֹרְדּוֹם. הָא אִם יֵשׁ לוֹ קוֹרְדּוֹם נְכָסָיו אֲסוּרִין. הָדָא אָמְרָה שֶׁקָּדַשׁ קוֹרְדּוֹם. הָדָא אָמְרָה שֶׁקָּדְשׁוּ נְכָסִים. הָדָא אָמְרָה שֶׁאָדָם מַקְדִּישׁ לַשָּׁמַיִם בִּלְשׁוֹן קוֹנָם.

רִבִּי יִרְמְיָה בָּעֵי. דָּבָר שֶׁהוּא מְשַׁמֵּשׁ לְשָׁם חוּלִין וּלְשָׁם קָרְבָּן מַהוּ לוֹסַר עַצְמוֹ בּוֹ. וְהָא תַנִּינָן. קוֹנָס. קוֹנָסָה שְׁמָהּ. וְהָא תַנִּינָן שְׁבוּתָה. שְׁפוּתָה שְׁמָהּ. וְהָא תַנֵּי בַּר קַפָּרָא. חֶרֶס. לֹא חַסְפָּא הִיא. אָמַר רִבִּי זְעִירָא. לְשׁוֹן גְּבוֹהַּ הִיא. הָאוֹמֵר לַחֲרֵס וְלֹא יִזְרַח. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. לְשׁוֹן אוּמּוֹת הִיא. כְּגוֹן אִילֵּין נַיְוָותָאֵי דִּינּוּן קָרֵיין לְחַסְפָּא כַּסְפָּא. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. נִרְאִין הַדְּבָרִים בְּמָקוֹמוֹת אֲחֵרִים. אֲבָל בְּמָקוֹם שֶׁקּוֹרְאִין לְנָזִיר נָזִיק כֵּן אֲנִי אוֹמֵר. נָזִיר פְּסִילִים לֹא יִהְא נָזִיר.

מִיתְנִי. שְׁבוּתָה שְׁקוּקָה. תַּנֵּי רִבִּי חִיָּיה. שְׁבוּקָה שְׁקוּעָה שְׁקוּרָה. נֶדֶר. דְּנַדָּר בְּמוֹהִי דְנָדַר מֹשֶׁה וַיהוֹאֵל מֹשֶׁה. רִבִּי יוֹנָה בָּעֵי. וְלָמָּה לִינָן אָמְרִין בְּמוֹמֵי דְנָדַר שָׁאוּל וַיהוֹאֵל שָׁאוּל. יְמִינָא הֲרֵי זוֹ שְׁבוּעָה. שְׂמֹאלָא הֲרֵי זוֹ שְׁבוּעָה. אָמַר רִבִּי מַתַּנְיָה. דִּכְתִיב וַיֵּרֶם יְמִינוֹ וּשְׂמֹאלוֹ הַשָּׁמַיִם וַיִּשָּׁבַע בְּחֵי הָעוֹלָם.

ג משנה: לֹא חוּלִּין לֹא אוֹכַל לָךְ לֹא כָשֵׁר לֹא דְכִי טָהוֹר וְטָמֵא נוֹתָר וּפִיגּוּל אָסוּר. כְּאִמְרָא כַּדֵּירַיִים כָּעֵצִים כָּאִישִׁים כַּמִּזְבֵּחַ כַּהֵיכָל כִּירוּשָׁלֵם נָדַר בְּאֶחָד מִכָּל מְשַׁמְּשֵׁי הַמִּזְבֵּחַ אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא הִזְכִּיר קָרְבָּן הֲרֵי זֶה נָדַר בְּקָרְבָּן. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר יְרוּשָׁלֵם לֹא אָמַר כְּלוּם.

הלכה: לֹא חוּלִּין לֹא אוֹכַל לָךְ כול׳. הָא מַה דָּנָא אֲכִיל מִן דִּידָךְ לָא יְהוּ חוּלִּין אֶלָּא קָרְבָּן.

לֹא כָשֵׁר לִי אֶלָּא לַמִּזְבֵּחַ.

לֹא דְכִי לִי אֶלָּא לַמִּזְבֵּחַ.

טָהוֹר לַמִּזְבֵּחַ וְלֹא לִי.

טָמֵא לִי וְלֹא לַמִּזְבֵּחַ. כָּשֵׁר וְדָכִי מִטָּהוֹר וְטָמֵא. לֹא כָשֵׁר לֹא דְכִי מִלְּטָהֵר וְטָמֵא.

פִּיגּוּל. לֹא שַׁנְיָיה. הֵיא פִּיגּוּל שֶׁלָּעוֹלָה הֵיא פִּיגּוּל שֶׁלִּשְׁלָמִים. נוֹתָר שֶׁלָּעוֹלָה הָיָה לוֹ שְׁעַת כּוֹשֶׁר. נוֹתָר שֶׁלִּשְׁלָמִים לֹא הָיָה לוֹ שְׁעַת כּוֹשֶׁר. אָמַר חֲרֵי עָלַי כַּנּוֹתָר שֶׁלִּשְׁלָמִים מָהוּ.

כְּאִימְּרָא. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. כְּאִימָּר תְּמִידָא. תַּמָּן אָמְרִין. כִּוּוּלַד חַטָּאת. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. כְּאֵילּוּ שֶׁלְּאַבְרָהָם אָבִינוּ. תַּנֵּי רִבִּי חִיָּיה מְסַיֵּעַ לְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. כְּאִימְּרָא דְלָא יָנַק מִן יוֹמוֹהִי. עַל דַּעְתִּין דְּתַמָּן נִיתְנֵי. כְּעֲזָרָה. אָמַר רִבִּי אָבִין. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ נִיתְנֵי. כְּקָרְבָּנוֹת הַמִּזְבֵּחַ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בוּן. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן נִיתְנֵי. כְּדִישּׁוּן מִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי וְהַמְנוֹרָה.

כַּדִּירִיִּים. כְּדִירִים שֶׁלַּעֲצִים. כְּדִירִיִּים שֶׁלַּקָּרְבָּנוֹת. כָּעֲצִים. כִּשְׁנֵי גִיזְרֵי עֵצִים. כָּאִישִׁים. כְּשַׁלְהָבִיּוֹת שֶׁלָּאֵשׁ. כַּמִּזְבֵּחַ. כְּקָרְבָּנוֹת הַמִּזְבֵּחַ. כָּהֵיכָל. כְּקָרְבָּנוֹת הַהֵיכָל. כִּירוּשָׁלֵם. כְּקָרְבָּנוֹת יְרוּשָׁלֵם.

נָדַר בְּאֶחָד מִכָּל מְשַׁמְּשֵׁי מִזְבֵּחַ. כְּגוֹן כַּף וּמַחְתָּה וּמִזְרָק.

רִבִּי יוּדָה אוֹמֵר. הָאוֹמֵר כִּירוּשָׁלֵם לֹא אָמַר כְּלוּם. שֶׁלֹּא נִתְכַּוֵּון וְזֶה אֶלָּא לָעֵצִים וְלָאֲבָנִים שֶׁבָּהּ. כַּתּוֹרָה. חֲרֵי זֶה מוּתָּר. כִּקְדוּשַׁת תּוֹרָה כַּכָּתוּב בָּהּ. חֲרֵי זֶה אָסוּר כַּקָּרְבָּנוֹת הַכְּתוּבִין שֶׁבָּהּ. אִית תַּנֵּיי תַנֵּי. כַּתּוֹרָה וְכַכָּתוּב בָּהּ. חֲרֵי זֶה מוּתָּר. רִבִּי אָבִין בַּר כַּהֲנָא אָמַר. דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן הִיא. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. דִּבְרֵי רִבִּי שִׁמְעוֹן נִמְצָא שֶׁאֵין בְּיָדוֹ חִיטִּין וּפָטוּר עַל הַשְּׂאָר. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. דִּבְרֵי הַכֹּל הִיא. כַּתּוֹרָה. כִּקְדוּשַׁת תּוֹרָה. כַּכָּתוּב בָּהּ. כִּקְדוּשַׁת כְּתוּבָיָא.

ד **משנה**: הָאוֹמֵר קָרְבָּן עוֹלָה וּמִנְחָה חַטָּאת תּוֹדָה וּשְׁלָמִים שֶׁאֵינִי אוֹכֵל לָךְ אָסוּר וְרִבִּי יְהוּדָה מַתִּיר. הַקָּרְבָּן כַּקָּרְבָּן קָרְבָּן שֶׁאוֹכֵל לָךְ אָסוּר. לַקָּרְבָּן לֹא אוֹכֵל לָךְ רִבִּי מֵאִיר אוֹסֵר. הָאוֹמֵר לַחֲבֵירוֹ קוֹנָם פִּי הַמְדַבֵּר עִמָּךְ וְיָדִי עוֹשָׂה עִמָּךְ וְרַגְלִי מְהַלֶּכֶת עִמָּךְ אָסוּר.

הלכה: הָאוֹמֵר קָרְבָּן עוֹלָה וּמִנְחָה. כול׳. כָּל עַמָּא מוֹדֵיי. הָקָרְבָּן מוּתָּר. כַּקָּרְבָּן אָסוּר. מַה פְלִיגִין. קָרְבָּן. רִבִּי יוּדָה אוֹמֵר. הָאוֹמֵר קָרְבָּן כָּאוֹמֵר קָרְבָּן וְהוּא מוּתָּר. וְרַבָּנִין אָמְרִין. קָרְבָּן כָּאוֹמֵר כַּקָּרְבָּן וְהוּא אָסוּר. אָמַר לָהֶן רִבִּי יוּדָה. אֵין אַתֶּם מוֹדִין לִי בָּאוֹמֵר שְׁבוּעָה כָּאוֹמֵר הַשְׁבוּעָה וְהוּא אָסוּר. וְכָא הָאוֹמֵר קָרְבָּן כָּאוֹמֵר כַּקָּרְבָּן וְהוּא מוּתָּר. וְרַבָּנִין מַטִּילִין אוֹתוֹ לַחוּמְרִין. הָאוֹמֵר שְׁבוּעָה כָּאוֹמֵר הַשְׁבוּעָה וְהוּא אָסוּר. וְכָא הָאוֹמֵר קָרְבָּן כָּאוֹמֵר הַקָּרְבָּן וְהוּא אָסוּר.

חָלִיל הֶחָלִיל לְחַלִּיל בֶּחָלִיל. בֵּין שֶׁאוֹכֵל לָךְ בֵּין שֶׁלֹּא אוֹכֵל לָךְ. מוּתָּר. לָחוּלִין שֶׁאוֹכֵל לָךְ. אָסוּר. חוּלִין שֶׁאוֹכֵל לָךְ. מוּתָּר.

רִבִּי יָסָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר מִמַּשְׁמַע לָאו אַתְּ שׁוֹמֵעַ הֵין. לֹא קָרְבָּן מִזֶּה. דְּלָ נָא אָכִיל מִן דִּילָךְ. הָא מַה דָּנָא אָכִיל מִן דִּידָךְ חוּלִין הוּא. לֵית הוּא קָרְבָּן.

הִילּוּכֵי עָלֶיךָ. דִּיבּוּרֵי עָלֶיךָ. לֹא אָמַר כְּלוּם. לָמָּה. שֶׁמַּתְפִּיס אֶת הַנֶּדֶר בְּדָבָר שֶׁאֵין בּוֹ מַמָּשׁ. נֶדֶר נֶדֶר. מַה נֶּדֶר שֶׁנֶּאֱמַר לְהַלָּן דָּבָר שֶׁאֵין בּוֹ מַמָּשׁ. אַף נֶדֶר שֶׁנֶּאֱמַר כָּאן דָּבָר שֶׁאֵין בּוֹ מַמָּשׁ. עֵינִי רוֹאָה לָךְ. אָזְנִי שׁוֹמַעַת לָךְ. אָסוּר. אַתְּ אוֹמֵר. יָדִי עוֹשָׂה עִמָּךְ. אָסוּר. חָרַשׁ עִמּוֹ בַּקַּרְקַע עַד כַּמָּה הוּא אָסוּר. עִמּוֹ כְּדֵי שְׁכָרוֹ אוֹ עַד כְּדֵי חֲנָיַת קַרְקַע. גָּדַר עִמּוֹ בַּתְּנוּר עַד כַּמָּה הוּא אָסוּר. עַד כְּדֵי שְׁכָרוֹ אוֹ עַד כְּדֵי חֲנָיַת תַּנּוּר.

פרק ב

א **משנה**: אֵילּוּ נְדָרִים מוּתָּרִין חוּלִין שֶׁאוֹכֵל לָךְ כַּבְּשַׂר חֲזִיר כַּעֲבוֹדָה זָרָה כַּנְּבֵילוֹת כַּטְּרֵיפוֹת כַּשְּׁקָצִים כָּרֶמֶשִׂים כְּחַלַּת אַהֲרֹן וְכִתְרוּמָתוֹ מוּתָּר. הָאוֹמֵר לְאִשְׁתּוֹ חֲרֵי אַתְּ עָלַי כְּאִימָּא פּוֹתְחִין לוֹ פֶּתַח מִמָּקוֹם אַחֵר שֶׁלֹּא יָקֵל רֹאשׁוֹ לְקָדְּ. קוֹנָם שֶׁאֵינִי יָשֵׁן שֶׁאֵינִי מְדַבֵּר שֶׁאֵינִי מְהַלֵּךְ הָאוֹמֵר לְאִשְׁתּוֹ קוֹנָם שֶׁאֵינִי מְשַׁמְּשֵׁךְ חֲרֵי זֶה בְּלֹא יַחֵל דְּבָרוֹ. שְׁבוּעָה שֶׁאֵינִי יָשֵׁן שֶׁאֵינִי מְדַבֵּר שֶׁאֵינִי מְהַלֵּךְ אָסוּר.

הלכה: אֵילּוּ נְדָרִים מוּתָּרִין כול׳. לַיי. אֵין אָדָם אוֹסֵר עָלָיו דָּבָר אֶלָּא שֶׁהוּא לַיי. תַּנֵּי דְבֵית רַב פְּלִיג. מְנַיִין לִנְדָרִים שֶׁהֵן מוּתָּרִין לָךְ מִן הַשָּׁמַיִם וּבְנֵי אָדָם נוֹהֲגִין בָּהֶן בְּאִיסּוּר שֶׁלֹּא תְהֵא נוֹדֵר וּמְבַטֵּל. תַּלְמוּד לוֹמַר לֹא יַחֵל דְּבָרוֹ. שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה דְּבָרָיו חוּלִין. חֲוון בָּעֵיי מֵימַר. כְּגוֹן הַקָּרְבָּן בִּשְׁבוּעָה. הָא בִשְׁאָר כָּל הַדְּבָרִים לֹא. אָתָא מֵימַר לָךְ. אֲפִילּוּ בִשְׁאָר כָּל הַדְּבָרִים. לֶאְסוֹר אִסָּר עַל נַפְשׁוֹ. אִית תַּנֵּיי תַנֵּי. עַל נַפְשׁוֹ לֹא עַל אֲחֵרִים. אִית תַּנֵּיי תַנֵּי. אֲפִילּוּ עַל אֲחֵרִים. חֲוון בָּעֵי מֵימַר. מָאן דָּמַר. עַל נַפְשׁוֹ לֹא עַל אֲחֵרִים. לוֹסַר נְכָסָיו שֶׁל אֲחֵרִים. וּמָאן דָּמַר. אֲפִילּוּ עַל אֲחֵרִים. לוֹסַר נְכָסָיו עַל אֲחֵרִים. הָא נִיכְסֵי אֲחֵרִים עָלָיו לֹא. הָאוֹמֵר לְאִשְׁתּוֹ חֲרֵי אַתְּ עָלַי כְּאִימָּא. בִּיאָתֵךְ עָלַי כְּבִיאַת אִימָּא. כִּבְשַׁר אִימָּא. לֹא אָמַר כְּלוּם. אָמַר הַכֹּהֵן הַזֶּה עָלַי כְּבִיאַת אִימָּא. מָהוּ. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. הָאוֹמֵר לְאִשְׁתּוֹ. קוֹנָם אֵינִי מְשַׁמְּשֵׁיךְ. רַב אָמַר. אָסוּר. וּשְׁמוּאֵל אָמַר. מוּתָּר. מַה מְקַיֵּים שְׁמוּאֵל בְּלֹא יַחֵל דְּבָרוֹ. כְּאִילּוּ בַּל יַחֵל דְּבָרוֹ. רַב כְּדַעְתֵּיהּ. תַּנֵּיי

דְּבֵית רַב פְּלִיג. מְנַיִין לִנְדָרִים שֶׁהֵן מוּתָּרִין לָךְ מִן הַשָּׁמַיִם וּבְנֵי אָדָם נוֹהֲגִין בָּהֶן בְּאִיסּוּר כְּדֵי שֶׁלֹּא תְּהֵא נוֹדֵר וּמְבַטֵּל. תַּלְמוּד לוֹמַר לֹא יַחֵל דְּבָרוֹ. שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה דְּבָרָיו חוּלִין.

שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אִישַׁן שְׁלֹשָׁה יָמִים. מַלְקִין אוֹתוֹ וְיָשַׁן מִיַּד. שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל שְׁלֹשָׁה יָמִים. מַמְתִּינִין אוֹתוֹ עַד שֶׁיֹּאכַל וּמַלְקִין אוֹתוֹ.

ב משנה: קָרְבָּן לֹא אוֹכַל לָךְ וְקָרְבָּן שֶׁאוֹכַל לָךְ לֹא קָרְבָּן לֹא אוֹכַל לָךְ מוּתָּר. שְׁבוּעָה לֹא אוֹכַל לָךְ שְׁבוּעָה שֶׁאוֹכַל לָךְ לֹא שְׁבוּעָה לֹא אוֹכַל לָךְ אָסוּר. זֶה חוֹמֶר בַּשְּׁבוּעוֹת מִבִּנְדָרִים. וְחוֹמֶר בִּנְדָרִים מִבַּשְּׁבוּעוֹת. כֵּיצַד אָמַר קוֹנָם סוּכָּה שֶׁאֵינִי עוֹשֶׂה לוּלָב שֶׁאֵינִי נוֹטֵל. תְּפִילִין שֶׁאֵינִי נוֹתֵן בִּנְדָרִים אָסוּר בַּשְּׁבוּעוֹת מוּתָּר. שֶׁאֵין נִשְׁבָּעִין לַעֲבוֹר עַל הַמִּצְוֹת.

הלכה: קָרְבָּן לֹא אוֹכַל לָךְ כול׳. וְלָמָּה לֹא תַנִּינָן. שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל לָךְ. מוּתָּר. אֶלָּא בְּגִין דְּתַנִּינָן. חוֹמֶר בַּשְּׁבוּעוֹת מִבִּנְדָרִים. וְסָבְרִנָן מֵימַר. שְׁבוּעָה לֹא אוֹכַל לָךְ. דִּבְרֵי חֲכָמִים אָסוּר. לְפוּם כֵּן לֹא תַנִּינָן.

חֲרֵי הוּא קָרְבָּן. חֲרֵי הוּא לַקָּרְבָּן. חֲרֵי הוּא כְּקָרְבָּן. מוּתָּר. חֲרֵי הוּא שְׁבוּעָה. חֲרֵי הוּא לַשְּׁבוּעָה. חֲרֵי הוּא כִּשְׁבוּעָה. אָסוּר.

זֶה חוֹמֶר בַּשְּׁבוּעוֹת מִבִּנְדָרִים. וְחוֹמֶר בִּנְדָרִים מִבַּשְּׁבוּעוֹת. כֵּיצַד. אוֹ נֶפֶשׁ כִּי תִשָּׁבַע לְבַטֵּא בִּשְׂפָתַיִם לְהָרַע אוֹ לְהֵ[י]טִיב. מַה הַטָּבָה רְשׁוּת אַף הָרָעָה רְשׁוּת. יָצָא דָבָר שֶׁלְּאִיסּוּר בְּדָבָר שֶׁל מִצְוָה. הֲוֹון בָּעֵי מֵימַר. שׁוֹגֵג. הָא הַמֵּזִיד לֹא. אַשְׁכַּח תַּנֵּי. רִבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר. כְּכָל הַיּוֹצֵא מִפִּיו יַעֲשֶׂה. לֹא הַיּוֹצֵא מִפִּי שָׁמַיִם. וָמַר. אַף בְּהֶקְדֵּשׁ כֵּן. רִבִּי יוֹסֵה בְּשֵׁם רִבִּי הִילָא. שֶׁכֵּן אָדָם מַקְדִּישׁ סוֹכָּתוֹ לַשָּׁמַיִם.

ג משנה: יֵשׁ נֶדֶר בְּתוֹךְ נֶדֶר וְאֵין שְׁבוּעָה בְּתוֹךְ שְׁבוּעָה. כֵּיצַד אָמַר הֲרֵינִי נָזִיר אִם אוֹכַל וְאָכַל חַיָּיב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת. שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל וְאָכַל אֵינוֹ חַיָּיב אֶלָּא אַחַת.

הלכה: יֵשׁ נֶדֶר בְּתוֹךְ נֶדֶר כול׳. רִבִּי יוֹסֵי בָּעֵי. שְׁבוּעָה שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל. וְאָכַל. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל כָּכָר זֶה. שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל. שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל. וְאָכַל. אֵינוֹ חַיָּיב אֶלָּא אַחַת. מִפְּנֵי שֶׁאָמַר זוֹ. הָא אִם לֹא אָמַר זוֹ חַיָּיב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת. אָבִימִי אַחֲוֵי דְּחִיפָה אָמַר שִׁשָּׁה בִּנְדָרִים שִׁשָּׁה בִּשְׁבוּעוֹת. בָּעֵי חִיפָּה מִיבְדְּקוּנֵיהּ. הָיוּ לְפָנָיו חֲמִשָּׁה כִּכָּרִים וְאָמַר. שְׁבוּעָה שֶׁאוֹכַל כִּכָּר זוֹ. וְחָזַר וְאָמַר. שְׁנַיִם אֵילּוּ. וְחָזַר וְאָמַר. שְׁלֹשָׁה אֵילּוּ. וְחָזַר וְאָמַר. אַרְבָּעָה אֵילּוּ. וְחָזַר וְאָמַר. חֲמִשָּׁה אֵילּוּ. וְאָכַל אֶת הָרִאשׁוֹן מָהוּ. אָמַר לֵיהּ. חַיָּיב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת. אָמַר לֵיהּ. אֵינוֹ חַיָּיב אֶלָּא אַחַת. מִכֵּינָן שֶׁהִזְכִּיר עָלָיו שְׁבוּעָה עֲשָׂאוֹ כִּנְבִילָה. מִיכָּן וְאֵילַךְ כְּמִיחַל שְׁבוּעוֹת עַל הָאֵיפָרִין. וְאֵין שְׁבוּעוֹת חָלוֹת עַל הָאֵיפָרִין. חָזַר וּבְדָקֵיהּ. הָיוּ חֲמִשָּׁה כִּכָּרִים וְאָמַר. שְׁבוּעָה חֲמִשָּׁה כִּכָּרִים הָאֵילּוּ. וְחָזַר וְאָמַר. אַרְבָּעָה אֵילּוּ. וְחָזַר וְאָמַר. שְׁלֹשָׁה אֵילּוּ. וְחָזַר וְאָמַר. שְׁנַיִם אֵילּוּ. וְחָזַר וְאָמַר. אֶחָד זֶה. וְאָכַל אֶת כּוּלָּן. אָמַר לֵיהּ. אֵינוֹ חַיָּיב אֶלָּא אַחַת. אָמַר לֵיהּ. חַיָּיב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת. אִילּוּ מִי שֶׁאָמַר. שְׁבוּעָה שֶׁאוֹכַל חֲמִשָּׁה. וְאָכַל אַרְבָּעָה. שֶׁמָּא אֵינוֹ פָטוּר. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. מִסְתַּבְּרָא כְּאַחֲוֵי דְּחִיפָה בָּאַחֲרִיתָא. וּדְחִיפָה בְּקַדְמִיתָא.

ד משנה: סְתָם נְדָרִים לְהַחֲמִיר וּפֵירוּשָׁם לְהָקֵל. כֵּיצַד אָמַר חֲרֵי עָלַי כְּבָשָׂר מָלִיחַ כְּיֵין נָסָךְ אִם שֶׁלַּשָּׁמַיִם נָדַר אָסוּר אִם שֶׁלָּעֲבוֹדָה זָרָה נָדַר מוּתָּר. וְאִם סְתָם אָסוּר. חֲרֵי עָלַי כְּחֵרֶם אִם בְּחֵרֶם שֶׁלַּשָּׁמַיִם אָסוּר וְאִם שֶׁלַּכֹּהֲנִים מוּתָּר וְאִם סְתָם אָסוּר. חֲרֵי עָלַי כַּמַּעֲשֵׂר אִם בְּמַעֲשֵׂר בְּהֵמָה נָדַר אָסוּר וְאִם שֶׁלִּדְגָן מוּתָּר וְאִם סְתָם אָסוּר. חֲרֵי עָלַי כַּתְּרוּמָה אִם כִּתְרוּמַת הַלִּשְׁכָּה נָדַר אָסוּר וְאִם שֶׁלַּגּוֹרֶן מוּתָּר וְאִם סְתָם אָסוּר דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים סְתָם תְּרוּמָה בִּיהוּדָה אָסוּרָה בַּגָּלִיל מוּתֶּרֶת שֶׁאֵין אַנְשֵׁי הַגָּלִיל מַכִּירִין אֶת תְּרוּמַת הַלִּשְׁכָּה. סְתָם חֲרָמִים בִּיהוּדָה מוּתָּרִין וּבַגָּלִיל אֲסוּרִין שֶׁאֵין אַנְשֵׁי הַגָּלִיל מַכִּירִין אֶת חֲרְמֵי הַכֹּהֲנִים.

הלכה: סְתָם נְדָרִים לְהַחֲמִיר כול׳. הֲוֹון בָּעֵי מֵימַר. מָלוּחַ לְעוֹלָם. הָא לְשָׁעָה לֹא. אָמַר רִבִּי יוּדָן. מִן מָה דְתַנִּינָן חֲרֵי עָלַי כְּבָשָׂר מָלִיחַ כְּיֵין נָסָךְ. הָדָא אָמְרָה מָלוּחַ לְשָׁעָה מָלוּחַ הוּא. אִי זֶהוּ מָלוּחַ לְשָׁעָה. כַּיי דְתַנֵּי. כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה. נוֹתֵן אֶת הָאֵיבָרִים עַל גַּבֵּי הַמֶּלַח וְהוֹפְכָן. אָמַר רִבִּי אַבָּא מָרִי. שַׁנְיָיא הִיא. שֶׁאִם מַשְׁהֶא הוּא אוֹתָן שֶׁהֵן נִמְלָחִין. וְיֵידָא אָמְרָה דָא. דָּמַר רִבִּי חִיָּיה בַּר אָבָּא הַנּוֹטֵל זֵתִים מִן הַמַּעֲטָן טוֹבֵל אֶחָד אֶחָד בַּמֶּלַח וְאוֹכֵל. הָדָא אָמְרָה. מָלוּחַ לְשָׁעָה מָלוּחַ הוּא.

חֲרֵי עָלַי כַּתְּרוּמָה. אִם כִּתְרוּמַת הַלִּשְׁכָּה נָדַר אָסוּר. הָא בִתְרוּמַת תּוֹרָה מוּתָּר. וְאִם שֶׁלַּגּוֹרֶן מוּתָּר. הָא בִתְרוּמַת תּוֹרָה אָסוּר. הָכָא אַתְּ אָמַר. אָסוּר. וְהָכָא אַתְּ אָמַר. מוּתָּר. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. קְחַלַּת אַהֲרֹן וְכִתְרוּמָתוֹ מוּתָּר. הָא כִתְרוּמַת תּוֹרָה אָסוּר.

וַחֲכָמִים אוֹמְרִים סְתָם תְּרוּמָה בִּיהוּדָה אֲסוּרָה וּבַגָּלִיל מוּתֶּרֶת. שֶׁאֵין אַנְשֵׁי גָּלִיל מַכִּירִין אֶת תְּרוּמַת הַלִּשְׁכָּה. אֲבָל אִם הָיוּ מַכִּירִין סְתָם אָסוּר. סְתָם חֲרָמִין בִּיהוּדָה מוּתָּרִין וּבַגָּלִיל אֲסוּרִין. שֶׁאֵין בְּנֵי גָּלִיל מַכִּירִין חֲרְמֵי כֹהֲנִים. אֲבָל אִם הָיוּ מַכִּירִין סְתָמָן מוּתָּר. הָכָא אַתְּ אָמַר. מוּתָּר. וְכָא אַתְּ אָמַר. אָסוּר. אָמַר רִבִּי

אֶלְעָזָר. תְּרֵין תַּנָּיֵי אִינּוּן. אָמַר רִבִּי יִרְמְיָה. חַד תַּנֵּיי הוּא. כְּמָאן דָּמַר סְתָם חֲרֵמִין לְבֶדֶק הַבַּיִת. בְּרַם כְּמָאן דָּמַר סְתָם חֲרֵמִים לַכֹּהֲנִים. אֲפִילּוּ בְּגָלִיל יְהֵא מוּתָּר. רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי הִילָא. בְּגָלִיל עַל יְדֵי שֶׁרְגִילִין בְּחֵרֶם עָכָן אַתְּ אָמַר. אָסוּר. וּבִיהוּדָה עַל שֶׁאֵינָן רְגִילִין בְּחֵרֶם עָכָן אַתְּ אוֹמֵר. מוּתָּר.

ה משנה: נָדַר בַּחֵרֶם וְאָמַר לֹא נָדַרְתִּי אֶלָּא בְחֵרְמוֹ שֶׁלָּיִם. נָדַר בַּקָּרְבָּן וְאָמַר לֹא נָדַרְתִּי אֶלָּא בְקָרְבְּנוֹת מְלָכִים. חֲרֵי עַצְמִי קָרְבָּן וְאָמַר לֹא נָדַרְתִּי אֶלָּא בְעֶצֶם שֶׁהִינַּחְתִּי לִי לְהְיוֹת נוֹדֵר בּוֹ. קוֹנָם אִשְׁתִּי נֶהֱנֵית לִי וְאָמַר לֹא נָדַרְתִּי אֶלָּא בְאִשְׁתִּי רִאשׁוֹנָה שֶׁגֵּרַשְׁתִּי עַל כּוֹלָן אֵין נִשְׁאָלִין עַלֵיהֶן. וְאִם נִשְׁאָלוּ עוֹנְשִׁין וּמַחְמִירִין עֲלֵיהֶן דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים פּוֹתְחִין לָהֶם פֶּתַח מִמָּקוֹם אַחֵר וּמְלַמְּדִין אוֹתָן כְּדֵי שֶׁלֹּא יְנַהֲגוּ קַלּוּת רֹאשׁ בַּנְּדָרִים.

הלכה: נָדַר בַּחֵרֶם כול׳. חַד בַּר נַשׁ נָדַר בְּאֵילִין מִילַיָּיא. אָתָא לְגַבֵּי רִבִּי מֵאִיר וּשְׁלָחֵיהּ גַּבֵּי רִבִּי יוּדָה. אָמַר לֵיהּ. אוֹדְעֵיהּ דְּאָתִית לְגַבַּיי וּשְׁלַחְתִּיךְ לְגַבֵּיהּ. אָתָא לְגַבֵּי רִבִּי יוּדָה וּשְׁלָחֵיהּ לְגַבֵּיהּ רִבִּי יוֹסֵי. אָמַר לֵיהּ. אוֹדְעֵיהּ דְּשָׁלְחָךְ רִבִּי מֵאִיר לְגַבַּיי וּשְׁלַחְתִּיךְ לְגַבֵּיהּ. אָתָא לְגַבֵּי רִבִּי יוֹסֵי. אָמַר לֵיהּ. אֵין לֵית קַדְמָאָה מִישְׁרֵי לָךְ לֵית חוֹרָן מִישְׁרֵי לָךְ. דְּאִית לֵיהּ אִם נִשְׁאָלוּ עוֹנְשִׁין אוֹתָן וּמַחְמִירִין עֲלֵיהֶן. חָזַר וְאָתָא קוֹמֵי רִבִּי מֵאִיר. אָמַר לֵיהּ. חֲזַיְתָה יְדַע דְּהוּא כֵּן לָמָּה לֹא אָמַרְתָּ לִי בְּקַדְמִיתָא. אָמַר לֵיהּ. חֲמִיתָךְ מֵיקַל וְחָמְרִית עָלָךְ.

פרק ג

א משנה: אַרְבָּעָה נְדָרִים הִתִּירוּ חֲכָמִים נִידְרֵי זֵירוּזִין וְנִידְרֵי הֶבַאי וְנִידְרֵי שְׁגָגוֹת וְנִידְרֵי אוֹנְסִין. נִדְרֵי זֵירוּזִין כֵּיצַד הָיָה מוֹכֵר חֵפֶץ וְאָמַר קוֹנָם שֶׁאֵינִי פּוֹחֵת לְךָ מִן הַסֶּלַע. וְהַלָּה אָמַר קוֹנָם שֶׁאֵינִי מוֹסִיף לְךָ עַל הַשֶּׁקֶל שְׁנֵיהֶן רוֹצִין בִּשְׁלִשָּׁה דִינָרִין. רִבִּי אֶלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר אַף הָרוֹצֶה לְהַדִּיר אֶת חֲבֵירוֹ שֶׁיֹּאכַל אֶצְלוֹ וְאָמַר לוֹ כָּל נֶדֶר שֶׁאֲנִי עָתִיד לִידּוֹר הוּא בָטֵל וּבִלְבַד שֶׁיְּהֵא זָכוּר בְּשָׁעַת הַנֶּדֶר.

הלכה: אַרְבָּעָה נְדָרִים הִתִּירוּ חֲכָמִים כול׳. וְכָל הַנְּדָרִים הָלָאו חֲכָמִים הֵן שֶׁהֵן מַתִּירִין. כְּתִיב וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל רָאשֵׁי הַמַּטּוֹת. תָּלָה הַפָּרָשָׁה בְּרָאשֵׁי הַמַּטּוֹת שֶׁיְּהוּ מַתִּירִין נִדְרֵי הָעָם. רַב יְהוּדָה בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל. לֹא יֵחַל דְּבָרוֹ. הוּא אֵינוֹ מוֹחֵל דְּבָרוֹ. הָא אַחֵר עוֹשֶׂה דְּבָרוֹ חוּלִין. וְאֵי זֶה זֶה. זֶה חָכָם שֶׁמַּתִּיר נִדְרוֹ. חֲנַנְיָה בֶּן אָחִי רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר. נִשְׁבַּעְתִּי וַאֲקַיֶּימָה. פְּעָמִים שֶׁאֵינוֹ מְקַיֵּים. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר. אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי בְאַפִּי. בְּאַפִּי נִשְׁבַּעְתִּי. חוֹזֵר אֲנִי בִי.

וְכָל הַנְּדָרִים חֲכָמִים הֵם שֶׁהֵם מַתִּירִים. וְתַנִּינָן. אַרְבָּעָה נְדָרִים הִתִּירוּ חֲכָמִים. רִבִּי לָעְזָר בְּשֵׁם רִבִּי חִיָּיה רוֹבָה. אֵילּוּ אֵינָן צְרִיכִין הֵיתֵר חָכָם. רַב וּשְׁמוּאֵל תְּרֵיהוֹן אָמְרִין. אֵילּוּ הֵן צְרִיכִין הֵיתֵר חָכָם. הָתִיב אִיסִי. וַהֲרֵי לֹא מָצִינוּ פֶּתַח לִנְדָרִים אֶלָּא מִיכָּן. אָמַר לֵיהּ שְׁמוּאֵל. חֲמַר עֲלֵיהּ מוּתְנָא. מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל אִיסִי. אַף זֶה יָכוֹל לְהָפֵר נִדְרוֹ שֶׁלֹּא עַל פִּי חָכָם. פָּתַר לָהּ. כָּל הַנִּדָּרִים צְרִיכִין פֶּתַח מִמָּקוֹם אַחֵר וְאֵילּוּ פּוֹתְחָן בְּצִידָּן. אָמַר רִבִּי זְעִירָא. הָדָא דַאתְּ אָמַר בְּשֶׁאֵינָן מַעֲמִידִים. אֲבָל אִם הָיוּ מַעֲמִידִין צְרִיכִין הֵיתֵר חָכָם. חֲרֵי זֶה מַעֲמִיד וְזֶה אֵינוֹ מַעֲמִיד. מַאַחַר שֶׁבָּטֵל אֶצֶל זֶה יִבָּטֵל זֶה. תַּלְמִידוֹי דְרִבִּי חִיָּיה בַּר לוּלְיָינִי אָמַר רִבִּי יוּדָן. שֶׁאִילּוּ הָיָה אוֹמֵר זֶה בְּסֶלַע. וְזֶה אוֹמֵר לִיתֵּן לוֹ בְּשֶׁלֹּשׁ. וְזֶה אוֹמֵר בְּשֶׁקֶל. מַעֲמִיד. מֵאַחַר שֶׁבִּיטֵּל דִּינָר זֶה עַל זֶה יְבַטֵּל עוֹד דִּינָר אַחֵר אֶצְלוֹ וְיִתְּנוּ לוֹ בְּשָׁנִים.

אָמַר רִבִּי אִמִּי. מָאן תַּנָּא נִידְרֵי זִירוּזִין. רִבִּי טַרְפוֹן. דּוּ פָתַר לָהּ בְּמַעֲמִידִין. אָמַר רִבִּי בָּא. תִּיפְתָּר דִּבְרֵי הַכֹּל שֶׁאֵין מַעֲמִידִין. אֵין תֵּימַר בְּמַעֲמִידִין. נִיתְּנֵי. רִבִּי אֶלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב וְרִבִּי טַרְפוֹן שְׁנֵיהֶן אָמְרוּ דָּבָר אֶחָד. אִית תַּנֵּיי תַנֵּי. הָרוֹצֶה. אִית תַּנֵּיי תַנֵּי. אַף הָרוֹצֶה. מָאן דָּמַר. הָרוֹצֶה. מָאן דָּמַר. אַף הָרוֹצֶה. מְסַיֵּיעַ לְרִבִּי בָּא. מָאן דָּמַר. אַף הָרוֹצֶה. מְסַיֵּיעַ לְרִבִּי אִמִּי. רִבִּי פְּדָת בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. מָאן תַּנָּא נִידְרֵי זִירוּזִין. רִבִּי טַרְפוֹן.

כִּינִי מַתְנִיתָא. כָּל נֶדֶר שֶׁאֲנִי עָתִיד לִידּוֹר הֲרֵי הוּא בָטֵל וּבִלְבַד שֶׁיְּהֵא זָכוּר בְּשָׁעַת הַנֶּדֶר. בְּשֶׁלֹּא הִתְנָה. אֲבָל אִם הִתְנָה אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ זָכוּר. בַּנְּדָרִים. אֲבָל בַּשְּׁבוּעוֹת תְּנֵיי בַּנְּדָרִים וְאֵין תְּנֵיי בַּשְּׁבוּעוֹת. כְּהָדָא דְתַנֵּי. שְׁבוּעַת הַדַּיָּינִין כִּתְנַיִין שֶׁבְּלִיבֵּינוּ לֹא כִתְנַיִין שֶׁבְּלִיבְּכֶם. אָמַר רִבִּי יוּדָה. כִּתְנַיִין שֶׁבְּלִיבּוֹ הוּא מַשְׁבִּיעוֹ. וְלָמָּה הוּא מַתְנֶה עִמּוֹ. מִפְּנֵי הַהֶדְיוֹטוֹת שֶׁלֹּא יֹאמְרוּ. יֵשׁ תְּנַיִין בַּשְּׁבוּעוֹת. תַּנֵּי רִבִּי חֲנַנְיָה קוֹמֵי רִבִּי מָנָא. וְהָא כְתִיב כִּי אֵת אֲשֶׁר יֵשְׁנוֹ פֹּה. מַה אַתְּ שְׁמַע מִינָּה. אָמַר לֵיהּ. מַה דּוֹרוֹת הַבָּאִים אַחֲרֵינוּ אֵין בְּלִיבָּן תְּנַיי אַף אָנוּ אֵין בְּלִיבֵּינוּ תְּנַיי.

ב משנה: נִדְרֵי הֶבַאי אָמַר אִם לֹא רָאִיתִי בַּהֶרְךְ הַזֶּה כְּעוֹלֵי מִצְרַיִם. אִם לֹא רָאִיתִי נָחָשׁ כְּקוֹרַת בֵּית הַבַּד. נִדְרֵי שְׁגָגוֹת כֵּיצַד אָמַר אִם אָכַלְתִּי וְאִם שָׁתִיתִי וְנִזְכַּר שֶׁאָכַל וְשָׁשָׁתָה שֶׁאֵינִי אוֹכֵל וְשֶׁאֵינִי שׁוֹתֶה וְשָׁכַח וְאָכַל וְשָׁתָה. אָמַר קוֹנָם אִשְׁתִּי נֶהֱנֵית לִי שֶׁגָּנְבָה אֶת כִּיסִי וְשֶׁהִיכְּת אֶת בְּנִי וְנוֹדַע שֶׁלֹּא הִכַּתּוּ וְנוֹדַע שֶׁלֹּא גָנְבָה. רָאָה אוֹתָן אוֹכְלִין תְּאֵינִים וְאָמַר לָהֶן הֲרֵי הֵן עֲלֵיכֶם כְּקָרְבָּן וְנִמְצְאוּ אָבִיו וְאֶחָיו וְהָיוּ עִמָּהֶן אֲחֵרִים. בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים הֵן מוּתָּרִין וּמַה שֶׁעִמָּהֶן אָסוּרִין. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים אֵילּוּ וָאֵילּוּ מוּתָּרִין.

הלכה: נִדְרֵי הֶבַאי וכו׳. אִיפְשַׁר שֶׁלֹּא עָבַר בָּהּ כְּעוֹלֵי מִצְרַיִם. אֶלָּא כֵּן אֲנָן קַיָּימִין בִּרְאַיָּיה אַחַת. וְהָא לוּלְיָינוּס מַלְכָּא כַּד נְחַת לְתַמָּן נְחוֹת עִימֵּיהּ מֵאָה עֶשְׂרִים רִיבְוָון. אֶלָּא אָכֵן אֲנָן קַיָּימִין בִּרְאַיָּיה אַחַת.

וְהָא חִיוְיָה דְּשָׁבוּר מַלְקָא בְּלַע גְּמָלִין בְּלַע קָרוֹנִין. כַּד בָּעוּ מִקְטָלוּנֵיהּ מְלוֹן פְּחָלִין שֶׁלְּגַמָּלִין תֶּבֶן וִיהָבוֹן בּוֹן גּוּמְרִין וּבַלְעוֹן וָמֵית. אָמַר רִבִּי יְהוּדָה בַּר פָּזִי. אֲנָא חָמִית מְשַׁךְ דְּחִירֵי עֲבַד אוֹרֵי עַל עוֹמָנֵי מֶסְטוֹלָא. אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר יַעֲקֹב. אֲנָא חָמִית מְשַׁךְ דְּחִירֵי סְלִיק בְּדִירְיִין [דְּ]מַלְכוּתָא. שְׁמוּאֵל אָמַר. בְּמְרוּבַּע. אֵין תֵּימַר בְּשְׁאֵינוֹ מְרוּבַּע. לָמָּה לִי גָּדוֹל. אֲפִילּוּ קָטוֹן. אָמַר רִבִּי מַתַּנְיָה. לֵית אוֹרְחֵיהּ דְּהָדֵין תַּנָּיָה מַתְפִּיס אֶלָּא מִילָּה רוֹבָא. תֵּדַע לָךְ שֶׁהוּא כֵּן. דְּתַנְיָנן גְּמָל פּוֹרֵחַ בָּאֲוִיר. נִיתְנֵי עַכְבָּר פּוֹרֵחַ בָּאֲוִיר.

תַּנְיָ. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר. אֵין מְרוּבַּע מִשֵּׁשֶׁת יְמֵי בְּרֵאשִׁית. הָתִיב רִבִּי בְּרֶכְיָה. וְהָתַנְיָנן. גּוּפָּהּ שֶׁלַּבַּהֶרֶת כִּגְרִיס הָאִיטַלְקִי מְרוּבַּע. אָמַר רִבִּי בִּיסְנָה. כָּל גַּרְמָא דָּא דְלֵית הוּא מְרוּבַּע. וְלָמָּה תַנְיָנן מְרוּבַּע. יְרִבְעֶנָּה הוּא. וְהוּא כְּנָעָה. מָלֵי קִיטְרִין. וְהָא אַרְכּוּבָה דַּעֲיָלָא. עָגִיל הוּא מִלְמַטָּה. אִית דְּבָעֵי מֵימַר. לֹא אָמַר רַבָּן גַּמְלִיאֵל אֶלָּא בַּבְּרִיּוֹת. וְתַנֵּי כֵן. מְרוּבַּע בְּאוֹכְלִין. אֵין מְרוּבַּע בַּבְּרִיּוֹת.

שָׁוְא וְשֶׁקֶר שְׁנֵיהֶם נֶאֱמְרוּ בְּדִיבּוּר אֶחָד. מַה שֶּׁאֵי אֶיפְשַׁר לַפֶּה לוֹמַר וְלֹא לָאוֹזֶן לִשְׁמוֹעַ. זָכוֹר וְשָׁמוֹר שְׁנֵיהֶם בְּדִבּוּר אֶחָד נֶאֱמְרוּ. מַה שֶּׁאֵי אֶפְשַׁר לַפֶּה לוֹמַר וְלֹא לָאוֹזֶן לִשְׁמוֹעַ. מְחַלְלֶיהָ מוֹת יוּמָת וּשְׁנֵי כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִים נֶאֱמְרוּ בְּדִיבּוּר אֶחָד. מַה שֶּׁאֵי אֶיפְשַׁר לַפֶּה לוֹמַר וְלֹא לָאוֹזֶן לִשְׁמוֹעַ. עֶרְוַת אֵשֶׁת אָחִיךָ לֹא תְגַלֶּה יָכְמָה יָבֹא עָלֶיהָ שְׁנֵיהֶן נֶאֱמְרוּ בְּדִיבּוּר אֶחָד. וְלֹא תִסּוֹב נַחֲלָה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל מִמַּשֶּׁה לְמַשֶּׁה אַחֵר וְכָל בַּת יוֹרֶשֶׁת נַחֲלָה שְׁנֵיהֶן בְּדִיבּוּר אֶחָד. גְּדִילִים תַּעֲשֶׂה לְךָ לֹא תִלְבַּשׁ שַׁעַטְנֵז שְׁנֵיהֶן בְּדִבּוּר אֶחָד נֶאֱמְרוּ. וְכֵן הוּא אוֹמֵר אַחַת דִּיבֶּר אֱלֹהִים שְׁתַּיִם זוּ שָׁמָעְנוּ. וּכְתִיב הֲלֹא כֹה דְבָרִי כָּאֵשׁ נְאוּם יי וּכְפַטִּישׁ יְפוֹצֵץ סָלַע.

שְׁבוּעַת שָׁוְא. בְּשֶׁנִּשְׁבַּע לְשַׁנּוֹת אֶת הַיָּדוּעַ לָאָדָם. שְׁבוּעַת שֶׁקֶר. בְּשֶׁנִּשְׁבַּע וּמַחֲלִיף. אִי זֶהוּ שָׁוְא וְאֵי זֶהוּ שֶׁקֶר. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. יָדוּעַ לִשְׁנַיִם זֶהוּ שְׁבוּעַת שֶׁקֶר. לִשְׁלֹשָׁה זֶהוּ שְׁבוּעַת שָׁוְא. רִבִּי הִילָא בְּשֵׁם רִבִּי אֶלְעָזָר. אֲפִילּוּ יָדוּעַ לִשְׁנַיִם וְאֶחָד בְּסוֹף הָעוֹלָם מַכִּירוֹ שְׁבוּעַת שָׁוְא הִיא. מַה נָפַק מִן בֵּינֵיהוֹן. שִׁינָּה בוֹ בִּפְנֵי שְׁנַיִם וְהִשְׁלִיכוֹ לַיָּם וְהִתְרוּ בוֹ מִשּׁוּם שְׁבוּעַת שָׁוְא. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן אֵינוֹ לוֹקֶה. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי לָעְזָר לוֹקֶה. הִתְרוּ בוֹ מִשּׁוּם שְׁבוּעַת שֶׁקֶר. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן לוֹקֶה. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי לָעְזָר אֵינוֹ לוֹקֶה. רִבִּי בָּא בְּשֵׁם רַב יְהוּדָה. אֲפִילּוּ בֵּיעָה וּמַרְגָּלִיתָא. וְהֵן אֲפִילּוּ. אֶלָּא כְּגוֹן בֵּיעָה וּמַרְגָּלִיתָא.

תַּנֵּי. כְּשֵׁם שֶׁנִּדְרֵי הֲבַאי מוּתָּרִין כָּךְ שְׁבוּעוֹת הֲבַאי מוּתָּרוֹת. וְהָתַנֵּי. שְׁבוּעוֹת הֲבַאי אֲסוּרוֹת. רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי פְּדָת. כָּאן בְּמַעֲמִידִין וְכָאן בְּשֶׁאֵינָן מַעֲמִידִין. אָמַר רִבִּי בָּא. אֲפִילּוּ תֵימָא. כָּאן וְכָאן בְּמַעֲמִידִין כָּאן וְכָאן בְּשֶׁאֵין מַעֲמִידִין. כֵּאן בְּמֵיחַל שְׁבוּעָה עַל נְכָסָיו. שְׁבוּעַת נִכְסַי עָלַי. נְכָסָיו אֲסוּרִין. הָא לְלֶקוֹת אֵינוֹ לוֹקֶה. כְּשֵׁם שֶׁנִּדְרֵי זֵירוּזִין מוּתָּרִין כָּךְ שְׁבוּעוֹת זֵירוּזִין מוּתָּרוֹת. עוֹד הוּא כְּמֵיחַל שְׁבוּעָה עַל נְכָסָיו. שְׁבוּעַת נִכְסַי עָלַי. נְכָסָיו אֲסוּרִין. הָא לְלֶקוֹת אֵינוֹ לוֹקֶה.

חִזְקִיָּה אָמַר. הָהֵן דְּמִישְׁתַּבַּע עַל תְּרֵיי דִינוּן תְּרֵיי לוֹקֶה מִשּׁוּם שְׁבוּעַת שָׁוְא. רִבִּי חַגַּיי בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. הָהֵין דְּחָמָא מִיטְרָא נְחִית וָמַר. בלי קורי בריקשון. לוֹקֶה מִשּׁוּם שְׁבוּעַת שָׁוְא. רִבִּי חוֹנְיָא רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָבוּן בְּשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן. עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע בּוּלַיִּוֹת הָיוּ בִּיהוּדָה וְכוּלָּן חָרְבוּ מִשּׁוּם שְׁבוּעַת שָׁוְא שֶׁהִיא שֶׁלָּאֱמֶת. דִּכְתִיב לַשָּׁוְא הִכִּיתִי אֶת בְּנֵיכֶם.

תַּמָּן תַּנִּינָן. שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל כְּכָר זוֹ. דָּבָר שֶׁאֵילּוּ בִנְדָרִין אָסוּר וּבִשְׁבוּעוֹת מוּתָּר. לֹא הָדָא אָמְרָת אֶלָּא עַל הָדָא. אֶחָד דְּבָרִים שֶׁלְּעַצְמָן וְאֶחָד דְּבָרִים שֶׁלְּאֲחֵרִים. אָמַר רִבִּי בָּא בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל. שְׁבוּעָה שֶׁנָּתַן פְּלוֹנִי לִפְלוֹנִי מָנֶה. וְנִמְצָא שֶׁלֹּא נָתַן. מֵאַחַר שֶׁאֵין בְּיָדוֹ לָבֹא אֵין בְּיָדוֹ לְשֶׁעָבַר.

אַשְׁכָּח תַּנֵּי עַל תַּרְתֵּיהוֹן. זֶה חוֹמֶר בַּשְּׁבוּעוֹת מִבִּנְדָרִין. שֶׁשִּׁגְּגַת שְׁבוּעוֹת אֲסוּרָה וְשִׁגְּגַת נְדָרִין מוּתֶּרֶת. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי בָּא רִבִּי עֲקִיבָה לְהוֹסִיף עַל דִּבְרֵי בֵית הִלֵּל. כַּיי דְתַנְיָנן תַּמָּן. עַד שֶׁבָּא רִבִּי עֲקִיבָה וְלִימֵּד שֶׁנֶּדֶר שֶׁהוּתָּר מִכְּלָלוֹ הוּתָּר פּוּלּוֹ. אָמַר לֵיהּ. מַה אִם תַּמָּן נֶדֶר שֶׁהוּא צָרִיךְ חֲקִירַת חָכָם אַתְּ אָמַר. נֶדֶר שֶׁבָּטֵל מִקְצָתוֹ בָּטֵל כּוּלּוֹ. כָּאן שֶׁאֵינוֹ צָרִיךְ חֲקִירַת חָכָם לֹא כָּל שֶׁכֵּן. רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי הִילָא. מִשֵּׁם נֶדֶר טָעוּת. שֶׁאִילּוּ הָיִיתִי יוֹדֵעַ שֶׁאַבָּא וַאֲחַי שָׁם לֹא הָיִיתִי נוֹדֵר.

ג משנה: נִדְרֵי אוֹנְסִין הִדִּירוּ חֲבֵירוֹ שֶׁיֹּאכַל אֶצְלוֹ וְחָלָה הוּא אוֹ שֶׁחָלָה בְּנוֹ אוֹ שֶׁעִיכְּבוֹ נָהָר חֲרֵי אֵילּוּ נִדְרֵי אוֹנְסִין.

הלכה: נִדְרֵי אוֹנְסִין. הִדִּירוּ חֲבֵירוֹ כול׳. מִפְּנֵי שֶׁחָלָה. הָא אִם לֹא חָלָה לֹא. אָמַר רִבִּי יִרְמְיָה. דִּרְבִּי מֵאִיר הִיא. דְּרִבִּי מֵאִיר אָמַר. אָסוּר עַד שֶׁיִּתֵּן. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. וְלָמָּה לֵית אָנָן פָּתְרִין לָהּ דִּבְרֵי הַכֹּל. כַּיי דָמַר רִבִּי. בִּסְתָם חֲלוּקִין. מָה אָנָן קַיָּימִין. אִם בְּזֶה אוֹמֵר. מִפְּנֵי כְבוֹדִי. וְזֶה אוֹמֵר. מִפְּנֵי כְבוֹדִי. דִּבְרֵי הַכֹּל אָסוּר. אִם בְּזֶה אוֹמֵר. מִפְּנֵי כְבוֹדִי. וְזֶה אוֹמֵר. מִפְּנֵי כְבוֹדְךָ אָמַרְתִּי. דִּבְרֵי הַכֹּל מוּתָּר. אָמַר רִבִּי הִילָא. כֵּן אוֹרְחֵיהּ דְּבַר נָשָׁא מִימוֹר לְחַבְרֵיהּ. בוּרוסתי בייה.

ד משנה: נוֹדְרִין לֶהָרָגִים וְלֶחֲרָמִים וְלַמּוֹכְסִין שֶׁהִיא תְרוּמָה אַף עַל פִּי שֶׁאֵינָהּ תְּרוּמָה שֶׁהֵן שֶׁלְּבֵית הַמֶּלֶךְ אַף עַל פִּי שֶׁאֵינָן שֶׁלָּהֶן. בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים בַּכֹּל נוֹדְרִין חוּץ מִבִּשְׁבוּעָה וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים אַף בִּשְׁבוּעָה. בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים לֹא יִפְתַּח לוֹ בְּנֶדֶר. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים אַף יִפְתַּח לוֹ. בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים בַּמֶּה שֶׁהוּא מַדִּירוֹ. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים אַף בַּמֶּה שֶׁאֵינוֹ מַדִּירוֹ. כֵּיצַד אָמְרוּ לוֹ קוֹנָם אִשְׁתִּי נֶהֱנֵית לִי וְאָמַר קוֹנָם אִשְׁתִּי וּבָנַי נֶהֱנִין לִי בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים אִשְׁתּוֹ

מוּתֶּרֶת וּבָנָיו אֲסוּרִין. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים אִילּוּ וְאֵילּוּ מוּתָּרִין.

הלכה: נוֹדְרִין לֶהָרְגִים וְלֶחָרְמִים כול׳. לֶהָרְגִים בֶּהֶרְגָה. לֶחָרְמִים בִּשְׁעַת הַחֶרֶם. תַּנֵּי רִבִּי יוּדָה בֶּן פָּזִי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. אִם הָיָה דָּבָר שֶׁלַּסַּכָּנָה מוּתָּר. רִבִּי אָחָא רִבִּי חִינְנָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. אִם הָיָה דָּבָר שֶׁל יִישׁוּב אָסוּר. תַּנֵּי. תּוֹלִים בַּגּוֹיִם וּבְמַלְכוּת אֲבָל לֹא בְיִשְׂרָאֵל. שֶׁבַּעֲלֵי זְרוֹעַ מְצוּיִין לִיפּוֹל. דְּלָא יַפֵּל וְיִגָּלְגֵּל עֲלוֹהִי קַדְמֵיתָא.

עָבַר וּפָתַח. עַל דְּבֵית שַׁמַּי מָהוּ. נִשְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים אִשְׁתּוֹ מוּתֶּרֶת וּבָנָיו אֲסוּרִין. הָדָא אָמְרָה. עָבַר וּפָתַח עַל דְּבֵית שַׁמַּי מוּתָּר. חֲווֹן בָּעֵי מֵימַר. בִּנְדָרִים. הָא בִשְׁבוּעוֹת לֹא. אַשְׁכָּח תַּנֵּי. רִבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר. לֹא תִשָּׁבְעוּ בִשְׁמִי לַשָּׁקֶר. נִשְׁבַּע אַתְּ לֶהָרְגִין וְלֶחָרְמִין וּלְמוֹכְסִין.

ה משנה: חֲרֵי נְטִיעוֹת הָאֵילּוּ קָרְבָּן אִם אֵינָן נִקְצָצוֹת טַלִּית זוֹ קָרְבָּן אִם אֵינָהּ נִשְׂרֶפֶת יֵשׁ לָהֶן פְּדְיוֹן. חֲרֵי נְטִיעוֹת הָאֵילּוּ קָרְבָּן עַד שֶׁיִּקָּצְצוּ טַלִּית זוֹ קָרְבָּן עַד שֶׁתִּיתְּשָׁרֵף אֵין לָהֶן פְּדְיוֹן.

הלכה: חֲרֵי נְטִיעוֹת הָאֵילּוּ קָרְבָּן כול׳. רָאָה קְצִיעוֹת הַמֶּלֶךְ מְמַשְׁמְשִׁין וּבָאִין. רָאָה דְלִיקָה מְמַשְׁמֶשֶׁת וּבָאָה וְאָמַר. חֲרֵי נְטִיעוֹת הָאֵילּוּ קָרְבָּן אִם אֵינָן מְקֻצָּצוֹת. טַלִּית זוֹ קָרְבָּן אִם אֵינָהּ נִשְׂרֶפֶת וְנִקְרָעָה. לְמַפְרִיעָן קָדְשׁוּ אוֹ מִיכָּן וְלָבֹא. מַה נְפִיק מִבֵּינֵיהוֹן. נֶהֱנָה מֵהֶן. אֵין תֵּימַר. לְמַפְרִיעָן קָדְשׁוּ. מָעַל. אֵין תֵּימַר. מִיכָּן וְלָבֹא. לֹא מָעַל.

חִזְקִיָּה אָמַר. פְּדָיָן חָזְרוּ לִקְדוּשָׁתָן. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. פְּדָיָן פְּדוּיִין. מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רִבִּי יוֹחָנָן. אֵין לָהּ פִּדְיוֹן. פָּתַר לָהּ. לִכְשֶׁיְּקֻצְּצוּ אֵין לָהֶן פִּדְיוֹן. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. מַה דְאָמַר חִזְקִיָּה בְּשֶׁפְּדָיָן הוּא. אֲבָל אִם פְּדָיָן אַחֵר פָּקְעָה מֵהֶן קְדוּשָׁתָן. מִחְלָפָה שִׁיטָתֵיהּ דְּרִבִּי יוֹסֵי. תַּמָּן הוּא אָמַר. פְּדָיָן פָּקְעָה מֵהֶן קְדוּשָׁתָן. וְכָא הוּא אָמַר. נִישֵּׂאת לְאַחֵר לֹא פָקְעוּ מִמֶּנָּהּ קִידּוּשִׁין. לֹא צוֹרְכָה דְלֹא בְּשָׁנַתַן לָהּ שְׁתֵּי פְרוּטוֹת אַחַת מִכְּבָר וְאַחַת לִכְשֶׁיְּגָרְשֶׁנָּה מֵהוּ.

ו משנה: הַנּוֹדֵר מִיּוֹרְדֵי הַיָּם מוּתָּר בְּיוֹשְׁבֵי הַיַּבָּשָׁה מִיּוֹשְׁבֵי הַיַּבָּשָׁה אָסוּר בְּיוֹרְדֵי הַיָּם. שֶׁיּוֹרְדֵי הַיָּם בְּכָלָל יוֹשְׁבֵי הַיַּבָּשָׁה. לֹא כָאֵילּוּ שֶׁהוֹלְכִין מֵעַכּוֹ לְיָפוֹ אֶלָּא מִי שֶׁדַּרְכּוֹ לְפָרֵשׁ.

הלכה: הַנּוֹדֵר מִיּוֹרְדֵי הַיָּם כול׳. שֶׁלֹּא תֹאמַר. אֵילּוּ הַהוֹלְכִים מֵעַכּוֹ לְיָפוֹ אֶלָּא בְּמִי שֶׁדַּרְכּוֹ לְפָרֵשׁ. מִיּוֹשְׁבֵי הַיַּבָּשָׁה אָסוּר בְּיוֹרְדֵי הַיָּם. וְלֹא סוֹף דָּבָר אֶלָּא כְּגוֹן אֵילּוּ הַהוֹלְכִין מֵעַכּוֹ לְיָפוֹ אֶלָּא בְּמִי שֶׁדַּרְכּוֹ לְפָרֵשׁ. וְלֹא מִיּוֹשְׁבֵי הַיַּבָּשָׁה נָדַר. הָדָא אָמְרָה שֶׁיּוֹרְדֵי הַיָּם בְּכָלָל יוֹשְׁבֵי הַיַּבָּשָׁה. נָדַר מִיּוֹרְדֵי הַיָּם. לְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם נַעֲשׂוּ בְּנֵי יַבָּשָׁה. תַּפְלוּגְתָּא דְּרִבִּי יִשְׁמָעֵאל וְרִבִּי עֲקִיבָה. דְּרִבִּי יִשְׁמָעֵאל אָמַר. אַחַר הַנְּדָר. וְרִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר. אַחַר הָאִיסָּר. וּבְאֵילֵּין טַלָּיְיתָא צְרִיכָה.

ז משנה: הַנּוֹדֵר מֵרוֹאֵי הַחַמָּה אָסוּר אַף בְּסוּמִין שֶׁלֹּא נִתְכַּוֵּון זֶה אֶלָּא לְמִי שֶׁהַחַמָּה רוֹאָה אוֹתוֹ. הַנּוֹדֵר מִשְּׁחוֹרֵי הָרֹאשׁ אָסוּר בַּקָּרַחִין וּבְבַעֲלֵי שֵׂיבוֹת וּמוּתָּר בַּנָּשִׁים וּבַקְּטַנִּים שֶׁאֵין נִקְרָאִין שְׁחוֹרֵי רֹאשׁ אֶלָּא אֲנָשִׁים. הַנּוֹדֵר מִן הַיְלוּדִים מוּתָּר בַּנּוֹלָדִים. מִן הַנּוֹלָדִים רִבִּי מֵאִיר מַתִּיר אַף בַּיְלוּדִים. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים לֹא נִתְכַּוֵּון זֶה אֶלָּא בְּמִי שֶׁדַּרְכּוֹ לְהִוָּולֵד.

הלכה: הַנּוֹדֵר מִן הַיְלוּדִים כול׳. מַאי טַעֲמָא דְּרִבִּי מֵאִיר. וְעַתָּה שְׁנֵי בָנֶיךָ הַנּוֹלָדִים לָךְ. וּכְבָר נוֹלְדוּ. מַאי טַעֲמָא דְּרַבָּנִין. הִנֵּה בֶן נוֹלַד לְבֵית דָּוִד יֹאשִׁיָּהוּ שְׁמוֹ. וְעַדַיִין לֹא נוֹלַד.

ח משנה: הַנּוֹדֵר מִשּׁוּבְתֵי שַׁבָּת אָסוּר בְּיִשְׂרָאֵל וְאָסוּר בַּכּוּתִים. מֵאוֹכְלֵי שׁוּם אָסוּר בְּיִשְׂרָאֵל וְאָסוּר בַּכּוּתִים. מֵעוֹלֵי יְרוּשָׁלַיִם אָסוּר בְּיִשְׂרָאֵל וּמוּתָּר בַּכּוּתִים. קוֹנָם שֶׁאֵינִי נֶהֱנֶה לִבְנֵי נֹחַ מוּתָּר בְּיִשְׂרָאֵל וְאָסוּר בְּאוּמּוֹת. שֶׁאֵינִי נֶהֱנֶה לִבְנֵי אַבְרָהָם אָסוּר בְּיִשְׂרָאֵל וּמוּתָּר בְּאוּמּוֹת. שֶׁאֵינִי נֶהֱנֶה לְיִשְׂרָאֵל לוֹקֵחַ בְּיֵיתֵר וּמוֹכֵר בְּפָחוֹת. שֶׁיִּשְׂרָאֵל נֶהֱנִין לִי לוֹקֵחַ בְּפָחוֹת וּמוֹכֵר בְּיֵיתֵר אֵין שׁוֹמְעִים לוֹ. שֶׁאֵינִי נֶהֱנֶה לָהֶם וְהֵם לִי יֵהָנֶה לָאוּמּוֹת.

הלכה: קוֹנָם שֶׁאֵינִי נֶהֱנֶה לִבְנֵי נֹחַ. מוּתָּר בְּיִשְׂרָאֵל וְאָסוּר בְּאוּמּוֹת. שֶׁאֵינִי נֶהֱנֶה לְזֶרַע אַבְרָהָם. אָסוּר בְּיִשְׂרָאֵל וּמוּתָּר בְּאוּמּוֹת כול׳. וְאֵין יִשְׁמָעֵאל בִּכְלַל זַרְעוֹ שֶׁלְּאַבְרָהָם. כִּי בְיִצְחָק יִקָּרֵא לְךָ זָרַע. וְאֵין עֵשָׂיו בִּכְלַל זֶרַע יִצְחָק. אָמַר רִבִּי יוּדָן בַּר שָׁלוֹם. בְּיִצְחָק. בְּמִקְצָת יִצְחָק. רִבִּי הוּנָא אָמַר. בֵּית תְּרֵי. בֶּן שֶׁהוּא עָתִיד לִנְחוֹל שְׁנֵי עוֹלָמוֹת. הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא. רִבִּי גֵּרְשׁוֹם בְּשֵׁם רִבִּי אָחָא. דָּרַךְ כּוֹכָב מִיַּעֲקֹב. מִמִּי דָּרַךְ כּוֹכָב וְעָתִיד לַעֲמוֹד. מִיַּעֲקֹב. רִבִּי אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי חוּנָא. עָתִיד עֵשָׂו הָרָשָׁע לַעֲטוֹף טַלִּיתוֹ וְלֵישֵׁב עִם הַצַּדִּיקִים בְּגַן עֵדֶן לֶעָתִיד לָבוֹא. וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא גּוֹרְרוֹ וּמוֹצִיאוֹ מִשָּׁם. מַה טַעֲמָא. אִם תַּגְבִּיהַּ כַּנֶּשֶׁר וְאִם בֵּין כּוֹכָבִים שִׂים קִנֶּךָ מִשָּׁם אוֹרִידְךָ נְאוּם יי. וְאֵין כּוֹכָבִים אֶלָּא צַדִּיקִים. כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר וּמַצְדִּיקֵי הָרַבִּים כַּכּוֹכָבִים לְעוֹלָם וָעֶד.

ט משנה: קוֹנָם שֶׁאֵינִי נֶהֱנֶה לָעֲרֵלִים מוּתָּר בְּעֲרֵילֵי יִשְׂרָאֵל וְאָסוּר בִּמוּלֵי אוּמּוֹת הָעוֹלָם. קוֹנָם שֶׁאֵינִי נֶהֱנֶה לַמּוּלִים אָסוּר בְּעֲרֵלֵי יִשְׂרָאֵל וּמוּתָּר בְּמוּלֵי אוּמּוֹת הָאוֹלָם. שֶׁאֵין הָעָרְלָה קְרוּיָה אֶלָּא לְשֵׁם הַגּוֹיִם שֶׁנֶּאֱמַר כִּי כָל הַגּוֹיִם עֲרֵילִים וְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל עַרְלֵי לֵב. רִבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר גְּדוֹלָה מִילָה שֶׁשָּׁלֹשׁ

עֲשָׂרֶה בְּרִיתוֹת נִכְרְתוּ עָלֶיהָ. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר גְּדוֹלָה מִילָה שֶׁהִיא דוֹחָה שַׁבָּת הַחֲמוּרָה. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קָרְחָה אוֹמֵר גְּדוֹלָה מִילָה שֶׁלֹּא נִתְלָה לוֹ לְמֹשֶׁה הַצַּדִּיק עָלֶיהָ מִלֹּא שָׂעָה. רִבִּי נְחֶמְיָה אוֹמֵר גְּדוֹלָה מִילָה שֶׁהִיא דוֹחָה אֶת הַנְּגָעִים. רִבִּי אוֹמֵר גְּדוֹלָה מִילָה שֶׁכָּל הַמִּצְווֹת שֶׁעָשָׂה אַבְרָהָם אָבִינוּ לֹא נִקְרָא שָׁלֵם עַד שֶׁמָּל שֶׁנֶּאֱמַר הִתְהַלֵּךְ לְפָנַי וֶהְיֵה תָמִים. דָּבָר אַחֵר גְּדוֹלָה מִילָה שֶׁאִלְמָלֵא הִיא לֹא בָרָא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶת עוֹלָמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר כֹּה אָמַר יי אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וְלָיְלָה חֻקּוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שַׂמְתִּי. דָּבָר אַחֵר גְּדוֹלָה הַמִּילָה שֶׁהִיא שְׁקוּלָה כְּנֶגֶד כָּל הַמִּצְווֹת שֶׁנֶּאֱמַר הִנֵּה דַּם הַבְּרִית אֲשֶׁר כָּרַת יי עִמָּכֶם עַל כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה.

הלכה: אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן בַּר מַרְיָה. כְּתִיב בַּיּוֹם הַהוּא כָּרַת יי בְּרִית אֶת אַבְרָם לֵאמוֹר וגו׳ עַד וְאֶת בְּרִיתִי אָקִים אֶת יִצְחָק וגו״ שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה בְּרִיתוֹת. בְּיוֹם הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל. אֲפִילּוּ בְשַׁבָּת. מַה אֲנִי מְקַיֵּים מְחַלְלֶיהָ מוֹת יוּמָת. אַף בְּמִילָה. מַה אֲנִי מְקַיֵּים בַּשְּׁמִינִי יִמּוֹל. חוּץ מִן הַשַּׁבָּת. תַּלְמוּד לוֹמַר וּבַיּוֹם. אֲפִילּוּ בְשַׁבָּת. בַּתּוֹרָה וּבַנְּבִיאִים וּבַכְּתוּבִים מָצִינוּ שֶׁהַשַּׁבָּת שְׁקוּלָה כְּנֶגֶד כָּל הַמִּצְווֹת שֶׁבַּתּוֹרָה. בַּתּוֹרָה. דִּכְתִיב עַד אָנָה מֵאַנְתֶּם לִשְׁמוֹר מִצְווֹתַי וְתוֹרוֹתָי. וּכְתִיב רְאוּ כִּי יי נָתַן לָכֶם אֶת הַשַּׁבָּת. בַּנְּבִיאִים. דִּכְתִיב וַיְמָרוּ בִי הַבָּנִים בְּחוּקּוֹתַי לֹא הָלָכוּ וגו׳. וּכְתִיב וְאֶת שַׁבְּתוֹתַי חִילְּלוּ מְאוֹד. בַּכְּתוּבִים. דִּכְתִיב יָרַדְתָּ וּכְתִיב וְאֶת שַׁבָּת קָדְשְׁךָ הוֹדַעְתָּ לָהֶם וגו׳. אָמַר רִבִּי אֶלְעָזָר בִּירִבִּי אַבּוּנָא. מִצְווֹת שַׁבָּת מָלֵא. לְהוֹדִיעֲךָ שֶׁהִיא שְׁקוּלָה כְּנֶגֶד כָּל מִצְווֹתֶיהָ שֶׁלַּתּוֹרָה וְהַמִּילָה דוֹחָה אוֹתָהּ. מָשָׁל לְשָׁנֵי מַטְרוֹנְיוֹת שֶׁהָיוּ בָאוֹת זוֹ עַל גַּב זוֹ וְאֵין אַתְּ יוֹדֵעַ אֵי זוֹ גְּדוֹלָה מֵחֲבֵירְתָּהּ. זוֹ שֶׁהִיא יוֹרֶדֶת מִפְּנֵי חֲבֵירְתָּהּ אַתְּ יוֹדֵעַ שֶׁחֲבֵירְתָּהּ גְּדוֹלָה מִמֶּנָּהּ.

עֲבוֹדָה זָרָה קָשָׁה מִכּוּלָּם. וְכִי תִשְׁגּוּ וְלֹא תַעֲשׂוּ אֶת כָּל הַמִּצְוֹת הָאֵלֶּה. אָמַר רִבִּי יוּדָה בַּר פָּזִי. חִילּוּל הַשֵּׁם קָשֶׁה מִכּוּלָּן. הָדָא הוּא דִכְתִיב וְאַתֶּם בֵּית יִשְׂרָאֵל כֹּה אָמַר יי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ גִּילּוּלָיו לְכוּ עִבְדוּ וְאֶת שֵׁם קָדְשִׁי לֹא תְחַלְּלוּ וגו׳.

וְעַל יְדֵי שֶׁנִּתְעַצֵּל מֹשֶׁה בְּמִילָה בִּיקֵּשׁ הַמָּלְאָךְ לְהוֹרְגוֹ. הָהוּא דִכְתִיב וַיִּפְגְּשֵׁהוּ יי וַיְבַקֵּשׁ הֲמִיתוֹ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. חַס וְשָׁלוֹם לֹא נִתְעַצֵּל מֹשֶׁה בְּמִילָה אֶלָּא שֶׁהָיָה דָן בְּעַצְמוֹ וְאוֹמֵר. אִם לָמוּל וְלָצֵאת סַכָּנָה הִיא. וְאִם לִשְׁהוֹת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אָמַר לוֹ. לֵךְ שׁוּב מִצְרַיְמָה. אֶלָּא עַל יְדֵי שֶׁנִּתְעַצֵּל בְּלִינָה קוֹדֶם הַמִּילָה. הָהוּא דִכְתִיב וַיְהִי בַּדֶּרֶךְ בַּמָּלוֹן. אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. חַס וְשָׁלוֹם. לֹא בִיקֵּשׁ הַמַּלְאָךְ לַהֲרוֹג לְמֹשֶׁה אֶלָּא לְתִינוֹק. בּוֹא וּרְאֵה. מִי קָרוּי חָתָן. מֹשֶׁה אוֹ הַתִּינוֹק. אִית תַּנָּיֵי תַנֵּי. מֹשֶׁה קָרוּי חָתָן. וְאִית תַּנָּיֵי תַנֵּי. הַתִּינוֹק קָרוּי חָתָן. מָאן דָּמַר. מֹשֶׁה קָרוּי חָתָן. חָתָן. דָּמִים מִתְבַּקֵּשׁ מִיָּדְךָ. וּמָאן דָּמַר. הַתִּינוֹק קָרוּי חָתָן. חָתָן. בְּדָמִים אַתְּ עוֹמֵד לִי. וַתִּקַּח צִפּוֹרָה צֹר וַתִּכְרֹות אֶת עָרְלַת בְּנָהּ וַתַּגַּע לְרַגְלָיו וגו׳. רִבִּי יוּדָה וְרִבִּי נְחֶמְיָה וְרַבָּנִין. חַד אָמַר. לְרַגְלָיו שֶׁלְּמֹשֶׁה. וְחָרָנָה אָמַר. לְרַגְלָיו שֶׁלְּמַלְאָךְ. וְחָרָנָה אָמַר. לְרַגְלָיו שֶׁלְּתִינוֹק. מָן דָּמַר. לְרַגְלָיו שֶׁל מֹשֶׁה. הֵילָךְ גְּזִי חוֹבָךְ. מָן דָּמַר. לְרַגְלָיו שֶׁל מַלְאָךְ. הֵילָךְ עֲבַד שְׁלִיחֻתֵךְ. מָן דָּמַר. לְרַגְלָיו שֶׁל תִּינוֹק. נָגְעָה בְגוּף הַתִּינוֹק. וַיֵּרֶף מִמֶּנּוּ אָז אָמְרָה חָתַן דָּמִים לַמּוּלוֹת. מִיכָּן לִשְׁתֵּי מִילוֹת. אַחַת לִפְרִיעָה וְאַחַת לְצִיצִין.

יִמּוֹל בְּשַׂר עָרְלָתוֹ. אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ שָׁם בַּהֶרֶת. מַה אֲנִי מְקַיֵּים הִשָּׁמֵר בְּנֶגַע הַצָּרַעַת לִשְׁמוֹר מְאֹד וְלַעֲשׂוֹת וגו׳. אַף בְּמִילָה. מַה אֲנִי מְקַיֵּים יִמּוֹל בְּשַׂר עָרְלָתוֹ. בִּזְמַן שֶׁאֵין שָׁם בַּהֶרֶת. תַּלְמוּד לוֹמַר. בְּשַׂר. אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ שָׁם בַּהֶרֶת. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹנָה דְּאָמַר. מְצָוֹת עֲשֵׂה דּוֹחָה אֶת מִצְוַת לֹא תַעֲשֶׂה אַף עַל פִּי שֶׁאֵינָהּ כְּתוּבָה בְּצִידָּהּ. נִיחָא. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹסֵה דְּאָמַר. אֵין מִצְוַת עֲשֵׂה דּוֹחָה לְמִצְוַת (ב)לֹא תַעֲשֶׂה אֶלָּא אִם כֵּן הָיְתָה כְתוּבָה בְּצִידָּהּ. מִכֵּיוָן דִּכְתִיב בְּשַׂר עָרְלָתוֹ כְּמִי שֶׁהִיא כְתוּבָה בְּצִידָּהּ.

פרק ד

א משנה: אֵין בֵּין הַמּוּדָּר הֲנָיָה מֵחֲבֵירוֹ לַמּוּדָּר הֵימֶנּוּ מַאֲכָל אֶלָּא דְּרִיסַת הָרֶגֶל וְכֵלִים שֶׁאֵין עוֹשִׂין בָּהֶן אוֹכֶל נֶפֶשׁ. הַמּוּדָּר הֲנָיַת מַאֲכָל מֵחֲבֵירוֹ לֹא יַשְׁאִילֶנּוּ נָפָה וּכְבָרָה וְרֵחַיִם וְתַנּוּר. אֲבָל מַשְׁאִיל לוֹ חָלוּק וְטַלִּית נְזָמִים וְטַבָּעוֹת וְכָל דָּבָר שֶׁאֵין עוֹשִׂין בּוֹ אוֹכֶל נֶפֶשׁ. מָקוֹם שֶׁמַּשְׁכִּירִין כַּיּוֹצֵא בָהֶן אָסוּר.

הלכה: אֵין בֵּין הַמּוּדָּר הֲנָיָה מֵחֲבֵירוֹ כול׳. הָא דָבָר שֶׁעוֹשִׂין בּוֹ אוֹכֶל נֶפֶשׁ אָסוּר. וְלֹא מִמַּאֲכָל נָדָר. אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. כֵּינִי מַתְנִיתָא. אֵין בֵּין מוּדָּר הֲנָיָה מֵחֲבֵירוֹ לַמּוּדָּר הֲנָיַת מַאֲכָל מֵחֲבֵירוֹ. תַּנֵּי דְּבֵית רִבִּי כֵּן. הַמּוּדָּר הֲנָיַת מַאֲכָל מֵחֲבֵירוֹ לֹא יַשְׁאִילֶנּוּ נָפָה וּכְבָרָה רֵיחַיִם וְתַנּוּר. תַּנֵּי. אֲבָל מַשְׁאִילוֹ כּוֹסוֹת וּקְעָרוֹת וְתַמְחוּיִין. שֶׁאֵינָן מַהֲנִין אֶת הָאוֹכֶל אֲבָל מַכְנִסִין אֶת הָאוֹכֶל. לָפַסִּים וּקְדֵירוֹת אָסוּר. לִטְחוֹן וְלִדְרוֹךְ אָסוּר. לִקְצוֹר צְרִיכָא וְלִבְצוֹר מַשְׁאִילוֹ כּוֹסוֹת וּקְעָרוֹת וְתַמְחוּיִין. שֶׁאֵינָן מַהֲנִין אֶת הָאוֹכֶל אֲבָל מַכְנִסִין אֶת הָאוֹכֶל. לָפַסִּים וּקְדֵירוֹת אָסוּר. לִטְחוֹן וְלִדְרוֹךְ אָסוּר. לִקְצוֹר צְרִיכָא וְלִבְצוֹר צְרִיכָה. הֲנָיַת מַהוּ. תַּנֵּי אֲבָל מַשְׁאִילוֹ קוֹרְדּוֹם. חֲוִינָן סָבְרִין מֵימַר. בְּקוֹרְדּוֹם שֶׁלַּבַּקָּעִי. תִּיפְתָּר בְּקוֹרְדּוֹם שֶׁלַּמַּכּוּשׁ. וְלֵית שְׁמַע מִינָּהּ כְּלוּם. רִבִּי אַבּוּנָא אָמַר. רִבִּי יִרְמְיָה בָּעֵי אָהֳנֵן יוֹסְטָה מִכֵּיוָן דִּי מְרָחֵק וַחֲשַׁר בָּהּ קִמְחָא אֲסִיר מִישְׁאַל לֵיהּ.

רִבִּי בָּא בְּשֵׁם רִבִּי זְעִירָא. שֶׁהוּא כְנוֹתֵן לוֹ מָעוֹת לִיקַּח בָּהֶן כִּכָּר. רִבִּי בּוּן בַּר חִייָה בָּעֵי. מֵעַתָּה אָסוּר לְהַשְׁאִיל לוֹ מָעוֹת. שֶׁהוּא כְנוֹתֵן לוֹ מָעוֹת לִיקַּח בּוֹ כִּכָּר. רִבִּי אַבִּינָא אָמַר. רִבִּי יִרְמְיָה בָּעֵי. אִילֵּין קוֹזְמִידָיֵא דְּאִית עֲלֵיהוֹן אֲסִיר מִישְׁאַל לוֹן.

ב משנה: הַמּוּדָּר הֲנָיָיה מֵחֲבֵירוֹ שׁוֹקֵל לוֹ אֶת שִׁקְלוֹ וּפוֹרֵעַ לוֹ אֶת חוֹבוֹ וּמַחֲזִיר לוֹ אֲבִידָתוֹ. מְקוֹם שֶׁנּוֹטְלִין עָלֶיהָ שָׂכָר תִּיפּוֹל הֲנָיָיה לְהֶקְדֵּשׁ.

הלכה: הַמּוּדָּר הֲנָיָיה מֵחֲבֵירוֹ כול׳. רִבִּי בָּא בַּר מָמָל בָּעֵי. הַפּוֹרֵעַ שְׁטַר חוֹבוֹ שֶׁלַּחֲבֵירוֹ שֶׁלֹּא מִדַּעְתּוֹ. תַּפְלוּגְתָּא דְּחָנָן וּבְנֵי כֹתָנִים גְּדוֹלִים. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. טַעֲמָא דִּבְנֵי כֹתָנִים גְּדוֹלִים. תַּמָּן לֹא עָלַת עַל דַּעְתָּן שֶׁתָּמוּת אִשְׁתּוֹ בְּרָעָב. בְּרַם הָכָא מְפַיֵּיס הֲוֵינָא לֵיהּ וְהוּא מוֹחֵל לִי. הַגַּע עַצְמָךְ דַּהֲוָה גַבֵּיהּ מַשְׁכּוֹן. מְפַיֵּיס הֲוֵינָא לֵיהּ וְהוּא יְהֵב לִי מַשְׁכּוֹנִי. עַד כְּדוֹן בְּבַעַל חוֹב שֶׁאֵינוֹ דוֹחֵק. וַאֲפִילוּ בְּבַעַל חוֹב שֶׁדּוֹחֵק. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. [וְשׁוֹקֵל אֶת שִׁקְלוֹ. וְלֹא שָׁקַל אֵין מְמַשְׁכְּנִין אוֹתוֹ.] תֵּדַע לָךְ שֶׁהוּא כֵן. דְּתַנִּינָן. וּמַקְרִיב עָלָיו קִינֵּי זָבִין קִינֵּי זָבוֹת קִינֵּי יוֹלְדוֹת חַטָּאוֹת וַאֲשָׁמוֹת. בְּשֶׁלֹּא נִכְנַס לְתוֹךְ יָדָיו כְּלוּם. וָכָא בְּשֶׁלֹּא יַכְנֵס לְיָדָיו כְּלוּם.

רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אוֹמֵר. אֵין לָךְ נִתְפָּס עַל חֲבֵירוֹ וְחַיָּיב לִיתֵּן לוֹ אֶלָּא בְּאַרְנוֹן וּבְגוּלְגּוֹלֶת. רַב אָמַר. כָּל הַנִּתְפָּשׂ עַל חֲבֵירוֹ חַיָּיב לוֹ. חַיֶּילֵיהּ דְּרַב מִן הָדָא. הַגּוֹזֵל שָׂדֶה וּנְטָלוּהָ מֵסִיקִין. לֹא שָׁמַע דְּאָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. קָנָס קָנְסוּ בְּגַזְלָן. רִבִּי אָבִין בָּעֵי דַּהֲוָה רַבֵּיהּ רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן וְרִבִּי חִיָּיה בַּר לוּלְיָינִי תְּרֵיהוֹן אָמְרִין בְּשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל. חַד אָמַר. בְּאַרְנוֹן וּבְגוּלְגּוֹלֶת. [וְחָרָנָה אָמַר. אֵינָהּ כְּאַרְנוֹן וּכְגוּלְגּוֹלֶת.]

תַּמָּן תַּנִּינָן. מְרַפְּאֵהוּ רְפוּאַת נֶפֶשׁ אֲבָל לֹא רְפוּאַת מָמוֹן. רִבִּי יוּדָה וְרִבִּי יוֹסֵי. חַד אָמַר. כָּאן בִּמְדִינָה מִנְכָסָיו. וְחָרָנָה אָמַר. כָּאן בְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ מִי שֶׁיְּרַפְּאֶנּוּ וְכָאן בְּשֶׁאֵין לוֹ מִי שֶׁיְּרַפְּאֶנּוּ. אִם בְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ מִי שֶׁיְּרַפְּאֶנּוּ אֲפִילוּ רְפוּאַת נֶפֶשׁ לֹא יְרַפְּאֶנּוּ. לֹא מִכָּל אָדָם זוֹכֶה לְהִתְרַפּוֹת.

וְלֹא נִיכְסֵי הַמַּחֲזִיר הֵן שֶׁהֵן אֲסוּרִין לְבַעַל הַפָּרָה. עוּלָּא בַּר יִשְׁמָעֵאל בְּשֵׁם רִבִּי יִצְחָק. כְּשֶׁהֵיוּ נִיכְסֵי זֶה אֲסוּרִין עַל זֶה וְנִיכְסֵי זֶה אֲסוּרִין עַל זֶה.

מָאן תַּנָּא תִּפּוֹל הֲנָיָיה לְהֶקְדֵּשׁ. רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר. מוֹעֲלִין בְּאִיסָּרוֹת. רִבִּי בּוּן בַּר חִיָּיה בָּעֵי. נָדַר מִן כְּכָר מָהוּ לְחַמֵּם בּוֹ אֶת יָדָיו. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. אָמַר. כִּכַּר זוֹ הֶקְדֵּשׁ. אָכְלוֹ בֵּין הוּא בֵּין אַחֵר מָעַל. לְפִיכָךְ יֵשׁ לוֹ פִּדְיוֹן. אִם אָמַר. חֲרֵי הוּא עָלַי. אָכָלוֹ מָעַל בּוֹ בְּטוֹבַת הֲנָיָיה. דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. אֲחֵרִים לֹא מָעֲלוּ. לְפִיכָךְ אֵין לוֹ פִּדְיוֹן. לֹא אָמַר אֶלָּא אָכָלוֹ. הָא לְחַמֵּם בּוֹ אֶת יָדָיו מוּתָּר. תַּלְמִידוֹהִי דְּרִבִּי יוֹנָה בְּשֵׁם רִבִּי בּוּן בַּר חִיָּיה. כֵּינִי בָאוֹמֵר. לֹא אוֹכְלֵינוּ וְלֹא אֶטְעֲמֵנּוּ. לֹא אֲסָרוֹ עָלָיו אֶלָּא לַאֲכִילָה. עַד כְּדוֹן צְרִיכָה נָדַר מִן הַכְּכָר מָהוּ לְחַמֵּם בּוֹ אֶת יָדָיו.

ג משנה: וְתוֹרֵם אֶת תְּרוּמָתוֹ וּמַעֲשְׂרוֹתָיו לְדַעְתּוֹ. וּמַקְרִיב עָלָיו קִינֵּי זָבִין קִינֵּי זָבוֹת קִינֵּי יוֹלְדוֹת חַטָּאוֹת וַאֲשָׁמוֹת וּמְלַמְּדוֹ מִדְרָשׁ הֲלָכוֹת וְאַגָּדוֹת וְלֹא יְלַמְּדֶנּוּ מִקְרָא אֲבָל מְלַמֵּד הוּא אֶת בָּנָיו וְאֶת בְּנוֹתָיו מִקְרָא. וְזָן אֶת אִשְׁתּוֹ וְאֶת בָּנָיו אַף עַל פִּי שֶׁהוּא חַיָּיב בִּמְזוֹנוֹתָן. וְלֹא יָזוּן אֶת בְּהֶמְתּוֹ בֵּין טְמֵיאָה וּבֵין טְהוֹרָה. רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר זָן אֶת הַטְּמֵיאָה וְאֵינוֹ זָן אֶת הַטְּהוֹרָה. אָמְרוּ לוֹ מַה בֵּין טְמֵיאָה לַטְּהוֹרָה. אָמַר לָהֶן שֶׁהַטְּהוֹרָה נִפְשָׁהּ לַשָּׁמַיִם וְגוּפָהּ שֶׁלּוֹ וְהַטְּמֵיאָה נִפְשָׁהּ וְגוּפָהּ לַשָּׁמַיִם. אָמְרוּ לוֹ אַף הַטְּמֵיאָה נִפְשָׁהּ לַשָּׁמַיִם וְגוּפָהּ שֶׁלּוֹ שֶׁאִם יִרְצֶה חֲרֵי מוֹכְרָהּ לַגּוֹיִם אוֹ מַאֲכִילָהּ לַכְּלָבִים.

הלכה: וְתוֹרֵם אֶת תְּרוּמָתוֹ כול׳. הַמְתַקֵּן פֵּירוֹתָיו שֶׁלַּחֲבֵירוֹ שֶׁלֹּא מִדַּעְתּוֹ טוֹבַת הֲנָיִית מַעֲשְׂרוֹתָיו שֶׁל מִי. רִבִּי אַבָּהוּ אוֹמֵר. שֶׁלַּמְתַקֵּן. רִבִּי זְעִירָא אָמַר שֶׁלַּבַּעַל הַפֵּירוֹת. רִבִּי זְעִירָא כְּדַעְתֵּיהּ. דְּאָמַר רִבִּי זְעִירָא בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. הִפְרִישׁ קָרְבַּן נָזִיר וְקָרְבַּן מְצוֹרָע שֶׁל חֲבֵירוֹ הַמִּתְכַּפֵּר הוּא שֶׁיְּעוּשֶׂה (תְּרוּמָה). מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. וְתוֹרֵם תְּרוּמָתוֹ וּמַעֲשְׂרוֹתָיו שֶׁלַּחֲבֵירוֹ לְדַעְתּוֹ. פָּתַר לָהּ בְּשֶׁלֹּא יְהֵא לוֹ טוֹבַת הֲנָיָיה בָּהֶן.

כְּתִיב רְאֵה לִימַּדְתִּי אֶתְכֶם חוּקִים וּמִשְׁפָּטִים. מָה אֲנִי בְחִינָּם אַף אַתֶּם בְּחִינָּם. יָכוֹל מִקְרָא וְתַרְגּוּם כֵּן. תַּלְמוּד לוֹמַר חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים. חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים אַתֶּם מְלַמְּדִים בְּחִנָּם. וְאֵי אַתֶּם מְלַמְּדִין בְּחִנָּם מִקְרָא וְתַרְגּוּם. וְכֵן חֲמֵי מַתְנֵיתָא נָסְבִין אַגְרֵיהוֹן. אָמַר רִבִּי יוּדָן בֵּירִבִּי יִשְׁמָעֵאל. שְׂכָר בְּטֵילָן הֵן נוֹטְלִין.

אָמַר רִבִּי זְעוּרָא. מִדִּבְרֵיהֶן זָן אֶת עַבָדָיו וְאֵינוֹ זָן אֶת עַבְדּוֹ. הֲווֹן בָּעֵי מֵימַר. מָאן דָּמַר. הַטְּהוֹרָה נִפְשָׁהּ לַשָּׁמַיִם וְגוּפָהּ שֶׁלּוֹ. וְזוֹ הוֹאִיל וְגוּפָהּ שֶׁלּוֹ. וְאֵינוֹ מַאֲכִילָהּ לַכְּלָבִים זָן אֶת עַבְדּוֹ. מָאן דָּמַר. שֶׁאִם יִרְצֶה חֲרֵי מוֹכְרָהּ לַגּוֹיִם אוֹ מַאֲכִילָהּ לַכְּלָבִים. וזוֹ הוֹאִיל וְגוּפָהּ שֶׁלּוֹ וְאֵינוֹ מוֹכְרָהּ לַגּוֹיִם וְאֵינוֹ מַאֲכִילָהּ לַכְּלָבִים זָן אֶת עַבְדּוֹ. אַשְׁכַּח תַּנֵּי. זָן אֶת עַבְדּוֹ.

ד משנה: הַמּוּדָּר הֲנָיָיה מֵחֲבֵירוֹ וְנִכְנַס לְבַקְּרוֹ עוֹמֵד אֲבָל לֹא יוֹשֵׁב. וּמְרַפְּאֵהוּ רְפוּאַת נֶפֶשׁ אֲבָל לֹא רְפוּאַת מָמוֹן. וְרוֹחֵץ עִמּוֹ בְּאַמְבָּטִי גְּדוֹלָה אֲבָל לֹא בְקָטַנָּה. וְיָשֵׁן עִמּוֹ בַּמִּיטָּה. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר בִּימוֹת הַחַמָּה אֲבָל לֹא בִימוֹת הַגְּשָׁמִים מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְהַנְּהוּ. וּמֵסִיב עִמּוֹ עַל הַמִּיטָּה וְאוֹכֵל עִמּוֹ עַל הַשּׁוּלְחָן אֲבָל לֹא מִן הַתַּמְחוּי. אֲבָל אוֹכֵל הוּא עִמּוֹ מִן הַתַּמְחוּי הַחוֹזֵר.

הלכה: הַמּוּדָּר הֲנָיָיה מֵחֲבֵירוֹ כול׳. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יָקִים אָמַר. שֶׁלֹּא יִשְׁהֶא.

מַתְנִיתָא בְּשֶׁאָסַר הָרוֹפֵא נִכְסָיו עָלָיו. אֲבָל אִם אָסַר הֶחוֹלֶה נִכְסָיו עָלָיו שֶׁלָּרוֹפֵא הוּא חָטָא עַל נַפְשֵׁיהּ.

אֲבָל לֹא בְאַמְבָּטִי קְטַנָּה. דְּהוּא מְרַתֵּחַ לֵיהּ. תַּנֵּי רוֹחֵץ עִמּוֹ בְּמֶרְחַץ קְטַנָּה. דִּי נְסַב אֵישַׁתָּא.

תַּנֵּי. מִן הַתַּמְחוּי הַחוֹזֵר. מָהוּ תַּמְחוּי הַחוֹזֵר. תַּמָּן אָמְרִין. פִּיסְגָּתָא. רַבָּנִין דְּהָכָא אָמְרִין. תַּמְחוּי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ לֶאֱכוֹל וְלִשְׁבּוֹעַ וּלְהוֹתִיר. תַּנֵּי. מִן הַכּוֹס הַחוֹזֵר. אִי זֶהוּ כוֹס הַחוֹזֵר. תַּמָּן אָמְרִין קוֹנְדִיטוֹן. רַבָּנִין דְּהָכָא אָמְרִין. מָלֵיי מִי סורס וְקָרְחִין וְשָׁתְיָין וּמַחֲזִירִין.

ה משנה: לֹא יֹאכַל עִמּוֹ מִן הָאֲבוּס שֶׁלִּפְנֵי הַפּוֹעֲלִים וְלֹא יַעֲשֶׂה עִמּוֹ בָּאוֹמָן דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים עוֹשֶׂה הוּא בְּרָחוֹק מִמֶּנּוּ.

הלכה: לֹא יֹאכַל כו׳. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי מֵאִיר אָסוּר לְלַמְּדוֹ אוֹמָנוּת. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי מֵאִיר אָסוּר לְלַמֵּד עָלָיו זְכוּת.

ו משנה: הַמּוּדָּר הֲנָיָה מֵחֲבֵירוֹ לִפְנֵי שְׁבִיעִית לֹא יוֹרֵד לְתוֹךְ שָׂדֵהוּ וְאֵינוֹ אוֹכֵל מִן הַנּוֹטוֹת. וּבַשְּׁבִיעִית לֹא יוֹרֵד לְתוֹךְ שָׂדֵהוּ אֲבָל אוֹכֵל הוּא מִן הַנּוֹטוֹת. נָדַר הֵימֶינּוּ מַאֲכָל לִפְנֵי שְׁבִיעִית יוֹרֵד בְּתוֹךְ שָׂדֵהוּ וְאֵינוֹ אוֹכֵל מִן הַפֵּירוֹת. וּבַשְּׁבִיעִית יוֹרֵד וְאוֹכֵל.

הלכה: הַמּוּדָּר הֲנָיָה מֵחֲבֵירוֹ לִפְנֵי שְׁבִיעִית כו׳. וְיֵרֵד. כִּדְאָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יָקִים. שֶׁלֹּא יִשְׁהֶה.

רִבִּי יוֹחָנָן פָּתַר מַתְנִיתָא. הַמּוּדָּר הֲנָאָה מֵחֲבֵירוֹ לִפְנֵי שְׁבִיעִית אֵינוֹ יוֹרֵד לְתוֹךְ שָׂדֵהוּ וְאֵינוֹ אוֹכֵל מִן הַנּוֹטוֹת. וּבַשְּׁבִיעִית יוֹרֵד לְתוֹךְ שָׂדֵהוּ וְאוֹכֵל מִן הַפֵּירוֹת. וְאִם נָדַר בַּשְּׁבִיעִית יוֹרֵד וְאוֹכֵל. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ פָּתַר מַתְנִיתָא. הַמּוּדָּר הֲנָיָה מֵחֲבֵירוֹ לִפְנֵי שְׁבִיעִית לֹא יוֹרֵד לְתוֹךְ שָׂדֵהוּ וְאֵינוֹ אוֹכֵל מִן הַפֵּירוֹת. וְאִם נָדַר בַּשְּׁבִיעִית לֹא יוֹרֵד בְּתוֹךְ שָׂדֵהוּ אֲבָל אוֹכֵל מִן הַפֵּירוֹת. נָדַר מִמֶּנּוּ מַאֲכָל לִפְנֵי שְׁבִיעִית יוֹרֵד לְתוֹךְ שָׂדֵהוּ וְאֵינוֹ אוֹכֵל מִן הַפֵּירוֹת. וְאִם נָדַר בַּשְּׁבִיעִית יוֹרֵד וְאוֹכֵל. וַתְיָיא דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ כְּרִבִּי יוֹסֵי. דּוּ רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר. מִפְּנֵי שֶׁקִּדֵּם נִדְרוֹ לְהֶפְקֵירוֹ. כֵּן רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. שֶׁקִּדֵּם נִדְרוֹ לְהֶבְקֵירוֹ הֶבְקֵירוֹ לְנִדְרוֹ. רִבִּי יוֹנָה רִבִּי בָּא בַּר חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. מוֹדֶה רִבִּי יוֹסֵי בְּהֶבְקֵר תּוֹרָה שֶׁהוּא מוֹתָר.

ז משנה: הַמּוּדָּר הֲנָיָה מֵחֲבֵירוֹ לֹא יַשְׁאִילֶנּוּ וְלֹא יִשְׁאַל מִמֶּנּוּ לֹא יַלְוֶינּוּ וְלֹא יִלְוֶה מִמֶּנּוּ וְלֹא יִמְכּוֹר לוֹ וְלֹא יִקַּח מִמֶּנּוּ. אָמַר לוֹ הַשְׁאִילֵנִי פָּרָתְךָ אָמַר לוֹ אֵינָהּ פְּנוּיָה. אָמַר קוֹנָם שֶׁאֲנִי חוֹרֵשׁ בָּהּ לְעוֹלָם אִם הָיָה דַּרְכּוֹ לַחֲרוֹשׁ הוּא אָסוּר וְכָל אָדָם מוּתָּרִין. אִם אֵין דַּרְכּוֹ לַחֲרוֹשׁ הוּא וְכָל אָדָם אֲסוּרִין.

הלכה: הַמּוּדָּר הֲנָיָה מֵחֲבֵירוֹ לֹא יַשְׁאִילֶנּוּ כול׳. בְּאוֹמֵר. קוֹנָם שָׂדַי שֶׁאֵינִי חוֹרֵשׁ לְעוֹלָם. כְּאוֹמֵר. קוֹנָם שָׂדַי נֶחֱרֶשֶׁת לְעוֹלָם.

ח משנה: הַמּוּדָּר הֲנָיָה מֵחֲבֵירוֹ וְאֵין לוֹ מַה יֹאכַל הוֹלֵךְ אֵצֶל הַחֶנְוָנִי וְאוֹמֵר אִישׁ פְּלוֹנִי מוּדָּר מִמֶּנּוּ הֲנָיָה וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה אֶעֱשֶׂה. וְהוּא נוֹתֵן לוֹ וּבָא וְנוֹטֵל מִמֶּנּוּ.

הלכה: הַמּוּדָּר הֲנָיָה מֵחֲבֵירוֹ וְאֵין לוֹ מַה יֹאכַל כול׳. שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ בַּדִּין.

ט משנה: הָיָה בֵיתוֹ לִבְנוֹת גְּדֵירוֹ לִגְדּוֹר שָׂדֵהוּ לְקַצּוֹר הוֹלֵךְ אֵצֶל הַפּוֹעֲלִים וְאוֹמֵר אִישׁ פְּלוֹנִי מוּדָּר מִמֶּנּוּ הֲנָיָה וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה אֶעֱשֶׂה. הֵן עוֹשִׂין עִמּוֹ וּבָאִין וְנוֹטְלִין שָׂכָר מִזֶּה.

הלכה: הָיָה בֵיתוֹ לִבְנוֹת גְּדֵירוֹ לִגְדּוֹר כול׳. מָהוּ דְיֵימַר. מָאן דַּעֲבַד לָא מַפְסִיד. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. בְּיוֹמוֹי דְּרִבִּי אִמִּי נָפְלָה דְלִיקָה בַּבְּקָר. וְאַפִּיק רִבִּי אִמִּי כְּרוּז בְּשׁוּקֵי דַּאֲרַמָּאֵי וְאָמַר. כָּל דַּעֲבַד לָא מַפְסִיד. אָמַר רִבִּי אֶלְעָזָר בֵּירְבִּי יוֹסֵי קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי. סַכָּנָה חֲוִית. וְאִי סַכָּנָה חֲוִית אֲפִילוּ רִבִּי אִימִּי יִטְפֵּי. לֹא תַנֵּי. כָּל דָּבָר סַכָּנָה אֵין אוֹמְרִים. יֵיעָשׂוּ בַּגּוֹיִם וּבַקְּטָנִים. אֶלָּא אֲפִילוּ בַּגְּדוֹלִים וַאֲפִילוּ בְיִשְׂרָאֵל. מַעֲשֶׂה שֶׁנָּפְלָה דְלִיקָה בַּחֲצַר יוֹסֵי בֶּן סִימַאי בְּשִׁיחִין. וְיָרְדוּ בְּנֵי קַצְרָה שֶׁלְּצִיפּוֹרִין לְכַבּוֹתוֹ וְלֹא הִנִּיחַ לָהֶן לְכַבּוֹת. אָמַר לָהֶן. הַנִּיחוּ לְגַבַּאי שֶׁיִּגְבֶּה אֶת חוֹבוֹ. מִיָּד קָשַׁר עָלָיו הֶעָנָן וְיָרְדוּ גְּשָׁמִים וְכִיבּוּהוּ. בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת שָׁלַח לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מֵהֶן סֶלַע. וּלְאֶפְרָכוֹס שֶׁלָּהֶן חֲמִשִּׁים דִּינָר. אָמַר רִבִּי חֲנִינָה. לֹא הָוָה צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת כֵּן. חַד כּוּתַיי הָוָה מִגִּירִיהּ דְּרִבִּי יוֹנָה. נָפְלָה דְלִיקָה בְּמִגְרוֹתֵיהּ דְּרִבִּי יוֹנָה. אֲזַל הַהוּא כּוּתָאָה בָּעֵי מִיטְפֵּייהּ וְלָא שָׁבְקֵיהּ רִבִּי יוֹנָה. אֲמַר לֵיהּ בְּגִין מִדְּלִי. אֲמַר לֵיהּ. אִין. וְאִישְׁתִּיזִיב כּוּלָּהּ. רִבִּי יוֹנָה דְכַפַּר אִימִּי פָּרַס גּוּלְתֵּיהּ עַל גְּדִישָׁא וְנוּרָא עָרְקַת מִינָּהּ.

י משנה: הָיוּ מְהַלְכִין בַּדֶּרֶךְ וְאֵין לוֹ מַה יֹאכַל נוֹתֵן לְאַחֵר לְשָׁם מַתָּנָה וְהַלָּהּ נוֹטֵל וְאוֹכֵל וְרִבִּי יוֹסֵי אוֹסֵר.

הלכה: הָיוּ מְהַלְכִין בַּדֶּרֶךְ וְאֵין לוֹ מַה יֹאכַל כול׳. תַּנֵּי רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר. כֵּינָן שֶׁאָדָם מַבְקִיר יָצָא דָבָר מֵרְשׁוּתוֹ. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר אֵין הֶבְקֵר יוֹצֵא מִתַּחַת יְדֵי הַבְּעָלִים אֶלָּא בִּזְכָיָיה. רִבִּי יִרְמְיָה רִבִּי בָּא בַּר חִייָה תְּרֵיהוֹן אָמְרִין רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי יַנַּאי. דִּבְרֵי רִבִּי יוֹסֵי בְּנוֹתֵן מַתָּנָה לָעֲשָׂרָה וְזֶה אֶחָד מֵהֶן. הִבְקִיר שָׂדֵהוּ. אִית תַּנֵּיי תַנֵּי. חוֹזֵר בּוֹ. וְאִית תַּנֵּיי תַנֵּי. אֵינוֹ חוֹזֵר בּוֹ. רִבִּי חִזְקִיָּה רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. מָאן דָּמַר. חוֹזֵר. כְּרִבִּי יוֹסֵי. וּמָאן דָּמַר. אֵינוֹ חוֹזֵר. כְּרִבִּי מֵאִיר. הָדָא אָמְרָה. הֶבְקֵר כְּרִבִּי יוֹסֵי וְחַייָב בְּמַעְשְׂרוֹת. מָה אָמַר. הֶבְקֵר. לֹא מַתָּנָה. אָתָא רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. הֶבְקֵר כְּרִבִּי יוֹסֵי וְחַייָב בְּמַעְשְׂרוֹת. תַּמָּן אָמְרִין. הֶבְקֵר כְּרִבִּי יוֹסֵי וְאֵינוֹ חַייָב בְּמַעְשְׂרוֹת. דְּאָמַר רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי יַנַּאי. וּבָא הַלֵּוִי כִּי אֵין לוֹ וגו׳. מִמָּה שֶׁיֵּשׁ לָךְ וְאֵין לוֹ חַייָב אַתָּה לִיתֵּן לוֹ. יָצָא הֶבְקֵר שֶׁיָּדַךְ וְיָדוֹ שָׁוִין בּוֹ. הִיא לֶקֶט הִיא שִׁכְחָה הִיא פֵּיאָה הִיא הֶבְקֵר.

עַד כְּדוֹן כְּשֶׁמַּבְקִירָהּ לִזְמַן מְרוּבֶּה. אֲפִילוּ הִבְקִירָהּ לִזְמַן מְמוּעָט. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. הַמַּבְקִיר שָׂדֵהוּ שִׁלְשָׁה יָמִים חוֹזֵר. אָמַר רִבִּי זְעִירָא. לֹא אָמַר אֶלָּא שִׁלְשָׁה. הָא לְאַחַר שִׁלְשָׁה אֵינוֹ חוֹזֵר בּוֹ. תַּנֵּי רִבִּי שִׁמְעוֹן דַּיְינָא קוֹמֵי רִבִּי זְעִירָא. אֲפִילוּ לְאַחַר שִׁלְשָׁה חוֹזֵר בּוֹ. אָמַר לֵיהּ. מִכְּיָון דְּאַתְּ אָמַר. לְאַחַר שִׁלְשָׁה

חוֹזֵר בּוֹ. הֵיא לְאַחַר שְׁלֹשָׁה הִיא לְאַחַר כַּמָּה יָמִים. מַתְנִיתָא מְסַיְּיעָה לְרִבִּי זְעִירָה. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים. בְּשֶׁהִבְקִיר סְתָם. אֲבָל אִם אָמַר. שָׁדִי מוּבְקֶרֶת יוֹם אֶחָד שַׁבָּת אַחַת חֹדֶשׁ אֶחָד שָׁנָה אַחַת שָׁבוּעַ אֶחָד. עַד שֶׁלֹּא זָכָה בֵּין הוּא בֵּין אַחֵר יָכוֹל הוּא לַחֲזוֹר בּוֹ. מִשֶּׁזָּכָה בָּהּ בֵּין הוּא בֵּין אַחֵר אֵינוֹ יָכוֹל לַחֲזוֹר בּוֹ. הָדָא אָמְרָה הוּא זְמָן מְרוּבֶּה הוּא זְמָן מְמוּעָט. הָדָא אָמְרָה שֶׁלֹּא חָשׁוּ לָהַעֲרָמָה. הָדָא אָמְרָה שֶׁאָדָם מַבְקִיר וְחוֹזֵר וְזוֹכֶה. הָדָא פָּשְׁטָה שְׁאֵלַת דְּרִבִּי זְעִירָא. דְּרִבִּי זְעִירָא אָמַר. הוּא זְמָן מוּעָט הוּא זְמָן מְרוּבֶּה.

וְהַלָּה נוֹטֵל וְאוֹכֵל וְרִבִּי יוֹסֵי אוֹסֵר. מַאי טַעֲמָא דְּרִבִּי יוֹסֵי. מִפְּנֵי שֶׁקָּדַם נִדְרוֹ לְהֶבְקֵירוֹ. הָא הֶבְקֵירוֹ לְנִדְרוֹ לֹא. בְּעוֹן קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי. מִפְּנֵי שֶׁקָּדַם נִדְרוֹ לְהֶבְקֵירוֹ. מָה בֵּין שֶׁקָּדַם הֶבְקֵירוֹ לְנִדְרוֹ. אָמַר לוֹן. לֹא עָלַת עַל דַּעְתּוֹ לֶאֱסוֹר מַה שֶּׁהִבְקִיר. הָכִין קָשׁוֹן קֳדָמוֹי. הָא הֶבְקֵר יָחִיד לֹא. וְהָא תַנִּינָן וְהַלָּה נוֹטֵל וְאוֹכֵל וְרִבִּי יוֹסֵי אוֹסֵר. אָמַר לוֹן. לֹא עָלַת עַל דַּעְתּוֹ לֶאֱסוֹר מַה שֶּׁהִבְקִיר. רִבִּי יוֹנָה רִבִּי אַבָּא רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹצָדָק. הַמַּבְקִיר שָׂדֶה לָעֲשָׂרָה בְּנֵי אָדָם אֵינוֹ חוֹזֵר בּוֹ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. אַתְייָא כְרִבִּי מֵאִיר. רִבִּי מָנָא בָעֵי. מָה אַתְּ אָמְרַת. לִשְׁלֹשָׁה. לִפְנֵי שְׁלֹשָׁה. עַל דְּאַתְּ מַקְשֵׁי עַל רִבִּי מֵאִיר קְשִׁיתָהּ עַל דְּרִבִּי יוֹסֵי. מָה אַתְּ אָמְרַת. לָעֲשָׂרָה. לִפְנֵי עֲשָׂרָה. אָמַר לֵיהּ. הִבְקִירָהּ בִּפְנֵי שְׁנַיִם חוֹזֵר בּוֹ וְחַייָב בְּמַעְשְׂרוֹת. בִּפְנֵי שְׁלֹשָׁה אֵינוֹ חוֹזֵר בּוֹ וּפָטוּר מִן הַמַּעְשְׂרוֹת.

פרק ה

א משנה: הַשּׁוּתָפִין שֶׁנָּדְרוּ הֲנָיָה זֶה מִזֶּה אֲסוּרִין לִיכָּנֵס לֶחָצֵר. רִבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר זֶה נִכְנָס לְתוֹךְ שֶׁלּוֹ וְזֶה נִכְנָס לְתוֹךְ שֶׁלּוֹ. שְׁנֵיהֶן אֲסוּרִין מִלְּהַעֲמִיד שָׁם רֵחַיִם וְתַנּוּר וּמִלְגַּדֵּל תַּרְנְגוֹלִין. הָיָה אֶחָד מֵהֶם מוּדָּר מֵחֲבֵירוֹ הֲנָיָה לֹא יִכָּנֵס לֶחָצֵר. רִבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר יָכוֹל הוּא לוֹמַר לוֹ לְתוֹךְ שֶׁלִּי אֲנִי נִכְנָס וְאֵינִי נִכְנָס לְתוֹךְ שֶׁלָּךְ. כּוֹפִין אֶת הַנּוֹדֵר לְמְכוֹר אֶת חֶלְקוֹ.

הלכה: הַשּׁוּתָפִין שֶׁנָּדְרוּ הֲנָיָה זֶה מִזֶּה כול׳. רַבָּנִין אָמְרִין. כָּל טֶפַח וְטֶפַח שֶׁלַּשּׁוּתָפִין הוּא. רִבִּי לִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר. זֶה נִכְנָס לְתוֹךְ שֶׁלּוֹ וְזֶה נִכְנָס לְתוֹךְ שֶׁלּוֹ. אִם הָיְתָה חָצֵר חֲלוּקָה פְּסִיפָס אַף רַבָּנִין מוֹדִיי. עָמַד אֶחָד מֵהֶן וּמָכַר אֶת חֶלְקוֹ אַף רִבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב מוֹדֶה. הִתְנוּ בֵּינֵיהֶן עַל מְנָת לְוַותֵּר בְּחֶזְקַת שׁוּתָפִין הֵן. לֹא צוֹרְכָא דְּלָא הִתְנוּ בֵּינֵיהֶן עַל מְנָת לְוַותֵּר. מָה אָמַר בָּהּ רִבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב. וְהָא תַנִּינָן תַּמָּן. לוֹקֵחַ בְּיֶתֶר וּמוֹכֵר בְּפָחוֹת. מָה אָמַר בָּהּ רִבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב. וְהָא דְתַנִּינָן תַּמָּן. לֹא יַשְׁאִילֶינּוּ וְלֹא יִשְׁאַל מִמֶּנּוּ. מָה אָמַר בָּהּ רִבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב. וְהָא דְתַנִּינָן תַּמָּן. לֹא יִמְכֹּר וְלֹא יִקַּח מִמֶּנּוּ. וְהָא דְאָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יָקִים. שֶׁלֹּא יְשַׁהֵא.

שְׁנֵיהֶן אֲסוּרִין מִלְּהַעֲמִיד שָׁם רֵחַיִם וְתַנּוּר וּמִלְגַּדֵּל תַּרְנְגוֹלִין. נִצְרְכָה לְרִבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב. דּוּ מַתְנִיתָא הַשּׁוּתָפִין שֶׁנָּדְרוּ הֲנָיָה זֶה מִזֶּה. מִפְּנֵי שֶׁנָּדְרוּ הֲנָיָה זֶה מִזֶּה. הָא אִם לֹא נָדְרוּ הֲנָיָה זֶה מִזֶּה סְתָמָן כְּמָוְותְרִין אִילּוּ לָאִילּוּ. אָמַר רִבִּי יִרְמְיָה. נֶהֱגוּ הַשּׁוּתָפִין לִהְיוֹת כְּמָוְותְרִין זֶה אֶת זֶה בִּדְבָרִים הַלָּלוּ. תַּמָּן תַּנִּינָן. אִילּוּ דְבָרִים שֶׁיֵּשׁ לָהֶן חֶזְקָה. אָמַר רִבִּי אֶלְעָזָר. הַמְגַדֵּל תַּרְנוּגְלִין בֶּחָצֵר שֶׁאֵינָהּ שֶׁלּוֹ חֲבֵרוֹ זוֹ חֶזְקָה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. וְיֵאוּת. מַה נַפְשָׁךְ. אִם יֵשׁ לוֹ רְשׁוּת לְגַדֵּל חֲבֵרוֹ גִידֵּל. אִם אֵין לוֹ רְשׁוּת לְגַדֵּל חֲבֵרוֹ הֶחֱזִיק. רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי בְּנָיָה. בַּכֹּל הַשּׁוּתָפִין מְעַכְּבִין זֶה עַל זֶה בֶּחָצֵר חוּץ מִן הַכְּבִיסָה. מִפְּנֵי כְבוֹד בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל. אָמַר רִבִּי מַתַּנְיָה. הָדָא דְאַתְּ אָמַר מָקוֹם שֶׁהַנָּשִׁים מְכַבְּסוֹת. אֲבָל מָקוֹם שֶׁהָאֲנָשִׁים מְכַבְּסִין לָא בְדָא. וְדָא דְאַתְּ אָמַר חוּץ מִן הַכְּבִיסָה בְּחָצֵר. בְּכָל הֶחָצֵר. בְּרַם בְּאַרְבַּע אַמּוֹת דְּחַבְרֵיהּ לֹא מָצֵי מִימְחֵי בְיָדֵיהּ. אִם הָיָה הַמָּקוֹם מְשׁוּפָּע אֲפִילּוּ בְּאַרְבַּע אַמּוֹת דְּבַחֲבֵרֵיהּ מִימְחֵי הוּא בְיָדֵיהּ. דּוּ אָמַר לֵיהּ. אַתְּ שְׁפַךְ וְהוּא אָתֵי לְגַבֵּי. תַּנֵּי. מָקוֹם הַתַּנּוּר מָקוֹם הַכִּירַיִם אֵין לָהֶן חֶזְקָה. עַל גַּבֵּיהֶן אֲפִילּוּ כָּל שֶׁהוּ יֵשׁ לָהֶן חֶזְקָה. אָמַר רִבִּי זְעִירָה. וּבִלְבַד קִירוּי שֶׁמּוֹעִיל לַתַּנּוּר. רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי יַנַּאי. הַשּׁוּתָפִין קוֹנִין זֶה מִזֶּה בְּחָצֵר וְחַייְבִין זֶה בְנִיזְקֵי זֶה. אָמַר רִבִּי בּוּן בַּר כַּהֲנָא. בְּאוֹמֵר. צְבוֹר וְאַקְנֶה. אֲבָל אִם צְבוֹרִין לֹא קָנָה עַד שֶׁיְּטַלְטֵל.

בְּתוֹךְ שֶׁלִּי אֲנִי נִכְנָס וְלֹא בְתוֹךְ שֶׁלָּךְ. וְאַתְּ אָמַר. כּוֹפִין. לֹא עַל הָדָא אִיתְאֲמָרַת אֶלָּא עַל הָדָא. בְּתוֹךְ שֶׁלְּחֲבֵירְךָ אֲנִי נִכְנָס וְלֹא לְתוֹךְ שֶׁלָּךְ. עֲלֵיהּ כּוֹפִין אֶת המוכר שֶׁיִּמְכּוֹר חֶלְקוֹ. בְּאוֹמֵר הֲנָיֶיתִי עָלֶיךָ. אֲבָל בְּאוֹמֵר. הֲנָיֶיתָךְ עָלַי. לֹא בְדָא.

ב משנה: הָיָה אֶחָד מִן הַשּׁוּק מוּדָּר מֵאֶחָד מֵהֶן הֲנָיָה לֹא יִכָּנֵס לֶחָצֵר. רִבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר יָכוֹל הוּא לוֹמַר לוֹ בְּתוֹךְ שֶׁלַּחֲבֵירְךָ אֲנִי נִכְנָס וְאֵינִי נִכְנָס לְתוֹךְ שֶׁלָּךְ.

הלכה: הָיָה אֶחָד מִן הַשּׁוּק כול׳. וְלֹא תַנִּינָן כּוֹפִין. תַּנֵּי רִבִּי חִייָה. אִם הָיָה נוֹדָרָן כּוֹפִין. דּוּ אָמַר לֵיהּ. אַתְיָית קֳדָמוֹהִי עָבְדַת לֵיהּ כֵּן. תֵּינֵיינָא וְעָבְדַת לֵיהּ כֵּן. מִיכָּן וְאֵילַךְ אוֹ שְׁרֵי נִדְרָךְ אוֹ זְבִין חוּלְקָךְ.

ג משנה: הַמּוּדָּר הֲנָיָה מֵחֲבֵירוֹ וְיֵשׁ לוֹ מֶרְחָץ וּבֵית הַבַּד מוּשְׂכָּרִים בָּעִיר אִם יֵשׁ לוֹ בָּהֶן תְּפִיסַת יָד אָסוּר אֵין לוֹ בָּהֶן תְּפִיסַת יָד מוּתָּר. הָאוֹמֵר לַחֲבֵירוֹ קוֹנָם לְבֵיתְךָ שֶׁאֲנִי נִכְנָס וְשָׁדָךְ שֶׁאֲנִי לוֹקֵחַ מֵת אוֹ מְכָרָן לְאַחֵר מוּתָּר. קוֹנָם לְבֵית זֶה שֶׁאֲנִי נִכְנָס שָׂדֶה זוֹ שֶׁאֲנִי לוֹקֵחַ מֵת אוֹ מְכָרָן לְאַחֵר אָסוּר.

הלכה: כַּמָּה הִיא תְּפִיסַת יָד. לְמַחֲצִית וְלִשְׁלִישׁ וְלִרְבִיעַ.

בֵּיתָךְ זֶה. מִשָּׁם מַה אַתָּה תוֹפְשׂוֹ. מִשֶּׁם בֵּיתָךְ זֶה. נָפַל וּבְנָאוֹ הוּא. לִית לֵיהּ. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. הָאוֹמֵר לְיוֹרְשָׁיו. תְּנוּ בֵית חַתְנוּת לִבְנוֹ אוֹ בֵית אַרְמְלוּת לְבִתּוֹ. וְנָפַל. יוֹרְשִׁין חַיָּבִין לִבְנוֹתוֹ. תַּמָּן תַּנִּינָן. הָאוֹמֵר לִבְנוֹ. קוֹנָם שֶׁאַתְּ נֶהֱנֶה לִי. אִם מֵת יִירָשֶׁנּוּ. בְּחַיַּי וּבְמוֹתִי. מֵת לֹא יִירָשֶׁנּוּ. [וְהָתַנֵּי. בְּחַיַּי. אִם מֵת יִירָשֶׁנּוּ. בְּמוֹתִי. אִם מֵת יִירָשֶׁנּוּ.] מַה בֵּין לָהּוּא דְאָמַר חָדָא חָדָא לָהּוּא דְאָמַר תְּרֵיי תְּרֵיי. רַב יִרְמְיָה וְרִבִּי יוֹסֵי [בֶּן חֲנִינָה] תְּרֵיהוֹן אָמְרִין. קוֹנָם הֲנָיַית נְכָסַיי אֵילּוּ עָלַי בְּחַיַּי וּבְמוֹתִי. מִכָּיוָן שֶׁאָמַר. אֵילּוּ. אָסְרָן עָלָיו בֵּין בַּחַיִּים בֵּין לְאַחַר מִיתָה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. תַּנִּינָן בִּנְדָרִים מַה דְּלֹא תַנִּינָן בִּשְׁבוּעוֹת. קוֹנָם לְבֵיתָךְ שֶׁאֵינִי נִכְנָס. שָׂדָךְ שֶׁאֵינִי לוֹקֵחַ. מֵת אוֹ שֶׁמְּכָרוֹ לְאַחֵר מוּתָּר. לְבַיִת זֶה שֶׁאֵינִי נִכְנָס. שָׂדֶה זוֹ שֶׁאֵינִי לוֹקֵחַ. מֵת אוֹ שֶׁמְּכָרוֹ לְאַחֵר אָסוּר. מִפְּנֵי שֶׁאָמַר. זֶה. הָא לֹא אָמַר. זֶה. אֲסָרוֹ עָלָיו בֵּין בַּחַיִּים בֵּין לְאַחַר מִיתָה.

ד משנה: הֲרֵינִי עָלַיִךְ חֵרֶם הַמּוּדָּר אָסוּר. הֲרֵי אַתְּ עָלַי חֵרֶם הַנּוֹדָר אָסוּר. הֲרֵינִי עָלַיִךְ וְאַתְּ עָלַי שְׁנֵיהֶן אֲסוּרִין. וּשְׁנֵיהֶן מוּתָּרִין בְּדָבָר שֶׁלְּעוֹלֵי בָבֶל וַאֲסוּרִין בְּדָבָר שֶׁלְּאוֹתָהּ הָעִיר.

הלכה: הֲרֵינִי עָלַיִךְ חֵרֶם כול׳. קוֹנָם שֶׁאֵינִי נֶהֱנֶה לָךְ לְנִשְׁאַל לוֹ עָלַיִךְ. נִשְׁאַל עַל הָרִאשׁוֹן וְאֵינוֹ נִשְׁאַל עַל הַשֵּׁינִי. אִית תַּנָּיֵי תַנֵּי. נִשְׁאַל בֵּין עַל הָרִאשׁוֹן בֵּין עַל הַשֵּׁינִי. שְׁמוּאֵל בְּרֵיהּ דְּרִבִּי יוֹסֵף בֵּירִבִּי בּוּן אָמַר. כְּמָאן דְּאָמַר. לְאַחַר הָאִיסָּר. בְּרַם כְּמָאן דְּאָמַר. לְאַחַר הַנֶּדֶר. נֶדֶר שֶׁבָּטַל מִקְצָתוֹ בָּטַל כּוּלּוֹ.

הַנּוֹדֵר מִבְּנֵי הָעִיר וּבָא אַחֵר וְיָשַׁב שָׁם שְׁלֹשִׁים יוֹם מוּתָּר בּוֹ. מִיּוֹשְׁבֵי הָעִיר וּבָא אַחֵר וְיָשַׁב שָׁם שְׁלֹשִׁים יוֹם אָסוּר בּוֹ. קוֹנָם הֲנָיֵיתִי עַל בְּנֵי עִירִי. אֵינוֹ נִשְׁאַל לְזָקֵן שֶׁיֵּשׁ שָׁם. הֲנָיַית בְּנֵי עִירִי עָלַי. נִשְׁאַל לְזָקֵן שֶׁיֵּשׁ שָׁם. אִית תַּנָּיֵי תַנֵּי אֲפִילּוּ עַל קַרְמְיָתָא נִשְׁאַל. שֶׁאֵינוֹ כְּמֵיפֵר נִדְרֵי עַצְמוֹ. נֶדֶר שֶׁלָּרַבִּים אֵין לוֹ הֵיתֵר. הַנּוֹדֵר בָּרַבִּים. אֵין לוֹ הֵיתֵר. הַמּוּדָּר הֲנָיָה מֵחֲבֵירוֹ בְּפָנָיו לֹא יִשְׁאַל לוֹ אֶלָּא בְּפָנָיו. שְׁלֹא בְּפָנָיו נִשְׁאָלִין לוֹ בֵּין בְּפָנָיו בֵּין שֶׁלֹּא בְּפָנָיו. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. מִפְּנֵי הַבּוּשָׁה. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אָמַר. מִפְּנֵי הַחֶשֶׁד.

וְאַתְיָין אִילֵּין פְּלוּגְוָותָא כְּאִילֵּין פְּלוּגְוָותָא. דְּתַנֵּי. יוֹם הַכִּיפּוּרִים צָרִיךְ לְפָרוֹט אֶת מַעֲשָׂיו. דִּבְרֵי רִבִּי יוּדָה בֶּן בְּתֵירָה. רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר. אֵינוֹ צָרִיךְ לְפָרוֹט אֶת הַחֵטְא. אִית תַּנָּיֵי תַנֵּי. צָרִיךְ לְפָרוֹט אֶת הַנֶּדֶר. אִית תַּנָּיֵי תַנֵּי. אֵינוֹ צָרִיךְ לְפָרוֹט אֶת הַנֶּדֶר. חַד בַּר נַשׁ נָדַר דְּלָא מִרְווֹחָא. אָתָא לְגַבֵּי רִבִּי יוּדָן בַּר שָׁלוֹם. אָמַר לֵיהּ. מִמַּאי אִישְׁתַּבָּעַת. אָמַר לֵיהּ. דְּלָא מִרְווֹחָא. אָמַר לֵיהּ רִבִּי יוּדָן. וְכֵן בַּר נַשׁ עֲבִיד. [אָמַר לֵיהּ בְּקֶבְּיוֹסְטָא]. אָמַר. בָּרוּךְ שֶׁבָּחַר בַּתּוֹרָה וּבַחָכָמִים שֶׁאָמְרוּ. צָרִיךְ לְפָרוֹט אֶת הַנֶּדֶר.

ה משנה: וְאֵי זֶהוּ דָבָר שֶׁלְּעוֹלֵי בָבֶל. כְּגוֹן הַר הַבַּיִת וְהָעֲזָרוֹת וְהַבְּאֵר שֶׁבְּאֶמְצַע הַדֶּרֶךְ. וְאֵי זֶהוּ דָבָר שֶׁלְּאוֹתָהּ הָעִיר כְּגוֹן הָרַחְבָה וְהַמֶּרְחָץ וּבֵית הַכְּנֶסֶת וְהַתֵּיבָה וְהַסְּפָרִים וְהַכּוֹתֵב חֶלְקוֹ לַנָּשִׁיא. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אֶחָד כּוֹתֵב לַנָּשִׂיא וְאֶחָד כּוֹתֵב לַהֶדְיוֹט. מַה בֵּין כּוֹתֵב לַנָּשִׂיא לַכּוֹתֵב לַהֶדְיוֹט שֶׁהַכּוֹתֵב לַנָּשִׂיא אֵינוֹ צָרִיךְ לְזַכּוֹת וְהַכּוֹתֵב לַהֶדְיוֹט צָרִיךְ לוֹ לְזַכּוֹת. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים אֶחָד זֶה וְאֶחָד זֶה צְרִיכִין לְזַכּוֹת. לֹא דִבְּרוּ בַּנָּשִׂיא אֶלָּא בַּהוֹוָה. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אֵין אַנְשֵׁי הַגָּלִיל צְרִיכִין לִכְתּוֹב שְׁפָכָר כָּתְבוּ אֲבוֹתָם עַל יְדֵיהֶם.

הלכה: וְאֵי זֶהוּ דָבָר שֶׁלְּעוֹלֵי בָבֶל כול׳. כֵּינִי מַתְנִיתָא. רְחָבָה שֶׁדֶּרֶךְ הָרַבִּים מַפְסֶקֶתָה כְּעוֹלֵי בָבֶל הִיא. חַד בַּר נַשׁ קִידֵּשׁ בְּסֶפֶר תּוֹרָה. רִבִּי שׁוּבְתַּי וְרִבִּי חִסְידָא אַעֲלוֹן עוֹבְדָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵה וְאָמַר. אֵינָהּ מְקוּדֶּשֶׁת. אָמַר רִבִּי חִזְקִיָּה. אַנְתְּ קָרֵת אִיגַּרְתָּא וּכְתִיב בְּגַוָּהּ. וְלֹא עוֹד. אָמַר רִבִּי מָנָא. קַשְׁיְתָהּ קוֹמֵי רִבִּי חִזְקִיָּה. מַהוּ וְלֹא עוֹד. בְּסֶפֶר תּוֹרָה שֶׁלְּיָחִיד קִידֵּשׁ. אָמַר לוֹן. אֵינָהּ מְקוּדֶּשֶׁת. אָתָא מֵימַר לָךְ אֲפִילּוּ בְּסֶפֶר תּוֹרָה שֶׁלְּרַבִּים קִידֵּשׁ. וְהֵינוֹ וְלֹא עוֹד. אָתָא מֵימַר לָךְ אֲפִילּוּ בְּסֶפֶר תּוֹרָה שֶׁלְּיָחִיד קִידֵּשׁ. וְהֵינוֹ אֵינָהּ מְקוּדֶּשֶׁת.

רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אֲפִילּוּ אֶחָד כּוֹתֵב חֶלְקוֹ לַנָּשִׂיא כול׳. כֵּינִי מַתְנִיתָא. צָרִיךְ לִכְתּוֹב חֶלְקוֹ לַנָּשִׂיא.

ו משנה: הַמּוּדָּר הֲנָיָה מֵחֲבֵירוֹ וְאֵין לוֹ מַה יֹּאכַל נוֹתְנוֹ לְאַחֵר מִשֵּׁם מַתָּנָה וְהַלָּהּ מוּתָּר בָּהּ. מַעֲשֶׂה בְּבֵית חוֹרוֹן בְּאֶחָד שֶׁהָיָה אָבִיו מוּדָּר מִמֶּנּוּ הֲנָיָה וְהָיָה מַשִּׂיא אֶת בְּנוֹ וְאָמַר לַחֲבֵירוֹ הֲרֵי הֶחָצֵר וְהַסְּעוּדָה נְתוּנִין לָךְ בְּמַתָּנָה וְהֵן בְּפָנֶיךָ עַד שֶׁיָּבוֹא אַבָּא וְיֹאכַל עִמָּנוּ בַּסְּעוּדָה. אָמַר לוֹ אִם שֶׁלִּי הֵם הֲרֵי הֵן מוּקְדָּשִׁין לַשָּׁמַיִם. אָמַר לוֹ לֹא נָתַתִּי לָךְ אֶת שֶׁלִּי שֶׁתְּקַדִּישֵׁם לַשָּׁמַיִם. אָמַר לוֹ לֹא נָתַתָּה לִי אֶת שֶׁלָּךְ אֶלָּא שֶׁתְּהֵא אַתָּה וְאָבִיךָ אוֹכְלִים וְשׁוֹתִים וּמִתְרַצִּין זֶה לָזֶה וְיִהְיֶה עָוֹן תָּלוּי בְּרֹאשִׁי. וּכְשֶׁבָּא דָבָר לִפְנֵי חֲכָמִים אָמְרוּ כָּל מַתָּנָה שֶׁאֵינָהּ הֶקְדֵּישָׁהּ אֵינָהּ מְקוּדֶּשֶׁת אֵינָהּ מַתָּנָה.

הלכה: הַמּוּדָּר הֲנָיָה מֵחֲבֵירוֹ כול׳. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. נִיכָּר הוּא זֶה שֶׁהוּא תַלְמִיד חָכָם.

שְׁמוֹנִים זוּג שֶׁלְּתַלְמִידִים הָיוּ לוֹ לְהִלֵּל הַזָּקֵן. גְּדוֹל שֶׁבָּהֶן יוֹנָתָן בֶּן עוּזִּיאֵל. וְהַקָּטָן שֶׁבָּהֶן רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי. פַּעַם אַחַת חָלָה וְנִכְנְסוּ כוּלָּן לְבַקְּרוֹ. עָמַד לוֹ רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי בֶּחָצֵר. אָמַר לָהֶן. הֵיכָן הוּא הַקָּטָן שֶׁבָּכֶם שֶׁהוּא אַב לְחָכְמָה וְאַב לְדוֹרוֹת. אֵין צָרִיךְ לוֹמַר הַגָּדוֹל שֶׁבָּכֶם. אָמְרוּ לוֹ. הֲרֵי הוּא בֶּחָצֵר. אָמַר לָהֶן. יִכָּנֵס. כֵּינִי שֶׁנִּכְנַס אָמַר לָהֶן. לְהַנְחִיל אוֹהֲבַיי יֵשׁ וְאוֹצְרוֹתֵיהֶם אֲמַלֵּא.

וְאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן. נִיכָּר זֶה שֶׁהוּא תַּלְמִיד חָכָם. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי בֵּירַבִּי בּוֹן. אָכֵין הֲוָה עוֹבְדָא. יוֹנָתָן בַּר עוּזִיאֵל הִדִּירוֹ אָבִיו מִנְּכָסָיו וְעָמַד וּכְתָבָן לְשַׁמַּי. מַה עָשָׂה שַׁמַּי. מָכַר מִקָּצָת וְהִקְדִּישׁ מִקָּצָת וְנָתַן לוֹ מַתָּנָה אֶת הַשְּׁאָר וְאָמַר. כָּל מִי שֶׁיָּבוֹא וְיַעֲרֵעַר עַל הַמַּתָּנָה הַזֹּאת יוֹצִיא מִיַּד הַהֶקְדֵּשׁ וְאַחַר כָּךְ יוֹצִיא מִיָּד זֶה.

רַבִּי יִרְמְיָה בְּעֵי. מֵעַתָּה אֵין אָדָם נוֹתֵן מַתָּנָה לַחֲבֵירוֹ עַל מְנָת שֶׁלֹּא יַקְדִּישֶׁנָּהּ לַשָּׁמַיִם. כֵּינִי מַתְנִיתָא. כָּל מַתָּנָה שֶׁהִיא כְּמַתְּנַת בֵּית חוֹרוֹן שֶׁהָיְתָה בְּהַעֲרָמָה שֶׁאִינָהּ שֶׁאִם הִקְדִּישָׁהּ אֵינָהּ מְקוּדֶּשֶׁת אֵינָהּ מַתָּנָה.

פרק ו

א משנה: הַנּוֹדֵר מִן הַמְּבוּשָּׁל מוּתָּר בַּצָּלִי וּבַשָּׁלוּק. אָמַר קוֹנָם תַּבְשִׁיל שֶׁאֵינִי טוֹעֵם אָסוּר בְּמַעֲשֵׂה קְדֵירָה דַּק וּמוּתָּר בְּעָבֶה. וּמוּתָּר בְּבֵיצָה טְרוּמֵיטָן וּבְדַלַּעַת הָרְמוּצָה.

הלכה: הַנּוֹדֵר מִן הַמְּבוּשָּׁל כול׳. מַתְנִיתָא אָמְרָה שֶׁהַשָּׁלוּק קָרוּי מְבוּשָּׁל. דְּתַנִּינָן. הָיָה מְבַשֵּׁל אֶת הַשְּׁלָמִים אוֹ שׁוֹלֵק. וְקָרָייָא שֶׁהַצָּלוּי קָרוּי מְבוּשָּׁל. וְיִבַּשְּׁלוּ אֶת הַפֶּסַח וגו׳. אֵין תֵּימַר שֶׁלֹּא כַהֲלָכָה. רִבִּי יוֹנָה בּוֹצְרַיָּיא אָמַר כַּמִּשְׁפָּט. מַתְנִיתָא אָמְרָה שֶׁהַשָּׁלוּק קָרוּי מְבוּשָּׁל. וְקָרָייָא אָמַר שֶׁהַצָּלִי קָרוּי מְבוּשָּׁל. וְהָתַנִּינָן. הַנּוֹדֵר מִן הַמְּבוּשָּׁל מוּתָּר בַּצָּלִי וּבַשָּׁלוּק. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. הָלְכוּ בַנְּדָרִים אַחַר לְשׁוֹן בְּנֵי אָדָם. אָמַר רִבִּי יֹאשִׁיָּה. הָלְכוּ בַנְּדָרִים אַחַר לְשׁוֹן תּוֹרָה. מַה נָפִיק מִן בֵּינֵיהוֹן. קוֹנָם יַיִן שֶׁאֵינִי טוֹעֵם בַּחַג. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן אָסוּר בְּיוֹם טוֹב הָאַחֲרוֹן. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יֹאשִׁיָּה מוּתָּר. אַף רִבִּי יֹאשִׁיָּה מוֹדֶה שֶׁאָסוּר. לֹא אָמַר רִבִּי יֹאשִׁיָּה אֶלָּא לְחוֹמָרִין.

רִבִּי חִייָה בַּר בָּא אָמַר. רִבִּי יוֹחָנָן אָכִיל חֲלִיטָא וְאָמַר. לֹא טָעֲמִית מָזוֹן בְּהָדָא יוֹמָא. וְהָא תַנִּינָן. הַנּוֹדֵר מִן הַמָּזוֹן מוּתָּר בְּמַיִם וּבְמֶלַח. פָּתַר לָהּ רִבִּי יֹאשִׁיָּה דְּאָמַר. הֵילְכוּ בְנְדָרִים אַחַר לְשׁוֹן תּוֹרָה. וּמְנַיִין שֶׁכָּל הַדְּבָרִים קְרוּיִין מָזוֹן. רִבִּי אָחָא בַּר עוּלָא אָמַר. וְעָשָׂר אֲתוֹנוֹת נוֹשְׂאוֹת בָּר וְלֶחֶם וּמָזוֹן. מַה תַלְמוּד לוֹמַר וּמָזוֹן. אֶלָּא מִיכָּן שֶׁכָּל הַדְּבָרִים קְרוּיִין מָזוֹן.

הַנּוֹדֵר מִן הַמְּבוּשָּׁל מָהוּ שֶׁיְּהֵא מוּתָּר מִן הַמְעוּשָּׁן. מָהוּ שֶׁיְּהֵא מוּתָּר בְּמִטּוּגָן. מָהוּ שֶׁיְּהֵא מוּתָּר בְּתַבְשִׁיל שֶׁנִּתְבַּשֵּׁל בָּהּ מֵי טִבֵּרְיָה. רַבָּנִין דְּקֵיסָרִין שְׁאָלוּן. מְעוּשָּׁן מָהוּ שֶׁיְּהֵא בוֹ מִשּׁוּם בִּישׁוּלֵי גוֹיִם. מָהוּ שֶׁיְּהֵא בוֹ מִשּׁוּם תַּבְשִׁילֵי שַׁבָּת. מָהוּ שֶׁיְּהֵא בוֹ מִשּׁוּם בָּשָׂר בְּחָלָב. מָהוּ שֶׁיְּטַבֵּל לְמַעְשְׂרוֹת. הַנּוֹדֵר מִן הַמְעוּשָּׁן מָהוּ שֶׁיְּהֵא מוּתָּר בְּתַבְשִׁיל. רִבִּי בָּא רַב יְהוּדָה בְּשֵׁם דְּבֵית רַב אַסִּי. חֲבֵיצָא אֵין בּוֹ מִשּׁוּם בִּישׁוּלֵי גוֹיִם וְיוֹצְאִין בּוֹ מִשֵּׁם עֵירוּבֵי תַבְשִׁילִין. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן בְּשֵׁם רַב חוּנָה. כָּל אוֹכֶל שֶׁהוּא נֶאֱכָל חַי כְּמוֹת שֶׁהוּא אֵין בּוֹ מִשּׁוּם בִּישׁוּלֵי גוֹיִם וְיוֹצְאִין בּוֹ מִשֵּׁם עֵירוּבֵי תַבְשִׁילִין.

הַנּוֹדֵר מִן הַמְּבוּשָּׁל מָהוּ שֶׁיְּהֵא מוּתָּר בְּעָבֶה. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. אָסוּר בְּמַעֲשֵׂה קְדֵירָה דַּק וּמוּתָּר בְּעָבֶה. מָה אִם תַּבְשִׁיל שֶׁהוּא נֶאֱסָר בְּצָלוּי וּבְשָׁלוּק מוּתָּר בְּעָבֶה. מְבוּשָּׁל שֶׁהוּא מוּתָּר בְּצָלוּי וּבְשָׁלוּק אֵינוֹ דִין שֶׁיְּהֵא מוּתָּר בְּעָבֶה. וְיֵשׁ קַל וַחוֹמֶר בִּנְדָרִים. אֶלָּא כֵינִי. תַּבְשִׁיל שֶׁאָסוּר בְּצָלוּי וּבְשָׁלוּק אָסוּר בְּעָבֶה מְבוּשָּׁל. מְבוּשָּׁל שֶׁאָסוּר בְּצָלוּי וּבְשָׁלוּק מוּתָּר בְּעָבֶה.

תַּנֵּי. אָסוּר בְּהִטָּרְיוֹת רַכּוֹת. שֶׁכֵּן דֶּרֶךְ הָרוֹפֵא לוֹכַל פִּתּוֹ בָהֶן. אָמַר רַב חִסְדָּא. אָסוּר בְּבֵיצָה מְגוּלְגֶּלֶת. שֶׁכֵּן דֶּרֶךְ הַחוֹלֶה לוֹכַל פִּתּוֹ בָהּ.

וּמוּתָּר בְּבֵיצָה טְרוּמֵיטָא. רוֹפֵיטוֹן. וּבְדַלַּעַת הָרְמוּצָה. אָמַר רִבִּי חֲנִינָה כְּמִין דְּלַעַת מָרָה וְהֵן מְמַתְּקִין אוֹתָהּ בִּרִימְצָא.

ב משנה: הַנּוֹדֵר מִמַּעֲשֵׂה קְדֵירָה אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא מִמַּעֲשֵׂה רִתְחָתָהּ. אָמַר קוֹנָם יוֹרֵד לַקְּדֵירָה שֶׁאֵינִי טוֹעֵם אָסוּר בְּכָל הַמִּתְבַּשְּׁלִים בַּקְּדֵירָה. מִן הַכָּבוּשׁ אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא מִן הַכָּבֵשׁ שֶׁלַּיֶּרֶק. כָּבוּשׁ שֶׁאֵינִי טוֹעֵם אָסוּר בְּכָל הַכְּבוּשִׁים. מִן הַשֶּׁלֶק אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא מִן הַשֶּׁלֶק שֶׁלַּבָּשָׂר דִּבְרֵי רִבִּי יְהוּדָה. שָׁלוּק שֶׁאֵינִי טוֹעֵם אָסוּר בְּכָל הַשְּׁלָקִים. מִן הַצָּלִי אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא מִן הַצָּלִי שֶׁלַּבָּשָׂר דִּבְרֵי רִבִּי יְהוּדָה. צָלִי שֶׁאֵינִי טוֹעֵם אָסוּר בְּכָל הַצְּלוּיִים.

הלכה: הַנּוֹדֵר מִמַּעֲשֵׂה קְדֵירָה כול׳. אֵיזוֹ הִיא מַעֲשֵׂה רוֹתְחָנָהּ. כְּגוֹן חִילְקָא טְרַגִּיס וְטִיסָנִי סוֹלֶת וְאוֹרֶז זְרִיד וְעֶרְסָן.

מִן הַיּוֹרֵד לַקְּדֵירָה. אָסוּר בְּיוֹרֵד לַלֹּפֶס. מִן הַיּוֹרֵד לַלֹּפֶס מוּתָּר בְּיוֹרֵד לַקְּדֵירָה. שֶׁכָּל הַיּוֹרֵד לַקְּדֵירָה יוֹרֵד לַלֹּפֶס וְיֵשׁ שֶׁיּוֹרֵד לַלֹּפֶס וְאֵינוֹ יוֹרֵד לַקְּדֵירָה. מַאי אִית לָךְ. כְּגוֹן הַחַל מִן נוּנְיָה. הַנּוֹדֵר מִן הָאָפוּי בַּתַּנּוּר אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא בִּכְפַּת בִּלְבָד. מִן הַנַּעֲשִׂין בַּתַּנּוּר אָסוּר בְּכָל הַנַּעֲשִׂין בַּתַּנּוּר.

ג משנה: מִן הַמָּלִיחַ אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא מִן הַמָּלִיחַ שֶׁלַּדָּג. מָלִיחַ שֶׁאֵינִי טוֹעֵם אָסוּר בְּכָל הַמְּלוּחִים דָּג דָּגִים שֶׁאֵינִי טוֹעֵם אָסוּר בָּהֶן בֵּין גְּדוֹלִים בֵּין קְטַנִּים בֵּין מְלוּחִין בֵּין תְּפֵילִין בֵּין חַיִּין בֵּין מְבוּשָּׁלִין וּמוּתָּר בִּטְרִית טְרוּפָּה וּבְצִיר. הַנּוֹדֵר מִן הַצְּוִיחָנָה אָסוּר בִּטְרִית טְרוּפָּה וּמוּתָּר בְּצִיר וּבְמוּרְיֵיס. הַנּוֹדֵר מִטְּרִית טְרוּפָּה מוּתָּר בְּצִיר וּבְמוּרְיֵיס.

הלכה: מִן הַמָּלִיחַ אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא בַּמָּלִיחַ שֶׁלַּדָּג כול׳. הַוון בָּעֵי מֵימַר. מָלוּחַ לְעוֹלָם. הָא לְשָׁעָה לֹא. אָמַר רִבִּי יוּדָן. מִן מָה דְתַנִּינָן. חֲרִי עָלַי כְּבָשָׂר מָלוּחַ

וּכְיֵין נֶסֶךְ. הָדָא אָמְרָה. מָלוּחַ לְשָׁעָה מָלוּחַ הוּא. אִי זֶהוּ מָלוּחַ לְשָׁעָה. כְּהָדָא דְתַנֵּי. כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה. נוֹתֵן הָאֵיבָרִים עַל גַּבֵּי הַמֶּלַח וְהוֹפְכָן. אָמַר רִבִּי אַבָּא מָרִי. שַׁנְיָיא הִיא. שֶׁאִים מַשְׁהֶא הוּא אוֹתָן הֵן נִמְלָחִין. מִן מַה דְּאָמַר רִבִּי חִיָּיה בַּר וַבְדָּא. הַנּוֹטֵל זֵתִים מִן הַמַּעֲטָן טוֹבֵל אַחַת אַחַת בַּמֶּלַח וְאוֹכֵל. הָדָא אָמְרָה. מָלוּחַ לְשָׁעָה מָלוּחַ הוּא.

תַּנֵּי. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר. אָמַר. קוֹנָם דָּג שֶׁאֵינִי טוֹעֵם. אָסוּר בַּגְּדוֹלִים וּמוּתָּר בַּקְּטַנִּים. דָּגִים שֶׁאֵינִי טוֹעֵם. אָסוּר בֵּין בַּגְּדוֹלִים בֵּין בַּקְּטַנִּים. דָּגָה שֶׁאֵינִי טוֹעֵם. אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא בְּכַלְכִּיד. אִי זֶהוּ קָטָן וְאִי זֶהוּ גָּדוֹל. יֶיבָא כֵּיי דָּמַר רִבִּי זְעִירָא. כָּל נוּן דַּנָא אֲכִיל פָּחוֹת מִן לִיטְרָא כַּיילְכִּיד אֲנָא טָעִים. וְהָכָא כֵּן. וּמוּתָּר בְּטָרִית טְרוּפָּה. הָא בִשְׁאֵינָהּ טְרוּפָּה אָסוּר. רִבִּי יִרְמְיָה אָמַר. זְעִירָה בְעֵי. לֵית הָדָא פְלִיגָא עַל רִבִּי יוֹחָנָן. דְּרִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. הִילְכוּ בִנְדָרִים אַחַר לְשׁוֹן בְּנֵי אָדָם. לֵית אוֹרְחֵיהּ דְּבַר נָשׁ מֵימַר לְחַבְרֵיהּ. זְבִין לִי נוּן. וְהוּא זְבִין לֵיהּ כַּלְכִּיד. רִבִּי אָבִין שָׁמַע לֵיהּ מִן דְּבַתְרָהּ. הַנּוֹדֵר מִטְּרִית טְרוּפָּה מוּתָּר בְּצִיר וּבְמוּרְיֵיס. הָא כִשְׁאֵינָהּ טְרוּפָּה אָסוּר. רִבִּי [ ] אָמַר רִבִּי זְעוּרָה בְעֵי. וְלֵית הָדָא פְלִיגָא עַל רִבִּי יוֹחָנָן. דְּרִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. הִילְכוּ בִנְדָרִים אַחַר לְשׁוֹן בְּנֵי אָדָם. לֵית אוֹרְחֵיהּ דְּבַר נָשָׁא מֵימַר לְחַבְרֵיהּ. זְבוֹן לִי טְרִי. וְהוּא זְבִין לֵיהּ צַחְנָא. תַּמָּן קָרְיִין לִיטְרִיתָא צַחְנָה.

ד **משנה**: הַנּוֹדֵר מִן הֶחָלָב מוּתָּר בַּקּוּם וְרִבִּי יוֹסֵי אוֹסֵר. וּמִן הַקּוּם מוּתָּר בֶּחָלָב. אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר. הַנּוֹדֵר מִן הַגְּבִינָה אָסוּר בָּהּ בֵּין מְלוּחָה בֵּין טְפֵילָה.

הלכה: הַנּוֹדֵר מִן הֶחָלָב מוּתָּר בַּקּוּם כול׳. מָהוּ בַקֻּם. חַלְבָּא מְקָטָרָא. מַה טָעֲמָא דְּרִבִּי יוֹסֵי. שֵׁם אָבִיו קָרוּי עָלָיו. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹסֵי הַנּוֹדֵר מִן הַיַּיִן מוּתָּר בְּיֵין מְבוּשָּׁל. חַמְרָא מְבַשְׁלָא.

זֶה הַכְּלָל שָׁהָיָה רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר מִשֵּׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ. כָּל דָּבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ מַתִּירִין. כְּגוֹן טֵבֶל וּמַעֲשֵׂר שֵׁינִי וְהֶקְדֵּשׁ וְהֶחָדֵשׁ. לֹא נָתְנוּ לָהֶן חֲכָמִים שִׁיעוּר אֶלָּא מִן בְּמִינוֹ כָּל שֶׁהוּא וְשֶׁלֹּא בְמִינוֹ בְּנוֹתֵן טַעַם. וְכָל שֶׁאֵין לוֹ מַתִּירִין. כְּגוֹן תְּרוּמָה וְחַלָּה וְעָרְלָה וְכִלְאֵי הַכֶּרֶם. נָתְנוּ לָהֶן חֲכָמִים שִׁיעוּר מִן בְּמִינוֹ. שֶׁלֹּא בְמִינוֹ בְּנוֹתֵן טַעַם. אֵילֵּין נְדָרִין מַה אַתְּ עֲבִיד לְהוֹן. כְּדָבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ מַתִּירִין אוֹ כְדָבָר שֶׁאֵין לוֹ מַתִּירִין. מִסְתַּבְּרָא מֵיעַבְּדִינוֹן כְּדָבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ מַתִּירִין. דְּתַנִּינָן תַּמָּן. שֶׁהַזָּקֵן עוֹקֵר אֶת הַנֶּגֶד מֵעִיקָּרוֹ. אָמְרוּ. אֵינוֹ עִיקָּרוֹ אֶלָּא מִיכָּן וּלְהַבָּא. וַדַּאי מַתְנִיתָא עֲבַד לוֹן כְּדָבָר שֶׁאֵין לוֹ מַתִּירִין. דְּתַנִּינָן תַּמָּן. גִּידּוּלֵי תְרוּמָה תְּרוּמָה וְגִידּוּלֵי גִידּוּלֵי חוּלִּין חוּלִּין. אֲבָל טֵבֶל וּמַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן וּפְסִיחֵי שְׁבִיעִית וּתְרוּמוֹת חוּצָה לָאָרֶץ וְהַמְּדוּמָּע וְהַבִּיכּוּרִין גִּידּוּלֵיהֶן חוּלִּין וְגִידּוּלֵי גִידּוּלִין הֶקְדֵּשׁ. וּמַעֲשֵׂר שֵׁינִי חוּלִּין יִפְדֶּה אוֹתָן בִּזְמַן זַרְעָם. וְתַנֵּי עֲלָהּ. בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים. בְּדָבָר שֶׁזַּרְעוֹ כָּלָה. אֲבָל בְּדָבָר שֶׁאֵין זַרְעוֹ כָּלָה גִּידּוּלֵי גִידּוּלִין אֲסוּרִין. דְּאָמַר רִבִּי זְעִירָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹנָתָן. בָּצָל שֶׁלְּכִלְאֵי הַכֶּרֶם שֶׁעָקְרוֹ וּשְׁתָלוֹ אֲפִילּוּ הוֹסִיף כַּמָּה אָסוּר. שֶׁאֵין גִּידּוּלֵי אִיסּוּר מַעֲלִין אֶת הָאִיסּוּר. וְדָא מַתְנִיתָא עֲבַד לוֹן כְּדָבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ מַתִּירִין. דְּתַנִּינָן תַּמָּן. שֶׁהַנּוֹדֵר וְנִתְעָרֵב בְּאַחֵר. אִם יֵשׁ בּוֹ בְּנוֹתֵן טַעַם אָסוּר. תִּיפְתָּר מִן בְּשֶׁאֵינוֹ מִינוֹ בְּדָבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ מַתִּירִין.

ה **משנה**: הַנּוֹדֵר מִן הַבָּשָׂר מוּתָּר בָּרוֹטֵב וּבַקִּיפָּה וְרִבִּי יְהוּדָה אוֹסֵר. אָמַר רִבִּי יְהוּדָה מַעֲשֶׂה וְאָסַר עָלַי רִבִּי טַרְפוֹן בֵּיצִים שֶׁנִּתְבַּשְּׁלוּ בְּתוֹכוֹ. אָמְרוּ לוֹ וְכֵן הַדָּבָר. אֵימָתַי בִּזְמָן שֶׁיֹּאמַר בָּשָׂר זֶה עָלַי. אֲבָל הַנּוֹדֵר מִן הַדָּבָר וְנִתְעָרֵב בְּאַחֵר. אִם יֵשׁ בּוֹ בְּנוֹתֵן טַעַם אָסוּר. הַנּוֹדֵר מִן הַיַּיִן מוּתָּר בְּתַבְשִׁיל שֶׁיֵּשׁ בּוֹ טַעַם יַיִן. אָמַר קוֹנָם יַיִן זֶה שֶׁאֵינִי טוֹעֵם וְנָפַל לְתַבְשִׁיל אִם יֵשׁ בּוֹ בְּנוֹתֵן טַעַם הֲרֵי זֶה אָסוּר.

הלכה: הַנּוֹדֵר מִן הַבָּשָׂר כול׳. אָמַר רִבִּי הִילָא. מִכֵּיוָן שֶׁאָמַר. זֶה. אֲסָרוֹ עָלָיו הוּא וַהֲנָיָיתוֹ.

ו **משנה**: הַנּוֹדֵר מִן הָעֲנָבִים מוּתָּר בַּיַּיִן מִן הַזֵּיתִים מוּתָּר בַּשֶּׁמֶן. אָמַר קוֹנָם זֵיתִים וַעֲנָבִים אֵילּוּ שֶׁאֵינִי טוֹעֵם אָסוּר בָּהֶן וּבַיּוֹצֵא מֵהֶן.

הלכה: הַנּוֹדֵר מִן הָעֲנָבִים כול׳. תַּנֵּי. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר. קוֹנָם כָּל דָּבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לְאוֹכְלוֹ דֶּרֶךְ הֵיוֹצֵא לֵיאָכֵל. נָדַר בּוֹ מוּתָּר בְּיוֹצֵא מִמֶּנּוּ. נָדַר בְּיוֹצֵא מִמֶּנּוּ מוּתָּר בּוֹ. מַה אִית לָךְ. כְּגוֹן זֵתִים וַעֲנָבִים. וְכָל דָּבָר שֶׁדַּרְכָּן לֵיאָכֵל וְאֵין דֶּרֶךְ הֵיוֹצֵא מִמֶּנּוּ לֵיאָכֵל. נָדַר בּוֹ מוּתָּר בְּיוֹצֵא מִמֶּנּוּ. מַה אִית לָךְ. כְּגוֹן אֵילֵּין תּוּתַיָּיא. וְכָל דָּבָר שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ לֵיאָכֵל וְדֶרֶךְ הֵיוֹצֵא מִמֶּנּוּ לֵיאָכֵל. נָדַר בּוֹ לֹא נִתְכַּוֵּון אֶלָּא בְּיוֹצֵא מִמֶּנּוּ. מַה אִית לָךְ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בִּירִבִּי בּוּן. זִירְעוֹנֵי גִינָּה שֶׁאֵינָן נֶאֱכָלִין.

ז **משנה**: הַנּוֹדֵר מִן הַתְּמָרִים מוּתָּר בִּדְבַשׁ תְּמָרִים. מִן הַסְּתָוונִית מוּתָּר בְּחוֹמֶץ סְתָוונִיּוֹת. רִבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתֵירָה אוֹמֵר כָּל שֶׁשֵּׁם תּוֹלַדְתּוֹ קְרוּיָה עָלָיו וְנוֹדֵר מִמֶּנּוּ אָסוּר אַף בְּיוֹצֵא מִמֶּנּוּ. וַחֲכָמִים מַתִּירִין.

הלכה: הַנּוֹדֵר מִן הַתְּמָרִים כול׳. מַאי טַעֲמָא דְּרִבִּי יוֹסֵי. שֵׁם אָבִיו קָרוּי עָלָיו. מַאי טַעֲמָא דְּרִבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתֵירָה. שֵׁם בְּנוֹ קָרוּי עָלָיו. מִסְתַּבְּרָא רִבִּי יוּדָה בֶּן בְּתֵירָה יוֹדֵי לְרִבִּי יוֹסֵי. רִבִּי יוֹסֵי לֹא יוֹדֵי לְרִבִּי יוּדָה בֶּן בְּתֵירָה. רִבִּי יוּדָה בֶּן בְּתֵירָה יוֹדֶה לְרִבִּי יוֹסֵי. שֵׁם בְּנוֹ לֹא כָּל שֶׁכֵּן שֵׁם אָבִיו. רִבִּי יוֹסֵי לֹא יוֹדֶה לְרִבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתֵירָה. לֹא אָמַר אֶלָּא שֵׁם אָבִיו. הָא שֵׁם בְּנוֹ לֹא.

ח משנה: הַנּוֹדֵר מִן הַיַּיִן מוּתָּר בְּיֵין תַּפּוּחִים. מִן הַשֶּׁמֶן מוּתָּר בְּשֶׁמֶן שׁוּמְשְׁמִין. מִן הַדְּבַשׁ מוּתָּר בִּדְבַשׁ תְּמָרִים. מִן הַחוֹמֶץ מוּתָּר בְּחוֹמֶץ סִיתְוָונִיּוֹת. מִן הַכְּרַשִּׁין מוּתָּר בְּקֻפַּלּוֹטוֹת. מִן הַיָּרָק מוּתָּר בְּיֶרֶק שֶׁדֶּה מִפְּנֵי שֶׁהוּא שֵׁם לְוַויי.

הלכה: הַנּוֹדֵר מִן הַיַּיִן כּוּל׳. מַתְנִיתָא מָקוֹם שֶׁאֵין קוֹרִין לְקֻפַּלּוֹטוֹת כְּרִישִׁין. אֲבָל בְּמָקוֹם שֶׁקּוֹרִין לְקֻפַּלּוֹטוֹת כְּרִישִׁין לֹא בְדָא. לָכֵן צְרִיכָא אַפִּילּוּ בְּמָקוֹם שֶׁקּוֹרִין לְקֻפַּלּוֹטוֹת כְּרִישִׁין. מִן הַכְּרַשִּׁין מוּתָּר בְּקֻפַּלּוֹטוֹת.

מִן הַיָּרָק מוּתָּר בִּירָקוֹת שָׂדֶה מִפְּנֵי שֶׁהוּא שֵׁם לְוַויי. וְתַנֵּי עֲלָהּ הַנּוֹדֵר מִן הַיָּרָק בַּשְּׁבִיעִית אָסוּר בִּירָקוֹת שָׂדֶה. תַּנֵּיתָהּ רִבִּי קְרִיסְפָּא בְּשֵׁם רַב חֲנִינָה בֶּן גַּמְלִיאֵל דְּאָמַר טַעְמָא. הָדָא דְאַתְּ אָמַר עַד שֶׁלֹּא הִתִּיר רִבִּי לְהָבִיא יְרָקוֹת מִחוּצָה לָאָרֶץ לָאָרֶץ. אֲבָל מִשֶּׁהִתִּיר רִבִּי לְהָבִיא מִחוּצָה לָאָרֶץ לָאָרֶץ. הֵיא שְׁבִיעִית הִיא שְׁאָר שְׁנֵי שָׁבוּעַ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה. עוּלְשִׁין חֲשׁוּבִין הֵן לְטַמֵּא טוּמְאַת אוֹכְלִין בַּשְּׁבִיעִית. הָדָא דָאַתְּ אָמַר עַד שֶׁלֹּא הִתִּיר רִבִּי לְהָבִיא יְרָקוֹת מִחוּצָה לָאָרֶץ לָאָרֶץ. אֲבָל מִשֶּׁהִתִּיר רִבִּי לְהָבִיא יְרָקוֹת מִחוּצָה לָאָרֶץ לָאָרֶץ הִיא שְׁבִיעִית הִיא שְׁאָר שְׁנֵי שָׁבוּעַ.

תַּנֵּי. אֵין מְעַבְּרִין אֶת הַשָּׁנָה לֹא בַשְּׁבִיעִית וְלֹא בַמּוֹצָאֵי שְׁבִיעִית. וְאִם עִיבְּרוּהָ חֲרֵי זֶה מְעוּבֶּרֶת. רִבִּי זְעִירָא בְּשֵׁם רִבִּי אַבָּהוּ אָמַר. עַד שֶׁלֹּא הִתִּיר רִבִּי לִיקַּח יָרָק מִחוּצָה לָאָרֶץ לָאָרֶץ. אֲבָל מִשֶּׁהִתִּיר רִבִּי לִיקַּח יָרָק מִחוּצָה לָאָרֶץ לָאָרֶץ הִיא שְׁבִיעִית הִיא שְׁאָר שְׁנֵי שָׁבוּעַ.

הָיָה רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר. חֲרֵי הוּא אוֹמֵר. וְאִישׁ בָּא מִבַּעַל שָׁלִישָׁה וַיָּבֵא לְאִישׁ הָאֱלֹהִים לֶחֶם בִּכּוּרִים וגו׳. אֵין לָךְ מְבַכֵּר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל יוֹתֵר מִבַּעַל שָׁלִישָׁה וְלֹא בִיכֵּר אֶלָּא אוֹתוֹ הַמִּין. וְהֵבִיא לְאִישׁ הָאֱלֹהִים. אִימָתַי הֵבִיאוֹ. לְאַחַר הָעוֹמֶר. שֶׁנֶּאֱמַר תֵּן לָעָם וְיֹאכֵלוּ. הוֹאִיל וְהָיְתָה הַשָּׁנָה צְרִיכָה לְעַבֵּר מִפְּנֵי מָה לֹא עִיבְּרָהּ אֱלִישָׁע. אֶלָּא מִלַּמֵּד שֶׁהָיוּ שְׁנֵי רַעֲבוֹן וְהָיוּ הַכֹּל קוֹפְצִין לַגָּרְנוֹת.

תַּנֵּי. אֵין מְעַבְּרִין אֶת הַשָּׁנָה מִפְּנֵי הַטּוּמְאָה. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר. מְעַבְּרִין. שֶׁכֵּן מָצִינוּ בְּחִזְקִיָּה שֶׁעִיבֵּר אֶת הַשָּׁנָה מִפְּנֵי הַטּוּמְאָה. שֶׁנֶּאֱמַר כִּי מַרְבִּית הָעָם וגו׳. רִבִּי שִׁמְעוֹן אָמַר. אַף עַל פִּי שֶׁעִבְּרוּ נִיסָּן אֵינוֹ מְעוּבָּר אֶלָּא אָדָר. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יְהוּדָה מִשֵּׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן. חִזְקִיָּהוּ הֶעֱשִׁי לְצִיבּוּר לַעֲשׂוֹת פֶּסַח שֵׁינִי. אִית תַּנָּיֵי תַנֵּי. מְעַבְּרִין אֶת הַשָּׁנָה מִפְּנֵי הַטּוּמְאָה. אִית תַּנָּיֵי תַנֵּי. אֵין מְעַבְּרִין. מָאן דְּאָמַר אֵין מְעַבְּרִין מִינָהּ כִּי אָכְלוּ אֶת הַפֶּסַח בְּלֹא כַּכָּתוּב. וּמָאן דְּאָמַר (אֵין) מְעַבְּרִין מַה מְקַיְּימִים כִּי אָכְלוּ אֶת הַפֶּסַח. שֶׁעִיבְּרוּ אֶת נִיסָּן וְאֵינוֹ מְעוּבָּר אֶלָּא אָדָר. וְאַתְיָיא כְּיֵי דְּמַר רִבִּי סִימוֹן בַּר זַבְדִּי. גַּלְגּוֹלְתּוֹ שֶׁלְאָרְנָן הַיְבוּסִי מָצְאוּ תַּחַת הַמִּזְבֵּחַ.

כְּתִיב בְּכָל לְבָבוֹ הֵכִין לִדְרוֹשׁ הָאֱלֹהִים אֵל אֲבוֹתָיו וגו׳. רִבִּי סִימוֹן בַּר זַבְדִּי וְרִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן. חַד אָמַר אַפִּילּוּ כַּמָּה עָשָׂה לְטָהֳרַת הַקּוֹדֶשׁ לֹא יָצָא יְדֵי טָהֳרַת הַקּוֹדֶשׁ. וְחָרָנָה אָמַר. אַפִּילּוּ כָּל מַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁעָשָׂה לֹא יָצָא כְּדֵי טָהֳרַת הַקּוֹדֶשׁ. כְּתִיב וַיָּחֵילוּ בְּאֶחָד לַחוֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן וגו׳. וּכְתִיב וּבְיוֹם שִׁשָּׁה עָשָׂר לַחוֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן כִּלּוּ. וַהֲלֹא לְיוֹם אֶחָד יְכוֹלִין הָיוּ לְבָעֵר כָּל עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁהָיָה שָׁם. אָמַר רִבִּי אִידִי. מִפְּנֵי צַלְמֵי כַשְׂדִּים שֶׁחֲקוּקִים.

שִׁשָּׁה דְבָרִים עָשָׂה חִזְקִיָּה מֶלֶךְ יְהוּדָה. עַל שְׁלָשָׁה הוֹדוּ לוֹ וְעַל שְׁלָשָׁה לֹא הוֹדוּ לוֹ. גִּירֵר עַצְמוֹת אָבִיו וְהוֹדוּ לוֹ. כִּיתֵּת נְחַשׁ הַנְּחֹשֶׁת וְהוֹדוּ לוֹ. גָּנַז טַבְלָא שֶׁל רְפוּאוֹת וְהוֹדוּ לוֹ. וְעַל שְׁלָשָׁה לֹא הוֹדוּ לוֹ. סָתַם מֵימֵי גִיחוֹן הָעֶלְיוֹן וְלֹא הוֹדוּ לוֹ. קִיצֵּץ דַּלְתוֹת הַהֵיכָל וְלֹא הוֹדוּ לוֹ. עִיבֵּר נִיסָּן בְּנִיסָּן וְלֹא הוֹדוּ לוֹ.

אֵין מְעַבְּרִין אֶת הַשָּׁנָה קוֹדֶם רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְאִם עִיבְּרוּהָ אֵינָהּ מְעוּבֶּרֶת. אֲבָל מִפְּנֵי הַדְּחַק הִתְקִינוּ שֶׁיְּהוּ מְעַבְּרִין אוֹתָהּ אַחַר רֹאשׁ הַשָּׁנָה מִיַּד. אַף עַל פִּי כֵן אֵינוֹ מְעוּבָּר אֶלָּא אָדָר. רִבִּי אוֹמֵר. נִיסָּן לֹא נִתְעַבֵּר מֵימָיו. וְהָתַנִּינָן. אִם הָיָה הַחֹדֶשׁ מְעוּבָּר. [אִם בָּא לֹא בָּא. רַב אָמַר תִּשְׁרֵי לֹא נִתְעַבֵּר מֵימָיו וְהָא תַנִּינָן אִם הָיָה חוֹדֶשׁ מְעוּבָּר.] אִם הָיָה לֹא הָיָה.

וּכְשֶׁקִּידְּשׁוּהוּ אֶת הַשָּׁנָה בְּאוּשָׁא בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן עָבַר רִבִּי יִשְׁמָעֵאל בִּירִבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה וְאָמַר כְּדִבְרֵי רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי. אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. לֹא הָיִינוּ נוֹהֲגִין כֵּן בִּיבְנֶה. בַּיּוֹם הַשֵּׁינִי עָבַר רִבִּי חֲנַנְיָה בֶּן רִבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי וְאָמַר כְּדִבְרֵי רִבִּי עֲקִיבָה. אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. כֵּן הָיִינוּ נוֹהֲגִין בִּיבְנֶה. וְהָתַנֵּי. קִדְּשׁוּהוּ בָרִאשׁוֹן וּבַשֵּׁינִי. רִבִּי זְעוּרָא בְּשֵׁם רַב חִסְדָּא אוֹתָהּ הַשָּׁנָה נִתְקַלְקְלָה. מַה בֵּין הָרִאשׁוֹן לַשֵּׁינִי. רִבִּי בּוּן בְּשֵׁם רַב. שָׁנָה הָרִאשׁוֹנָה וְשָׁנָה הַשְּׁנִיָּה. וְהָא תַנֵּי יוֹם הָרִאשׁוֹן יוֹם הַשֵּׁינִי.

קִידְּשׁוּהוּ קוֹדֶם זְמַנּוֹ אוֹ לְאַחַר עִיבּוּרוֹ יוֹם אֶחָד יָכוֹל יְהֵא מְעוּבָּר. תַּלְמוּד לוֹמַר אוֹתָם אוֹתָם אֵלֶּה הֵם [מוֹעֲדָי]. אֵין אֵלֶּה מוֹעֲדַי. לִפְנֵי זְמַנּוֹ עֶשְׂרִים וְתִשְׁעָה יָמִים. לְאַחַר עִיבּוּרוֹ שְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם. וּמְנַיִין שֶׁמְּעַבְּרִין אֶת הַשָּׁנָה עַל הַגְּלִילוֹת שֶׁיָּצְאוּ וַעֲדַיִין לֹא הִגִּיעוּ לְמְקוֹמָן. תַּלְמוּד לוֹמַר וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת מוֹעֲדֵי יי אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. עֲשֵׂה אֶת הַמּוֹעֲדוֹת שֶׁיַּעֲשׂוּם כָּל יִשְׂרָאֵל. אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן. וְהֵן שֶׁהִגִּיעוּ לְנָהָר פְּרָת.

אֵין מְעַבְּרִין אֶת הַשָּׁנָה אֶלָּא בִיהוּדָה. וְאִם עִיבְּרוּהָ בַּגְּלִיל מְעוּבֶּרֶת. הֵעִיד רִבִּי חֲנַנְיָה אִישׁ אוֹנוֹ. אִם אֵינָהּ יְכוֹלָה לְהִתְעַבֵּר בִּיהוּדָה שֶׁמְּעַבְּרִין אוֹתָהּ בַּגְּלִיל. אֵין מְעַבְּרִין אֶת הַשָּׁנָה בַּגְּלִיל. וְאִם עִיבְּרוּהָ מְעוּבֶּרֶת. אֵין מְעַבְּרִין אֶת הַשָּׁנָה בְּחוּצָה לָאָרֶץ. וְאִם עִיבְּרוּהָ אֵינָהּ מְעוּבֶּרֶת. בְּשֶׁיְּכוֹלִים לְעַבְּרָהּ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. אֲבָל בְּשֶׁאֵין יְכוֹלִין לְעַבְּרָהּ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מְעַבְּרִין אוֹתָהּ בְּחוּצָה לָאָרֶץ.

יִרְמְיָה עִיבֵּר חוּצָה לָאָרֶץ. יְחִזְקֵאל עִיבֵּר חוּצָה לָאָרֶץ. בָּרוּךְ עִיבֵּר חוּצָה לָאָרֶץ. חֲנַנְיָה בֶּן אָחִי רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ עִיבֵּר בְּחוּצָה לָאָרֶץ. שָׁלַח לֵיהּ רִבִּי תְּלַת אִיגְּרִין גַּבֵּי רִבִּי יִצְחָק וְרִבִּי נָתָן. בְּחָדָא כָתַב. לְקֻדּוּשַׁת חֲנַנְיָה. וּבְחָדָא כָתַב. גְּדָיִים שֶׁהִינַּחְתָּה נַעֲשׂוּ תַיָּישִׁים. וּבְחָדָא כָתַב. אִם אֵין אַתְּ מְקַבֵּל עָלֶיךָ צֵא לְמִדְבַּר הָאָטָד

וּתְהֵא שׁוֹחֵט וּנְחוֹנְיוֹן זוֹרֵק. קַדְמִיתָא וְאִיקְרוֹן. תִּינְיָיתָא וְאִיקְרוֹן. תְּלִיתָיָא בְּעֵי מַבְסַרְתּוֹן. אָמְרִין לֵיהּ. לֵית אַתְּ יָכִיל דִּכְבָר אִיקָּרְתִּנּוֹן. קָם רִבִּי יִצְחָק וְקָרָא. כְּתִיב בָּאוֹרַיְתָא אֵלֶּה מוֹעֲדֵי חֲנַנְיָה בֶּן אַחִי רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ. אָמְרִין לֵיהּ. מוֹעֲדֵי יי. אָמַר לוֹן. גַּבָּן. קָם רִבִּי נָתָן וְאַשְׁלֵם. כִּי מִבָּבֶל תֵּצֵא תּוֹרָה וּדְבַר יי מִנְּהַר פְּקוֹד. אָמְרִין לֵיהּ. כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תּוֹרָה וּדְבַר יי מִרוּשָׁלַיִם. אָמַר לוֹן. גַּבָּן. אָזַל וְקָבַל עֲלֵיהּ גַּבֵּי רִבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתֵירָה לְנְצִיבִין. אָמַר לֵיהּ. אֲמַרִיהֶם אַחֲרֵיהֶם. אָמַר לֵיהּ. לֵינָה יָדַע מַה שָּׁבְקִית תַּמָּן. מָאן מוֹדַע לִי דְּאִינּוּן חַכְמִין מְחַשָּׁבָה דִכְוָותִי. מִכֵּיוָן דְּוּ אָמַר. לָא חַכְמִין דִּכְוָותִי. יִשְׁמְעוּן לֵיהּ. מִכֵּיוָן דְּאִינּוּן חַכְמִין מְחַשָּׁבָה דִכְוָותֵיהּ יִשְׁמַע לְהוֹן. קָם וְרָכַב סוּסְיָא. הֵן דְּמָטָא מָטָא. הֵן דְּלָא מָטָא נוֹהֲגִין בְּקִילְקוּל.

כְּתִיב וְאֶל יֶתֶר זִקְנֵי הַגּוֹלָה. אָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. בְּיוֹתֵר הֵן חֲבִיבִין עָלַי זִקְנֵי הַגּוֹלָה. חֲבִיבָה עָלַי כַּת קְטַנָּה שֶׁבְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מִסַּנְהֶדְרִין גְּדוֹלָה שֶׁבְּחוּצָה לָאָרֶץ. כְּתִיב הֶחָרֵשׁ וְהַמַּסְגֵּר אֶלֶף. וְאַתְּ אָמַר הָכֵן. רִבִּי בְּרֶכְיָה בְשֵׁם רִבִּי חֶלְבּוֹ וְרַבָּנִין. רִבִּי בְּרֶכְיָה אָמַר. הֶחָרֵשׁ אֶלֶף וְהַמַּסְגֵּר אֶלֶף. וְרַבָּנִין אָמְרִי. כּוּלְּהוֹן אֶלֶף. רִבִּי בְּרֶכְיָה בְשֵׁם רִבִּי חֶלְבּוֹ אָמַר. אֵילּוּ הַחֲבֵירִים. וְרַבָּנִין אָמְרִין. אֵילּוּ הַבּוּלְוָוטִין.

רִבִּי הוֹשַׁעְיָה כַּד חֲוָה מְקַבֵּל סַהֲדָיָא בְּעֵין טָב חֲוָה אָמַר לוֹן. הֲווֹן יָדְעִין כַּמָּה עֵדוּת יוֹצֵא מִפִּיכֶם. כַּמָּה שָׂכַר בָּתִּים יוֹצֵא מִפִּיכֶם. אָמַר רִבִּי אֲבִינָא. אֵין כָּךְ הוּא אֲפִילּוּ דִינֵי נְפָשׁוֹת. בַּת שָׁלֹשׁ שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד בָּא עָלֶיהָ חֵרֵי זֶה בִסְקִילָה. נִמְלְכוּ בֵית דִּין לְעַבְּרוֹ וּבָא עָלֶיהָ אֵינוֹ בִסְקִילָה. אָמַר רִבִּי אָבוּן. אֶקָּרֵא לֵאלֹהִים עֶלְיוֹן לְאֵל גּוֹמֵר עָלַי. בַּת שָׁלֹשׁ שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד נִמְלְכוּ בֵית דִּין לְעַבְּרוֹ בְּתוּלִין חוֹזְרִין וְאִם לָאו אֵינָן חוֹזְרִין.

ט משנה: הַנּוֹדָר מִן הַכְּרוּב אָסוּר בְּאִיסְפָּרָגוֹס מִן הָאִיסְפָּרָגוֹס מוּתָּר בַּכְּרוּב. מִן הַגְּרִיסִים אָסוּר בַּמִּקְפָּה וְרִבִּי יוֹסֵי מַתִּיר. מִן הַמִּקְפָּה מוּתָּר בַּגְּרִיסִין. מִן הַמִּקְפָּה אָסוּר בַּשּׁוּם וְרִבִּי יוֹסֵי מַתִּיר. מִן הַשּׁוּם מוּתָּר בַּמִּקְפָּה.

הלכה: מַה טַעֲמָא דְּרִבִּי יוֹסֵי. שֵׁם אָבִיו קָרוּי עָלָיו. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹסֵי הַנּוֹדֵר מִן הַיַּיִן מוּתָּר בְּקוֹנְדִיטוֹן.

מִן הַכְּרוּב אָסוּר בְּאִיסְפָּרָגוֹס כול׳. מִן הַגְּרִיסִין אָסוּר בַּמִּקְפָּה. וְהוּא שֶׁיִּהֶא רוּבָּן גְּרִיסִין. מִן הַמִּקְפָּה אָסוּר בַּשּׁוּם. וְהוּא שֶׁיִּהֶא רוּבָּן שׁוּם. וְהָכָא אַתְּ מְהַלֵּךְ אַחַר הַטַּעַם וָכָא אַתְּ מְהַלֵּךְ אַחַר הָרוֹב.

י משנה: מִן הָעֲדָשִׁים אָסוּר בָּאֲשִׁישִׁים וְרִבִּי יוֹסֵי מַתִּיר. מִן הָאֲשִׁישִׁים מוּתָּר בָּעֲדָשִׁים.

הלכה: רִבִּי יָסָא אָזַל לְגַבֵּי רִבִּי יוֹסֵי וְאַפִּיק קוֹמוֹי טְלוֹפְחִין מְקַלְּיָין וּטְחִינָן וּמְגַבְּלָן בִּדְבַשׁ וּמְטוֹגָן. אָמַר לֵיהּ. אִילֵּין אִינּוּן אֲשִׁישִׁין שֶׁאָמְרוּ חֲכָמִים.

יא משנה: חִטָּה חִטִּים שֶׁאֵינִי טוֹעֵם אָסוּר בָּהֶן בֵּין קֶמַח בֵּין פַּת. גְּרִיס גְּרִיסִין שֶׁאֵינִי טוֹעֵם אָסוּר בָּהֶן בֵּין חַיִּין בֵּין מְבוּשָּׁלִין. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר קוֹנָם גְּרִיס אוֹ חִטָּה שֶׁאֵינִי טוֹעֵם מוּתָּר לָכוֹס חַיִּים.

הלכה: גְּרִיס גְּרִיסִין שֶׁאֵינִי טוֹעֵם כול׳. תַּנֵּי רִבִּי יוּדָה אוֹמֵר. קוֹנָם גְּרִיס שֶׁאֵינִי טוֹעֵם. אָסוּר לָכוֹס וּמוּתָּר בְּמִקְפָּה. גְּרִיסִים שֶׁאֵינִי טוֹעֵם אָסוּר בְּמִקְפָּה וּמוּתָּר לָכוֹס. חִטָּה שֶׁאֵינִי טוֹעֵם. אָסוּר לָכוֹס וּמוּתָּר בְּפַת. חִטִּים שֶׁאֵינִי טוֹעֵם. אָסוּר בְּפַת וּמוּתָּר לָכוֹס.

חִטָּה וְאַתְּ אָמַר אָכֵן. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. כֵּן אוֹרְחֵיהּ דְּבַר נָשָׁא מִי חֲמִי פִּיתָא נְקִיָּיה וּמֵימַר. בָּרוּךְ דְּבָרָא הָדֵין חִטְּתָא.

פרק ז

א משנה: הַנּוֹדֵר מִן הַיָּרָק מוּתָּר בַּדְּיוּלּוּעִים. וְרִבִּי עֲקִיבָה אוֹסֵר. אָמְרוּ לוֹ לְרִבִּי עֲקִיבָה וַהֲלֹא אוֹמֵר אָדָם לִשְׁלוּחוֹ קַח לָנוּ יָרָק וְהוּא אוֹמֵר לֹא מָצָאתִי אֶלָּא דְּיוּלּוּעִין. אָמַר לָהֶם כֵּן הַדָּבָר אוֹ שֶׁמָּא אוֹמֵר הוּא לֹא מָצָאתִי אֶלָּא קִטְנִית. אֶלָּא שֶׁהַדְּיוּלּוּעִין בִּכְלָל יָרָק. אָסוּר בִּפּוּל הַמִּצְרִי לַח וּמוּתָּר בַּיָּבֵשׁ.

הלכה: הַנּוֹדֵר מִן הַיָּרָק כול׳. מִיסְבַּר סָבַר רִבִּי עֲקִיבָה מָצָאתִי וְלֹא מָצָאתִי. מֵעַתָּה הַנּוֹדֵר מִן הַבָּשָׂר יְהֵא אָסוּר בִּבְשַׂר דָּגִים וַחֲגָבִים. שֶׁכֵּן אָדָם אוֹמֵר לַחֲבֵירוֹ. קַח לָנוּ בָּשָׂר. וְהוּא אוֹמֵר לַחֲבֵירוֹ. לֹא מָצָאתִי אֶלָּא דָגִים. אֶלָּא רִבִּי עֲקִיבָה סָבַר מֵימַר. הַדְּיוּלּוּעִין בִּכְלָל יָרָק. וְרַבָּנִין אָמְרִין. אֵין הַדְּיוּלּוּעִין בִּכְלָל יָרָק. אַף לְמִידַּת הַדִּין כֵּן. יָרָק גִּינָּה זֶה מְכוּר. וְהֵיוּ שָׁם דְּיוּלּוּעִין. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי עֲקִיבָה מְכוּרִין. עַל דַּעְתּוֹן דְּרַבָּנִין אֵינָן מְכוּרִין. וּבְהֶבְקֵר וּבְהֶקְדֵּשׁ כֵּן.

רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא רִבִּי חִיָּה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. אָתָא דִּיחִידָיָא דְּהָכָא כִּסְתָמָא דְּתַמָּן. וִיחִידָיָא דְּתַמָּן כִּסְתָמָא דְּהָכָא. דְּתַנֵּי. הַנּוֹדֵר מִן הַבָּשָׂר אָסוּר בְּכָל מִין בָּשָׂר אָסוּר בְּרֹאשׁ וּבִכְרָעַיִם וּבְקֻנָּה וּבְלֵב וּבְכָבֵד. וּמוּתָּר בִּבְשַׂר דָּגִים וַחֲגָבִים. וְכֵן הָיָה רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר. קִרְבַיָּיא לָאו בָּשָׂר וְאָכְלֵיהוֹן לָאו אִינַּשׁ.

הַכֹּל מוֹדִין בְּנוֹדֵר מִן הַדְּיוּלּוּעִין שֶׁמּוּתָּר בְּיָרָק. כְּהָדָא דְתַנֵּי. הַנּוֹדֵר מִן הָעִיקָּר אָסוּר בַּטְּפֵילָה. הַנּוֹדֵר מִן הַטְּפֵילָה מוּתָּר בָּעִיקָּר. הַנּוֹדֵר מִן הַבָּשָׂר אָסוּר בַּגִּידִים. הַנּוֹדֵר מִן הַגִּידִים מוּתָּר בַּבָּשָׂר. מַה פְּלִיגִי. בִּדְלַעַת מִצְרִית. אֲבָל בִּדְלַעַת יְוונִית כָּל עַמָּא מוֹדֵיי שֶׁהוּא כְיָרָק. רִבִּי קִרִיסְפָּא בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. כָּל אִילֵּין קָרְיָא וּכְרוּבְתָא דַּאֲנָן אָכְלִין דִּלַעַת יְוונִית אִינּוּן. רִבִּי יוּדָא בַּר צְרַדְיָה אוֹמֵר. קִירְמוֹלִין הֵן כְּיָרָק. רִבִּי יוֹנָה וְרִבִּי יוֹסֵי בְּעֵיי. קִרְמוֹלִין מַהוּ שֶׁיְּהוּ חַיָּבִין

בְּמַעְשְׂרוֹת. תַּנְיָא בַּר קַפָּרָא. קַרְמוֹלִין פְּטוּרִין מִן הַמַּעְשְׂרוֹת. הָדָא דְאַתְּ אָמַר עַד שֶׁלֹּא עָשׂוּ דִילּוּעִין. אֲבָל אִם עָשׂוּ דִילּוּעִין כְּיָרָק הֵן. הוֹרֵי רִבִּי יוֹסֵי בְּאִילֵּין עֲלֵי קָלוֹסְקָיֶיה שֶׁאָסוּר לִגְמוֹת בָּהֶן מַיִם מִפְּנֵי שֶׁהַצְּבָיִין אוֹכְלִין אוֹתָן.

הַנּוֹדֵר מִן הַיָּרָק מַהוּ שֶׁיְּהֵא מוּתָּר בְּמִינֵי אפומלייא כְּגוֹן נבעה וּמסרולה וּפלוליה וְקָלוֹסְקָיָה. רִבִּי יִצְחָק בֶּן חֲקוֹלָא וְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי תְּרֵיהוֹן אָמְרִין קוּלְקָס כְּיָרָק לְמַעְשְׂרוֹת וְלִשְׁבִיעִית וּלְפֵיאָה וּלְכִלְאַיִם. וְלִנְדָרִים צְרִיכָה.

הַנּוֹדֵר מִן הַיָּרָק מַהוּ שֶׁיְּהֵא מוּתָּר בַּיֶּבֶשׁ. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. אָסוּר בְּפוּל מִצְרִי לַח וּמוּתָּר בַּיָּבֵשׁ. לֹא אָמַר אֶלָּא פּוּל מִצְרִי דָּבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ גוֹרֶן. הָא דָבָר שֶׁאֵין לוֹ גוֹרֶן אָסוּר אֲפִילּוּ יָבֵשׁ. הַנּוֹדֵר מִן הָאֲפְיָיה אָסוּר בַּקִּישׁוּאִין וּבְדִילּוּעִין וּבַאֲבַטִּיחִין וּבְמֶלֶפְּפוֹנִיוֹת וְאָסוּר בְּכָל פֵּירוֹת הָאִילָן. הַנּוֹדֵר מִן כַּבְשָׁה מוּתָּר בִּגְדָיִים וּבְגוּלָּלִים וּבְחָלָב. וְאִם אָמַר. בְּגִידּוּלֵי שָׁנָה אָסוּר בַּכֹּל. הַנּוֹדֵר מִן הַתִּירוֹשׁ אָסוּר בְּכָל מִינֵי מְתִיקָה וּמוּתָּר בְּיַיִן. כְּמָאן דְּאָמַר. הֵילְכוּ בִנְדָרִים אַחַר לְשׁוֹן תּוֹרָה. הַתּוֹרָה קָרֵאת אוֹתוֹ תִּירוֹשׁ. תִּירוֹשְׁךָ זֶה הַיַּיִן.

ב משנה: הַנּוֹדֵר מִן הַדָּגָן אָסוּר בְּפוּל הַמִּצְרִי יָבֵשׁ דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא בַּחֲמִשָּׁה הַמִּינִין. רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר הַנּוֹדֵר מִן הַתְּבוּאָה אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא בַּחֲמִשָּׁה הַמִּינִין אֲבָל הַנּוֹדֵר מִן הַדָּגָן אָסוּר בַּכֹּל וּמוּתָּר בִּפֵּירוֹת הָאִילָן וּבְיָרָק.

הלכה: הַנּוֹדֵר כו׳. מַה טַּעֲמָא דְּרִבִּי מֵאִיר. דְּגָנָה דְאַרְעָא. מַה טַּעֲמוֹן דְּרַבָּנִין. דְּגָנָה מֵעֲבוּרָה.

תַּמָּן תַּנִּינָן. הַנּוֹדֵר מִן הַפַּת וּמִן הַתְּבוּאָה אָסוּר בָּהֶן. דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. הָא הַנּוֹדֵר מִן הַפַּת וּמִן הַתְּבוּאָה יְהֵא אָסוּר בַּכֹּל כְּרַבָּנִין. רִבִּי חִיָּה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן שֶׁהַנּוֹדֵר מִן הַדָּגָן אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא מִן הַחֵן. מַה בְּאוֹמֵר. פַּת תּוֹרָה. מֵעַתָּה אַף הָאוֹמֵר. תְּבוּאַת תּוֹרָה סְתָם. יְהֵא אָסוּר בַּכֹּל. דִּכְתִיב וּתְבוּאַת הַכֶּרֶם. אִם בְּאוֹמֵר. פַּת סְתָם. אֵין לָךְ קָרוּי פַּת סְתָם אֶלָּא חִיטִּין וּשְׂעוֹרִין בִּלְבַד. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. קַיְימְתִּיהּ בְּמָקוֹם שֶׁאוֹכְלִין כָּל פַּת. אֵין קָרוּי פַּת סְתָם אֶלָּא חֲמִשָּׁה הַמִּינִין בִּלְבַד.

ג משנה: הַנּוֹדֵר מִן הַכְּסוּת מוּתָּר בַּשַּׁק בַּיְרִיעָה וּבַחֲמִילָה. אָמַר קוֹנָם צֶמֶר עוֹלֶה עָלַי מוּתָּר לְכַסּוֹת בְּגִיזֵי צֶמֶר. פִּשְׁתָּן עוֹלֶה עָלַי מוּתָּר לְכַסּוֹת בָּאֲנִיצֵי פִּשְׁתָּן. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר הַכֹּל לְפִי הַנּוֹדֵר. טָעַן וְהֵזִיעַ וְהָיָה רֵיחוֹ קָשֶׁה אָמַר קוֹנָם צֶמֶר וּפִשְׁתִּים עוֹלִים עָלַי מוּתָּר לְכַסּוֹת וְאָסוּר לְהַפְשִׁיל לַאֲחוֹרָיו.

הלכה: הַנּוֹדֵר מִן הַכְּסוּת כול׳. הַנּוֹדֵר מִן הַכְּסוּת מוּתָּר בַּשַּׁק בַּיְרִיעָה וּבַחֲמִילָה וּבִסְקוֹרְטֵיָה וּבְפָמַלְיָה. וְאָסוּר בְּפַסִיקְיָא וּבְפוּנְדָה. הַנּוֹדֵר מִן הַמַּלְבּוּשׁ אָסוּר בְּכָל מִינֵי מַלְבּוּשׁ וּמוּתָּר בְּאֵילּוּ. רִבִּי יִרְמְיָה אָמַר. רִבִּי זְעוּרָה בָעֵי. אָמַר. קוֹנָם כְּסוּת שֶׁאֵינִי לוֹבֵשׁ לְבוּשׁ שֶׁינִי מִתְכַּסֶּה. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר. אָסוּר בְּכָל מִינֵי מַלְבּוּשׁ וּמוּתָּר בְּאֵילּוּ. כְּדַרְכּוֹ לְהִתְכַּסּוֹת וְדֶרֶךְ הַיּוֹצֵא מִמֶּנּוּ לְהִתְכַּסּוֹת. כְּדַרְכּוֹ מוּתָּר בְּיוֹצֵא מִמֶּנּוּ. נָדַר בְּיוֹצֵא מִמֶּנּוּ מוּתָּר בּוֹ. מָה אִית לָךְ. כְּגוֹן אֵילֵּין שְׂלָחַיָּה. כָּל שֶׁדַּרְכּוֹ לְהִתְכַּסּוֹת וְאֵין דֶּרֶךְ הַיּוֹצֵא מִמֶּנּוּ לְהִתְכַּסּוֹת. נָדַר בּוֹ מוּתָּר בְּיוֹצֵא מִמֶּנּוּ. נָדַר בְּיוֹצֵא מִמֶּנּוּ אָסוּר בּוֹ. מָה אִית לָךְ. כְּגוֹן אֵילֵּין סוּסַרְנָה. וְכָל דָּבָר שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ לְהִתְכַּסּוֹת וְדֶרֶךְ הַיּוֹצֵא מִמֶּנּוּ לְהִתְכַּסּוֹת. נָדַר בּוֹ לֹא נִתְכַּוֵּון אֶלָּא בְּיוֹצֵא מִמֶּנּוּ. מָה אִית לָךְ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּי רִבִּי בּוּן. כְּגוֹן הָדֵין צֶמֶר גֶּפֶן. כְּיִנִי מַתְנִיתָא. טָעַן וְהֵזִיעַ וְאָמַר קוֹנָם צֶמֶר וּפִשְׁתָּן עוֹלִין עָלַי. אָסוּר לְלְבּוֹשׁ וּמוּתָּר לְהַפְשִׁילָן אֲחֲרָיו.

ד משנה: הַנּוֹדֵר מִן הַבַּיִת מוּתָּר בַּעֲלִיָּה דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים עֲלִיָּה בִּכְלָל הַבַּיִת. הַנּוֹדֵר מִן הָעֲלִיָּה מוּתָּר בַּבַּיִת.

הלכה: הַנּוֹדֵר מִן הַבַּיִת כול׳. נִרְאִין דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר בְּעִירוֹנִי.

ה משנה: הַנּוֹדֵר מִן הַמִּיטָּה מוּתָּר בַּדַּרְגָּשׁ דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים הַדַּרְגָּשׁ בִּכְלָל הַמִּיטָּה. הַנּוֹדֵר מִן הַדַּרְגָּשׁ מוּתָּר בַּמִּיטָּה.

הלכה: הַנּוֹדֵר מִן הַמִּיטָּה כול׳. תַּנֵּי. דַּרְגָּשׁ נִזְקֶפֶת וְאֵינָהּ נִיקֶפֶת. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר. שׁוּמֵט קלונטרין שֶׁלָּהּ וְדַייוֹ. רִבִּי יוֹסָה בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. הֲלָכָה כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי אִיסִי. מִיטָּה שֶׁנִּקְלִיטָה עוֹלִין וְיוֹרְדִין בּוֹ שׁוּמְטוֹ וְדַייוֹ.

אִי זוֹ הִיא מִיטָּה וְאִי זֶהוּ דַרְגָּשׁ. אָמַר רִבִּי יִרְמְיָה כָּל שֶׁמִּסְרְגִין עַל גּוּפָהּ זוֹ הִיא הַמִּיטָּה. וְשֶׁאֵין מִסְרְגִין עַל גּוּפָהּ זֶהוּ דַרְגָּשׁ. וְהָא תַּנִּינָן מִיטָּה וַעֲרִיסָה מְשֻׁיָּשׁוֹתָם בְּעוֹר הַדָּג. וּמְסוּרָג עַל גּוּפָהּ לְאֵי זֶה דָבָר הוּא שָׁפָה. אָמַר רִבִּי לְעָזָר תִּיפְתָּר בְּאֵילֵּין עַרְסַיָּיתָא קֵיסַרָיֶיתָא דְּאִית לְהוֹן נִיקְבִין.

ו משנה: הַנּוֹדֵר מִן הָעִיר מוּתָּר לִיכָּנֵס לְתִחוּמָהּ שֶׁלָּעִיר וְאָסוּר לִיכָּנֵס לְעִיבּוּרָהּ. אֲבָל הַנּוֹדֵר מִן הַבַּיִת אָסוּר מִן הָאֲגַף וְלִפְנִים.

הלכה: הַנּוֹדֵר מִן הָעִיר כול׳. וּמְנַיִין שֶׁעִיבּוּרָהּ שֶׁלָּעִיר כָּעִיר. כְּתִיב וַיְהִי בִּהְיוֹת יְהוֹשֻׁעַ בִּירִיחוֹ. וְכִי בִירִיחוֹ הָיָה. כְּתִיב וִירִיחוֹ סוּגֶּרֶת וּמְסוּגֶּרֶת וְאַתְּ אָמַר אֵכִין. אָמַר רִבִּי יוּדָן בַּר שָׁלוֹם. בְּעִיבּוּרָהּ הָיָה. רִבִּי אָבוּן בְּשֵׁם רִבִּי אָחָא. הָוָה יְרִיחוֹ.

רִבִּי מָנָא בָּעֵי. לֵית הָדָא פְלִיגָא עַל רִבִּי יוֹחָנָן. דְּרִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. הֵילְכוּ בִנְדָרִים אַחַר לְשׁוֹן בְּנֵי אָדָם. לֵית אוֹרְחֵיהּ דְּבַר נַשָּׁא מֵיחְמֵי חַבְרֵיהּ בְּפוּמָּא בָּעֵי מֵימַר. בְּטִיבְּרְיָה חַמְתֵּיהּ.

ז משנה: קוֹנָם פֵּירוֹת הָאֵילּוּ עָלַי קוֹנָם הֵן עַל פִּי אָסוּר בְּחִילּוּפֵיהֶן וּבְגִידּוּלֵיהֶן. שֶׁאֲנִי אוֹכֵל שֶׁאֲנִי טוֹעֵם מוּתָּר בְּחִילּוּפֵיהֶן וּבְגִידּוּלֵיהֶן בְּדָבָר שֶׁזַּרְעוֹ כָּלֶה אֲבָל בְּדָבָר שֶׁאֵין זַרְעוֹ כָּלֶה אֲפִילּוּ גִּידּוּלֵי גִידּוּלִין אֲסוּרִין.

הלכה: קוֹנָם פֵּירוֹת הָאֵילּוּ עָלַי כול׳. עַד אֵיכָן. יָבֹא כַּיי דָּמַר רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. עַד שָׁלֹשׁ גְּרָנוֹת אֲסוּרָה וְהָרְבִיעִית מוּתֶּרֶת. וָכָא כֵן.

ח משנה: הָאוֹמֵר לְאִשְׁתּוֹ קוֹנָם מַעֲשֶׂה יָדַיִךְ עָלַי קוֹנָם הֵן לְפִי קוֹנָם הֵן עַל פִּי אָסוּר בְּחִילּוּפֵיהֶם וּבְגִידּוּלֵיהֶם. שֶׁאֲנִי אוֹכֵל שֶׁאֲנִי טוֹעֵם מוּתָּר בְּחִילּוּפֵיהֶן וּבְגִידּוּלֵיהֶן בְּדָבָר שֶׁזַּרְעוֹ כָּלֶה אֲבָל בְּדָבָר שֶׁאֵין זַרְעוֹ כָּלֶה אֲפִילּוּ גִּידּוּלֵי גִידּוּלֵיהֶן אֲסוּרִין. שֶׁאַתְּ עוֹשָׂה וַאֲנִי אוֹכֵל עַד הַפֶּסַח שֶׁאַתְּ עוֹשָׂה וַאֲנִי מִתְכַּפֶּה עַד הַפֶּסַח. עָשְׂתָה לִפְנֵי הַפֶּסַח מוּתָּר לֶאֱכוֹל וּלְהִתְכַּסּוֹת אַחַר הַפֶּסַח.

הלכה: הָאוֹמֵר לְאִשְׁתּוֹ כול׳. כֵּינִי מַתְנִיתָא. מַה שֶׁאַתְּ עוֹשָׂה עַד הַפֶּסַח אֵינִי אוֹכֵל. מַה שֶׁאַתְּ עוֹשָׂה עַד הַפֶּסַח אֵינִי מִתְכַּפֶּה.

ט משנה: שֶׁאַתְּ עוֹשָׂה עַד הַפֶּסַח וַאֲנִי אוֹכֵל וְשֶׁאַתְּ עוֹשָׂה עַד הַפֶּסַח וַאֲנִי מִתְכַּפֶּה עָשְׂתָה לִפְנֵי הַפֶּסַח אָסוּר לֶאֱכוֹל וּלְהִתְכַּסּוֹת אַחַר הַפֶּסַח.

הלכה: מַה שֶׁאַתְּ עוֹשָׂה כול׳. כֵּינִי מַתְנִיתָא. מַה שֶׁאַתְּ עוֹשָׂה עַד הַפֶּסַח אֲנִי מִתְכַּפֶּה.

י משנה: שֶׁאַתְּ נֶהֱנֵית לִי עַד הַפֶּסַח אִם הוֹלֶכֶת אַתְּ לְבֵית אָבִיךְ עַד הֶחָג הָלְכָה לִפְנֵי הַפֶּסַח אֲסוּרָה בַּהֲנָיֶיתוֹ עַד הַפֶּסַח. אַחַר הַפֶּסַח בְּלֹא יַחֵל דְּבָרוֹ.

הלכה: שֶׁאַתְּ נֶהֱנֵית לִי כול׳. וְאָסוּר לִיהֲנוֹת מִמֶּנָּהּ מִכְּבָר. שֶׁמָּא תֵּלֵךְ אַחַר הַפֶּסַח וְנִמְצֵאת הֲנָיֶיתוֹ לְמַפְרֵעַ.

יא משנה: שֶׁאַתְּ נֶהֱנֵית לִי עַד הֶחָג אִם הוֹלֶכֶת אַתְּ לְבֵית אָבִיךְ עַד הַפֶּסַח הָלְכָה לִפְנֵי הַפֶּסַח אֲסוּרָה בַּהֲנָיֶיתוֹ עַד הֶחָג וּמוּתֶּרֶת לֵילֵךְ אַחַר הַפֶּסַח.

הלכה: שֶׁאַתְּ נֶהֱנֵית לִי עַד הֶחָג כול׳. וְאָסוּר לִיהֲנוֹת מִמֶּנָּהּ מִכְּבָר. שֶׁמָּא תֵּלֵךְ אַחַר הַפֶּסַח וְנִמְצֵאת הֲנָיֶיתוֹ לְמַפְרֵעַ.

פרק ח

א משנה: קוֹנָם יַיִן שֶׁאֵינִי טוֹעֵם הַיּוֹם אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא עַד שֶׁתֶּחְשַׁךְ. שַׁבָּת זוֹ אָסוּר בְּכָל הַשַּׁבָּת וְשַׁבָּת שֶׁעָבְרָה. חֹדֶשׁ זֶה אָסוּר בְּכָל הַחֹדֶשׁ וְרֹאשׁ חֹדֶשׁ שֶׁלְּבָא. שָׁנָה זוֹ אָסוּר בְּכָל הַשָּׁנָה כָּל הַשָּׁנָה לֶעָתִיד לָבוֹא. שָׁבוּעַ זֶה אָסוּר בְּכָל הַשָּׁבוּעַ וּשְׁבִיעִית שֶׁעָבְרָה. וְאִם אָמַר יוֹם אֶחָד שַׁבָּת אַחַת חֹדֶשׁ אֶחָד שָׁנָה אַחַת אָסוּר מִיּוֹם לְיוֹם.

הלכה: קוֹנָם יַיִן שֶׁאֵינִי טוֹעֵם הַיּוֹם כול׳. הָא מִשְּׁחֲשֵׁיכָה מוּתָּר. לֵית הָדָא פְלִיגָא עַל רִבִּי יוֹחָנָן. דְּרִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. הִילְכוּ בִנְדָרִים אַחַר לְשׁוֹן בְּנֵי אָדָם. לֵית אוֹרְחֵיהּ דְּבַר נָשָׁא מֵימַר לְחַבְרֵיהּ בְּרוּמְשָׁא. לֹא טָעֲמִית כְּלוּם רוּמְשִׁית. מֵימוֹר. יוֹם דֵּין הוּא. לֵית הוּא פְלִיגָא. יוֹם זֶה מִשַּׁבָּת זוֹ וְשַׁבָּת זוֹ מִיּוֹם זֶה. יוֹם זֶה מֵהַיּוֹם. כְּמָאן דְּמַר. הִילְכוּ בִנְדָרִים בְּצַפְרָא. לֹא טָעֲמִית כְּלוּם רוּמְשִׁית. מֵימוֹר. יוֹם דֵּין הוּא. לֵית הוּא פְלִיגָא. יוֹם זֶה מִשַּׁבָּת זוֹ וְשַׁבָּת זוֹ מִיּוֹם זֶה. יוֹם זֶה מֵהַיּוֹם. כְּמָאן דְּמַר. הִילְכוּ בִנְדָרִים אַחַר לְשׁוֹן בְּנֵי אָדָם. בְּרַם הָכָא כְּמָאן דָּמַר. הִילְכוּ בִנְדָרִים אַחַר לְשׁוֹן תּוֹרָה. אָמַר רִבִּי יוֹנָה בוֹצְרַיָּיא. כֵּן אוֹרְחֵיהּ דְּבַר נָשָׁא מֵימַר לְחַבְרֵיהּ. סוֹבֵר לִי הָדֵין יוֹמָא.

תַּמָּן תַּנִּינָן. עַד רֹאשׁ אֲדָר עַד רֹאשׁ אֲדָר הָרִאשׁוֹן. עַד סוֹף אֲדָר עַד סוֹף אֲדָר הָרִאשׁוֹן. הָדָא אָמְרָה. נִיסָּן רֹאשׁ הַשָּׁנָה לִנְדָרִים. תִּשְׁרֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה לִנְדָרִים. שֶׁלֹּא תֹאמַר. יַעֲלֶה רֹאשׁ חוֹדֶשׁ אֲדָר תַּחַת אֱלוּל וְיִהֵא מוּתָּר בְּאֱלוּל. לְפוּם כֵּן צָרַךְ מֵימַר. אָסוּר בָּהּ וּבְעִיבּוּרָהּ.

אִם אָמַר יוֹם אֶחָד שַׁבָּת אַחַת חוֹדֶשׁ אֶחָד שָׁנָה אַחַת שָׁבוּעַ אֶחָד אָסוּר מִיּוֹם לְיוֹם. מֵעֵת לְעֵת. תַּנֵּי מֵעֵת לְעֵת.

רִבִּי אָחָא רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה. אָסוּר לְאָדָם לְהִתְעַנּוֹת עַד שֵׁשׁ שָׁעוֹת בַּשַּׁבָּת. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן. הָיוּ מִתְעַנִּין וְיָרְדוּ לָהֶן גְּשָׁמִים. קוֹדֶם חֲצוֹת לֹא יַשְׁלִימוּ. עַד כְּדוֹן צַפְרָא הוּא. אַחַר חֲצוֹת יַשְׁלִימוּ. שֶׁכְּבָר עָבַר רוּבּוֹ שֶׁלַּיּוֹם בְּקִדּוּשָׁה.

מִילְתֵיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן אָמְרָה. מִתְעַנִּין שָׁעוֹת. דְּרִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. חֲרִינִי בְּתַעֲנִיתִי עַד דְּחָסַל פִּירְקִי. עַד דְּנֵיחְסַל פַּרָשָׁתִי. מִילְתֵיהּ דְּרִבִּי יוֹנָה אָמְרָה. מִתְעַנִּין שָׁעוֹת. רִבִּי יוֹנָה חֲוָה בְצוֹר וְשָׁמַע דְּדָמָךְ בְּרֵיהּ דְּרִבִּי יוֹסֵי. אַף עַל גַּב דְּאָכַל גּוּבְנָה וְשָׁתָא מַיָּא אַסְקֵיהּ צוֹם כָּל הַהוּא יוֹמָא. מִילְתֵיהּ דְּרַב אָמְרָה. מִתְעַנִּין שָׁעוֹת. דְּרַב אָמַר. לוֹוֶה אָדָם תַּעֲנִיתוֹ וּפוֹרֵעַ. אָמַר לֵיהּ שְׁמוּאֵל. וְכִי נֶדֶר הוּא זֶה. נָדַר לְהִתְעַנּוֹת וְשָׁכַח וְאָכַל כְּזַיִת אֵיבֵד תַּעֲנִיתוֹ. רִבִּי בָּא בְשֵׁם רַבָּנִין דְּתַמָּן. וְהוּא שֶׁאָמַר יוֹם סָתָם. הָא אִם אָמַר יוֹם זֶה מִתְעַנֶּה וּמַשְׁלִים. לֹא אָמַר אֶלָּא אָכַל. הָא טָעַם לֹא. רִבִּי בָּא חֲסִידָא בְשֵׁם רִבִּי זְעִירָא. הָדָא מַטְעַמְתֵּיהּ אֵין בָּהּ לֹא מִשּׁוּם בְּרָכָה וְלֹא מִשּׁוּם גֶּזֶל וְלֹא מִשּׁוּם דְּמַאי וְלֹא מִשּׁוּם הֶפְסֵק תַּעֲנִית.

יָחִיד שֶׁגָּזַר עָלָיו תַּעֲנִית אוֹכֵל וְשׁוֹתֶה מִשֶּׁחֲשֵׁיכָה. וְאִם אָמַר. בְּתַעֲנִית צִיבּוּר. אוֹכֵל וְשׁוֹתֶה מִבְּעוֹד יוֹם. נָדַר לְהִתְעַנּוֹת וְנִמְצְאוּ יָמִים טוֹבִים וְשַׁבָּתוֹת. לוֹקֶה וְאֵינוֹ צָרִיךְ הֵיתֵר חָכָם. נָדַר לְהִתְעַנּוֹת וְנִמְצְאוּ יָמִים הַפְּתוּבִין בִּמְגִילַּת תַּעֲנִית. רִבִּי חִזְקִיָּה רִבִּי יוּדָן רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי חִיָּיה בַּר בָּא. חַד אָמַר. מִתְעַנֶּה

וְאֵינוֹ מַשְׁלִים. וְחָרָנָה אָמַר. לוֹקֶה וְאֵינוֹ צָרִיךְ הֵיתֵר חָכָם. הָדָא דְאַתְּ אָמַר עַד שֶׁלֹּא בָטְלָה מְגִילַת תַּעֲנִית. אֲבָל מִשֶּׁבָּטְלָה מְגִילַת תַּעֲנִית בָּטְלוּ כָל אֵילּוּ. רִבִּי חֲנַנְיָה וְרִבִּי יוֹחָנָן תְּרֵיהוֹן אָמְרֵי. בָּטְלָה מְגִילַת תַּעֲנִית. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אָמַר. בָּטְלָה מְגִילַת תַּעֲנִית. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. אֶמֶשׁ הָיִיתִי יוֹשֵׁב וְשׁוֹנֶה מַעֲשֶׂה שְׁגָזְרוּ תַעֲנִית בַּחֲנוּכָּה בִּלּוֹד. וְאָעַל רִבִּי אֱלִיעֶזֶר וְסִיפֵּר וְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְרָחַץ. אָמַר לָהֶן רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ. צְאוּ וְהִתְעַנּוּ עַל מַה שֶׁהִתְעַנִּיתֶם. וְאַתְּ אָמַר. בָּטְלָה מְגִילַת תַּעֲנִית. אָמַר רִבִּי אַבָּא. אַף עַל גַּב דְּתֵימַר בָּטְלָה מְגִילַת תַּעֲנִית. חֲנוּכָּה וּפוּרִים לֹא בָטְלוּ. מִילֵּיהוֹן דְּרַבָּנִין אָמְרִין. בָּטְלָה מְגִילַת תַּעֲנִית. רִבִּי יוֹנָתָן צְיֻיִם כָּל עֲרוֹבַת רֹאשׁ הַשָּׁנָה. רִבִּי אָבִין צְיֻיִם כָּל עֲרוֹבַת סוּכּוֹת. רִבִּי זְעוּרָא צְיֻיִם תְּלַת מָאוָון דְּצוֹמִין. וְאִית דְּאָמְרֵי. תִּשְׁעַת מָאוָון דְּצוֹמִין. וְלֹא חָשׁ עַל מְגִילַת תַּעֲנִית. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא מְפַקֵּד לְסַפְרָיֵיא. אִין אַתּוּן אִישְׁתַּלְינְכוֹן. אִימְרוּן לָהּ. בַּכֹּל מִתְעַנִּין חוּץ מִשַּׁבָּתוֹת וְיָמִים טוֹבִים וְרָאשֵׁי חֳדָשִׁים וְחוֹלוֹ שֶׁלְּמוֹעֵד וַחֲנוּכָּה וּפוּרִים.

ב משנה: עַד הַפֶּסַח אָסוּר עַד שֶׁיִּגְיַע עַד שֶׁיְּהֵא אָסוּר עַד שֶׁיֵּצֵא. עַד לִפְנֵי הַפֶּסַח רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר עַד שֶׁיִּגְיַע. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר עַד שֶׁיֵּצֵא.

הלכה: עַד הַפֶּסַח אָסוּר כול׳. רִבִּי יִרְמְיָה בָּעֵי קוֹמֵי רִבִּי זְעִירָה. מִחְלָפָה שִׁיטָתֵיהּ דְּרִבִּי יוֹסֵי. תַּמָּן הוּא אוֹמֵר. עַד שֶׁיֵּצְאוּ כָּל הָרְשׁוּיוֹת הַגְּדוֹלוֹת. עַד שֶׁיֵּצְאוּ כָּל הָרְשׁוּיוֹת הַקְּטַנּוֹת. וְכָא הוּא אָמַר הָכֵין. אָמַר לֵיהּ. מִשֶּׁמֵּת בֶּן עַזַּאי וּבֶן זוֹמָא בָּטְלוּ הַשַּׁקְדָּנִים. לֹא עָמַד שׁוֹקֵד עַד שֶׁעָמַד יִרְמְיָה. אָמַר רִבִּי בָּא בְּרֵיהּ דְּרִבִּי חִיָּיה בַּר וָוא. לָמָּה הוּא מְקַנְּחֵר לְהוֹן. לֹא כְּבָר קַשׁוֹנְתָהּ רִבִּי לְעָזָר קוֹמֵי רִבִּי יוֹחָנָן. מִחְלָפָה שִׁיטָתֵיהּ דְּרִבִּי יוֹסֵי. אָמַר לֵיהּ. לֵית הִיא מִחְלָפָה. מַתְנִיתָא הִיא מִחְלָפָה. וְתַנֵּי דְּבֵית רִבִּי כֵּן. עַד לִפְנֵי הַפֶּסַח. רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר. עַד שֶׁיֵּצֵא. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר. עַד שֶׁיִּגְיַע. אֲנָן בָּעֵיי עַד לִפְנֵי וְאַתְּ אָמַר אֲכִין. אָמַר רִבִּי זְעִירָא. לְשׁוֹן נִיוָתִי הוּא. עַד לִפְנֵי פִּיסְחָא. אָמַר רִבִּי אָבִין. הַכֹּל מוֹדִין בַּפֶּסַח שֶׁהוּא מוּתָּר. מַה פְלִיגִין. בִּפְרוֹס הַפֶּסַח. הָהֵין אָמַר. עַד שֶׁיִּגְיַע. וְהָהֵין אָמַר. עַד שֶׁיֵּצֵא.

ג משנה: עַד הַקָּצִיר עַד הַבָּצִיר עַד הַמָּסִיק אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא עַד שֶׁיַּגִּיעַ. זֶה הַכְּלָל כָּל שֶׁזְּמַנּוֹ קָבוּעַ אָמַר עַד שֶׁיִּגְיַע אָסוּר עַד שֶׁיִּגְיַע. אָמַר עַד שֶׁיְּהֵא אָסוּר עַד שֶׁיֵּצֵא. וְכָל שֶׁאֵין זְמַנּוֹ קָבוּעַ בֵּין אָמַר עַד שֶׁיְּהֵא בֵּין אָמַר עַד שֶׁיַּגִּיעַ אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא עַד שֶׁיַּגִּיעַ.

הלכה: עַד הַבָּצִיר כול׳. קָבַע זְמָן לְמִשְׁתֶּה בְּנוֹ וְאָמַר. קוֹנָם יַיִן שֶׁאֲנִי טוֹעֵם עַד שֶׁיִּגִּיעַ מִשְׁתֶּה. עַד כְּמִי שֶׁזְּמַנּוֹ קָבוּעַ. אוֹ מֵאַחַר שֶׁיָּכוֹל לְדַחוֹתוֹ לְאַחַר זְמָן כְּמִי שֶׁאֵין זְמַנּוֹ קָבוּעַ.

ד משנה: עַד הַקֵּץ עַד שֶׁיְּהֵא הַקֵּץ עַד שֶׁיַּתְחִילוּ הָעָם לְהַכְנִיס בַּכַּלְכָּלוֹת. עַד שֶׁיַּעֲבוֹר הַקֵּץ עַד שֶׁיַּכְפִּילוּ הַמַּקְצוּעוֹת. עַד הַקָּצִיר עַד שֶׁיַּתְחִילוּ הָעָם לְקַצּוֹר קָצִיר חִטִּים אֲבָל לֹא קָצִיר שֶׁל שְׂעוֹרִים הַכֹּל לְפִי מְקוֹם נִדְרוֹ. אִם הָיָה בָהָר בָּהָר וְאִם הָיָה בַבִּקְעָה בַּבִּקְעָה.

הלכה: עַד הַקֵּץ עַד שֶׁיְּהֵא הַקֵּץ כול׳. כַּלְכָּלוֹת. מַה. כַּלְכָּלוֹת שֶׁלַּתְּאֵינִים. כַּלְכָּלוֹת שֶׁלָּעֲנָבִים. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. עַד שֶׁיְּקַפְּלוּ הַמַּקְצוּעוֹת. אִית לָךְ מֵימַר. מַקְצוּעוֹת תְּאֵנִים וְלֹא מַקְצוּעוֹת עֲנָבִים. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. חַד טָעִין צִימּוּקִין עָאַל לְטִיבֵּרְיָא. שָׁאַל גַּמְלִיאֵל זוּגָא לְרִבִּי בָּא בַּר זַבְדָּא. אָמַר לֵיהּ. אֵין כָּל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל עוֹשָׂה מַשְׁאוּי אֶחָד צִימּוּקִין. אֶלָּא כֵן אָמַר לֵיהּ. אֵין מָקוֹם בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל עוֹשֶׂה מַשּׂוּי אֶחָד צִימּוּקִין.

עַד הַקָּצִיר. כְּתִיב. עַד כְּלוֹת קְצִיר הַשְּׂעוֹרִים וּקְצִיר הַחִטִּים וְאַתְּ אָמַר כֵּן. מַה דְּהוּא קְרֵיָא בַּדְּרוֹם הִיא. מַתְנִיתָא בַּגָּלִיל.

נָדַר מִן הַקֵּץ בַּגָּלִיל וְיוֹרֵד לוֹ לַעֲמָקִים. אַף עַל פִּי שֶׁבִּיכֵּר קֵץ בָּעֲמָקִים אָסוּר עַד שֶׁיְּבַכֵּר בַּגָּלִיל.

ה משנה: עַד הַגְּשָׁמִים עַד שֶׁיְּהוּ גְּשָׁמִים עַד שֶׁתֵּרֵד רְבִיעָה שְׁנִיָּה. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר עַד שֶׁיַּגִּיעַ זְמַנָּהּ שֶׁלָּרְבִיעָה. עַד שֶׁיִּפְסְקוּ הַגְּשָׁמִים עַד שֶׁיֵּצֵא נִיסָן כּוּתִּי דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר עַד שֶׁיַּעֲבוֹר הַפֶּסַח.

הלכה: עַד הַגְּשָׁמִים כול׳. רִבִּי זְעוּרָא בָּעֵי. אָמַר. עַד הַגֶּשֶׁם. אָסוּר עַד שֶׁיֵּרֵד הַגֶּשֶׁם אַחַר. תַּמָּן תַּנִּינָן. הָאוֹמֵר. הֲרֵי עָלַי עֲצִים. לֹא יִפְחוֹת מִשְּׁנֵי גִיזְרֵי עֲצִים. רִבִּי יוֹסֵי בְּרִבִּי אָמַר רִבִּי בָּא בַּר מָמָל בָּעֵי. הֲרֵי עָלַי עֵץ. מֵבִיא גִּיזָר אֶחָד. אָמַר רִבִּי לְעָזָר. מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן שֶׁזֶּה קָרְבָּן בִּפְנֵי עַצְמוֹ וְזֶה קָרְבָּן בִּפְנֵי עַצְמוֹ. דְּתַנִּינָן תַּמָּן. וּשְׁנַיִם בְּיָדָן שְׁנֵי גִיזְרֵי עֲצִים. כְּדֵי לְרַבּוֹת בָּעֲצִים.

תַּנֵּי רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר. כָּל דָּבָר שֶׁתָּלוּי בִּרְבִיעָה עַד שֶׁתֵּרֵד רְבִיעָה שְׁנִיָּה. וְשֶׁאֵין תָּלוּי בִּרְבִיעָה עַד שֶׁיִּגִּיעַ זְמַן רְבִיעָה. תַּנֵּי. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר. שִׁבְעַת יָמִים שֶׁיֵּרְדוּ בָהֶן גְּשָׁמִים וְלֹא פָסְקוּ וְיֵשׁ בָּהֶן כְּדֵי רְבִיעָה שְׁנִיָּה. וְלָמָּה נִקְרָא שְׁמָהּ רְבִיעָה. שֶׁרוֹבַעַת לָאָרֶץ.

קוֹנָם יַיִן וכו׳. רִבִּי מֵאִיר כְּדַעְתֵּיהּ וְרִבִּי יְהוּדָה כְּדַעְתֵּיהּ. דְּתַנִּינָן תַּמָּן. עַד אֵימָתַי שׁוֹאֲלִין אֶת הַגְּשָׁמִים. רִבִּי יוּדָה אוֹמֵר. עַד שֶׁיַּעֲבוֹר הַפֶּסַח. רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר. עַד שֶׁיֵּצֵא נִיסָן.

ו משנה: קוֹנָם יַיִן שֶׁאֲנִי טוֹעֵם הַשָּׁנָה נִתְעַבְּרָה הַשָּׁנָה אָסוּר בָּהּ וּבְעִיבּוּרָהּ. עַד רֹאשׁ אֲדָר עַד רֹאשׁ אֲדָר הָרִאשׁוֹן. עַד סוֹף אֲדָר עַד סוֹף אֲדָר הָרִאשׁוֹן.

הלכה: הָדָא אָמְרָה. נִיסָן רֹאשׁ הַשָּׁנָה לִנְדָרִים. תִּשְׁרֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה לִנְדָרִים. שֶׁלֹּא תֹאמַר. יַעֲלֶה רֹאשׁ חוֹדֶשׁ אֲדָר תַּחַת אֱלוּל וְיִהְא מוּתָּר בְּאֱלוּל. לְפוּם כֵּן

צָרַךְ מֵימַר אָסוּר בָּהּ וּבְעִיבּוּרָהּ.

רִבִּי אָבִין בְּשֵׁם רִבִּי אִילָא. וְהוּא שֶׁנִּדַּר וְאַחַר כֵּן עִיבְּרוּ. אֲבָל אִם עִיבְּרוּ וְאַחַר כֵּן נָדַר לֹא בְדָא. לְעִנְיָין שְׁכַר בָּתִּים לֹא שַׁנְיָיא. זֶה אוֹמֵר. אֲנָדַר הָרִאשׁוֹן. וְזֶה אוֹמֵר. אֲנָדַר הַשֵּׁינִי. יְחַלְקוּ חֹדֶשׁ הָעִיבּוּר. אִיתָא חָמִי. לְנָדָרִים לֵית אַתְּ חָשִׁישׁ וּלְמָמוֹן אַתְּ חָשַׁשׁ. אָמַר רִבִּי הִילָא. וְהֵן שֶׁעִיבְּרוּ וְאַחַר כָּךְ הִשְׁכִּיר. אֲבָל הִשְׁכִּיר וְאַחַר כָּךְ עִיבְּרוּ לֹא בְדָא. וּלְעִנְיָין שְׁטָרוֹת כּוֹתְבִין בָּאֲדָר הָרִאשׁוֹן וּבָאֲדָר הַשֵּׁינִי. אֶלָּא שֶׁכּוֹתְבִין אֲדָר הַשֵּׁינִי. תִּינְיָין. רִבִּי יוּדָה אוֹמֵר אֲדָר הַשֵּׁינִי כּוֹתֵב תְּי״וּ וְדַיּוֹ.

ז **משנה**: רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אָמַר קוֹנָם יַיִן שֶׁאֵינִי טוֹעֵם עַד שֶׁיִּהֵא פֶּסַח אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא עַד לֵיל הַפֶּסַח שֶׁלֹּא נִתְכַּוֵּון זֶה אֶלָּא עַד שָׁעָה שֶׁדֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָם לְשְׁתּוֹת יַיִן. אָמַר קוֹנָם בָּשָׂר שֶׁאֵינִי טוֹעֵם עַד הַצּוֹם אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא עַד לֵילֵי הַצּוֹם שֶׁלֹּא נִתְכַּוֵּון זֶה אֶלָּא עַד שָׁעָה שֶׁדֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָם לוֹכַל בָּשָׂר. רִבִּי יוֹסֵי בְּנוֹ אוֹמֵר אָמַר קוֹנָם שׁוּם שֶׁאֵינִי טוֹעֵם עַד שֶׁתְּהֵא שַׁבָּת אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא עַד לֵילֵי שַׁבָּת שֶׁלֹּא נִתְכַּוֵּון זֶה אֶלָּא עַד שָׁעָה שֶׁדֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָם לֶאֱכוֹל שׁוּם. הָאוֹמֵר לַחֲבֵירוֹ קוֹנָם שֶׁאֲנִי נֶהֱנֶה לָךְ אִם אֵין אַתָּה בָא וְנוֹטֵל לְבָנֶיךָ כּוֹר אֶחָד שֶׁלַּחִיטִּין וּשְׁתֵּי חָבִיּוֹת שֶׁלַּיַּיִן חֲרֵי זֶה יָכוֹל לְהָפֵר נִדְרוֹ שֶׁלֹּא עַל פִּי חָכָם וְיֹאמַר לוֹ כְּלוּם אֲמַרְתָּ אֶלָּא מִפְּנֵי כְבוֹדִי זֶהוּ כְבוֹדִי. וְכֵן הָאוֹמֵר לַחֲבֵירוֹ קוֹנָם שֶׁאַתְּ נֶהֱנֶה לִי אִם אֵין אַתָּה בָא וְנוֹתֵן לִבְנֵי כּוֹר אֶחָד שֶׁלַּחִיטִּין וּשְׁתֵּי חָבִיּוֹת שֶׁלַּיַּיִן רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר אָסוּר עַד שֶׁיִּתֵּן וַחֲכָמִים אוֹמְרִים אַף זֶה יָכוֹל לְהָפֵר נִדְרוֹ שֶׁלֹּא עַל פִּי חָכָם וְיֹאמַר לוֹ חֲרֵי אֲנִי כְאִילּוּ נִתְקַבַּלְתִּי.

הלכה: רִבִּי חִייָה בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. אַף הָרִאשׁוֹן בְּמַחֲלוֹקֶת. אָמַר רִבִּי זְעִירָא. בִּסְתָם חֲלוּקִין. מָה אֲנָן קַיָימִין. אִם בְּשֶׁזֶּה אָמַר מִפְּנֵי כְבוֹדוֹ וְזֶה אָמַר מִפְּנֵי כְבוֹדוֹ. הַכֹּל אָסוּר. אִם בְּשֶׁזֶּה אָמַר. מִפְּנֵי כְבוֹדִי. וְזֶה אָמַר. מִפְּנֵי כְבוֹדְךָ אֲמַרְתִּי. דִּבְרֵי הַכֹּל מוּתָּר. אֶלָּא כֵן אֲנָן קַיָימִין בִּסְתָם. רִבִּי אוֹמֵר. סְתָמִין כְּמָאן דְּאָמַר. מִפְּנֵי כְבוֹדִי. וַרַבָּנִין אָמְרִין. סְתָמִין כְּמִי שֶׁזֶּה אָמַר מִפְּנֵי כְבוֹדִי. וְזֶה אָמַר. מִפְּנֵי כְבוֹדְךָ אֲמַרְתִּי.

רִבִּי יָסָא בָּעֵי קוֹמֵי רִבִּי יוֹחָנָן. מַתְנִיתָא דְרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. דְּרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אָמַר. כָּל עַצְבָּה שֶׁאֵינָהּ מִמָּנָּה חֲרֵי זֶה גֵּט. אָמַר לֵיהּ. שַׁנְיָיא הִיא הָכָא מִפְּנֵי פְּתִיחַת נֶדֶר. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. וְלֹא נְדָרִים שֶׁאֵינָן צְרִיכִין הֵיתֵר חָכָם אֲנָן קַיָימִין. אָמַר רִבִּי יוֹנָה. לֹא בִלְבַד הַתּוֹלֶה נִדְרוֹ בְדָבָר אֲנָן קַיָימִין. עַד כְּדוֹן הוּא דְּבָעֵי מִיתַּן לָהּ. בְּרַם הַהוּא דְּלָא בָּעֵי מִיתַּן לֵהּ יְכִיל הוּא אָמַר לֵיהּ. לָא בְעִית אֶלָּא מִיבְדְּקִינָךְ. כֵּיוָן דַּחֲמִיתְךְ מִצְטָעֵר חֲרֵי אֲנִי כְאִילּוּ נִתְקַבַּלְתִּי.

ח **משנה**: הָיוּ מְסָרְבִין בּוֹ לָשֵׂאת אֶת בַּת אֲחוֹתוֹ וְאָמַר קוֹנָם שֶׁהִיא נֶהֱנֵית לִי לְעוֹלָם וְכֵן הַמְגָרֵשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ וְאָמַר קוֹנָם אִשְׁתִּי נֶהֱנֵית לִי לְעוֹלָם חֲרֵי אִילּוּ מוּתָּרוֹת לֵיהָנוֹת לוֹ שֶׁלֹּא נִתְכַּוֵּון זֶה אֶלָּא לְשֵׁם אִישׁוּת.

הלכה: הָיוּ מְסָרְבִין בּוֹ לָשֵׂאת אֶת בַּת אֲחוֹתוֹ כול׳. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. רִבִּי יוּדָה הִיא. דְּרִבִּי יוּדָה הִיא. דְּרִבִּי יוּדָה אָמַר. הַכֹּל לְפִי הַנֵּדֶר. וְכֵן הַמְגָרֵשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ כול׳. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. רִבִּי יוּדָה הִיא. דְּרִבִּי יוּדָה אָמַר. הַכֹּל לְפִי הַנֵּדֶר.

ט **משנה**: הָיָה מְסָרֵב בַּחֲבֵירוֹ שֶׁיֹּאכַל אֶצְלוֹ אָמַר קוֹנָם לְבֵיתְךָ שֶׁאֵינִי נִכְנָס טִיפַּת צוֹנֵן שֶׁאֵינִי טוֹעֵם לָךְ מוּתָּר לִיכָּנֵס לְבֵיתוֹ וְלִשְׁתּוֹת מִמֶּנּוּ צוֹנֵן שֶׁלֹּא נִתְכַּוֵּון זֶה אֶלָּא לְשֵׁם אֲכִילָה וּשְׁתִיָה.

הלכה: הָיָה מְסָרֵב בַּחֲבֵירוֹ שֶׁיֹּאכַל אֶצְלוֹ כול׳. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. הָדָא אָמְרָה. הֶהֵן דְּמַשְׁבַּע לְחַבְרֵיהּ דְּלָא יֵיכוּל. הֶהֵן אוֹכֵל וְהֶהֵן עֲבַר.

פרק ט

א **משנה**: רִבִּי לִיעֶזֶר אוֹמֵר פּוֹתְחִין לָאָדָם בִּכְבוֹד אָבִיו וְאִמּוֹ. וַחֲכָמִים אוֹסְרִים. אָמַר רִבִּי צָדוֹק עַד שֶׁפּוֹתְחִין לוֹ בִּכְבוֹד אָבִיו וְאִמּוֹ יִפְתְּחוּ לוֹ בִּכְבוֹד הַמָּקוֹם אִם כֵּן אֵין נְדָרִים. מוֹדִין חֲכָמִים לְרִבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּדָבָר שֶׁבֵּין אָדָם לְבֵין אָבִיו וְאִמּוֹ שֶׁפּוֹתְחִין לוֹ בִּכְבוֹד אָבִיו וְאִמּוֹ.

הלכה: רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר. פּוֹתְחִין לָאָדָם כול׳. רַבָּנִין אָמְרִין. חֲזָקָה שֶׁאָדָם מַעֲמִיד בִּכְבוֹד אָבִיו וְאִמּוֹ. רִבִּי לִיעֶזֶר אוֹמֵר. פְּעָמִים מַעֲמִיד וּפְעָמִים אֵינוֹ מַעֲמִיד. מוֹדֶה רִבִּי לִיעֶזֶר לְאַחַר מִיתָּה שֶׁאֵינוֹ מַעֲמִיד. הַכֹּל מוֹדִין בִּכְבוֹד רַבּוֹ שֶׁאֵינוֹ מַעֲמִיד. דְּתַנִּינָן וּמוֹרָא רַבָּךְ כְּמוֹרָא שָׁמַיִם.

אִם כֵּן אֵין נְדָרִים. לֹא יְהוּ נְדָרִים. וְהָכְתִיב וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל רָאשֵׁי הַמַּטּוֹת. תָּלָה הַפָּרָשָׁה בָּרָאשֵׁי הַמַּטּוֹת. שֶׁיְּהוּ מַתִּירִין אֶת נִדְרֵיהֶן. אִם אוֹמֵר אַתְּ כֵּן נִמְצֵאת עוֹקֵר פָּרָשַׁת נְדָרִים מִן הַתּוֹרָה.

רִבִּי יִרְמְיָה בָּעֵי. אַתְּ אוֹמֵר. פּוֹתְחִין לוֹ בִּכְבוֹד אָבִיו וְאִמּוֹ. דְּבָרִים שֶׁבֵּינוֹ לְבֵין הַמָּקוֹם אַל יִפְתְּחוּ לוֹ בִּכְבוֹד הַמָּקוֹם. מֵעַתָּה דְּבָרִים שֶׁבֵּינוֹ לְבֵין אָבִיו וְאִמּוֹ פּוֹתְחִין לוֹ בִּכְבוֹד אָבִיו וְאִמּוֹ. וְדִכְוָותָהּ יִפְתְּחוּ לוֹ בִּכְבוֹד דְּבָרִים שֶׁבֵּינוֹ לְבֵין הַמָּקוֹם. אִי זֶהוּ כִבּוּד הַמָּקוֹם. כְּגוֹן סוּפָּה שֶׁאֵינִי עוֹשֶׂה. לוּלָב שֶׁאֵינִי נוֹטֵל. תְּפִילִין שֶׁאֵינִי נוֹתֵן. וְהֵיכָנוֹ כְבוֹד הַמָּקוֹם. מַשְׁמַע לֵיהּ דְּלִנְפָשֵׁיהּ הוּא מְהַנֵּי. כְּהָדָא אִם צָדַקְתָּ מַה תִּתֵּן לוֹ. אִם חָטָאתָ מַה תִּפְעָל בּוֹ. אָמַר רִבִּי יַנַּאי. כָּל הַשּׁוֹמֵעַ לְיִצְרוֹ כְּאִילּוּ עוֹבֵד עֲבוֹדָה זָרָה. מַאי טַעֲמָא. לֹא יִהְיֶה בְךָ אֵל זָר וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל נֵכָר. זָר שֶׁבְּקִרְבְּךָ אַל תַּמְלִיכֵהוּ עָלֶיךָ.

רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ פָּתַח. אִילּוּ הָיִיתָ יוֹדֵעַ שֶׁהַנּוֹדֵר כְּאִילּוּ נוֹתֵן קוֹלַר עַל צַוָּארוֹ נוֹדֵר הָיִיתָ. לְקֶסְטוֹרְיָה שֶׁהָיְתָה עוֹבֶרֶת וְרָאָה קוֹלַר פָּנוּי וְהִכְנִיסָה אֶת רֹאשָׁהּ לְתוֹכוֹ. לֶאֱסוֹר אִסָּר עַל נַפְשׁוֹ. כְּמַה דְאַתְּ אָמַר וְהוּא אָסוּר בַּזִּיקִים. רִבִּי יוֹנָתָן פָּתַח. אִילּוּ הָיִיתָ יוֹדֵעַ שֶׁהַנּוֹדֵר כְּבוֹנֶה בָּמָה וְהַמְקַיְּמוֹ כְּמַקְרִיב עָלָיו נוֹדֵר הָיִיתָ. וְקַשְׁיָא. עֲבוֹדָה זָרָה בִּסְקִילָה וְהַנְּדָרִים בְּלֹא תַעֲשֶׂה וְאַתְּ אָמַר אָכֵן. לֵית לָךְ אֶלָּא כַּיי דְּמַר רִבִּי יַנַּאי. כָּל הַשּׁוֹמֵעַ לְיִצְרוֹ כְּיִלּוּי עוֹבֵד עֲבוֹדָה זָרָה. רִבִּי יִצְחָק פָּתַח. אִילּוּ הָיִיתָ יוֹדֵעַ שֶׁהַנּוֹדֵר כְּיִלּוּי נוֹטֵל חֶרֶב וְדוֹקְרָהּ בְּלִיבּוֹ נוֹדֵר הָיִיתָ. יֵשׁ בּוֹטָה כְּמַדְקְרוֹת חָרֶב. רִבִּי חֲנִינָה דְצִיפּוֹרִין בְּשֵׁם רִבִּי פִּינְחָס. כְּמַדֵּקֶר אֵין כְּתִיב אֶלָּא כְּמַדְקְרוֹת חָרֶב. לְאֶחָד שֶׁנָּדַר מִן הַכִּכָּר. וַוי דְּייכוֹל וַיי דְּלָא ייכוֹל. אֵין אָכִיל עֲבַר עַל נִידְרֵיהּ. אִין לָא אָכִיל חֲטֵי עַל נַפְשֵׁיהּ. כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה. הוֹלֵךְ אֶצֶל חָכָם וְהוּא מַתִּיר נִדְרוֹ. וּלְשׁוֹן חֲכָמִים מַרְפֵּא. רִבִּי דִימִי בְּשֵׁם רִבִּי יִצְחָק. לֹא דַיֶּיךָ מַה שֶּׁאָסַרְתָּ לָךְ הַתּוֹרָה אֶלָּא שֶׁאַתָּה מְבַקֵּשׁ לֶאֱסוֹר עָלֶיךָ דְּבָרִים אֲחֵרִים. לֶאֱסוֹר אִסָּר.

רִבִּי יוֹחָנָן פָּתַח וְתָהֵי. וְאִילּוּלֵי דּוּ תְּהֵא הוּ אֲתֵי. וְתָהוּת לֹה כְּנוֹלָד הוּא. אָמַר רִבִּי הִילָא. הַתָּהוּת מְצוּיָה. כְּהָדָא רִבִּי שִׁמְעוֹן לֹא מָצָא פָּתַח לְנִדְרוֹ עַד שֶׁבָּא אֶחָד מִזִּקְנֵי גְּלִיל. אִית דְּאָמְרִין. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר הֲוָה נְסִיב לֵיהּ מִכָּא וּמוּקִים לֵיהּ הָכָא. נְסִיב לֵיהּ מִכָּא וּמוּקִים לֵיהּ הָכָא. עַד דְּאוּקְמֵיהּ גַּו שִׁמְשָׁא מַפְלֵי מָנוֹהִי. אָמְרִין לֵיהּ. אִילּוּ הָיִיתָ יוֹדֵעַ דְּהָהֵן סַבָּא עֲבַד לָךְ בֵּן נוֹדֵר הָיִיתָ. אָמַר לוֹן. לֹא. וְשָׁרָא לֵיהּ. אָמְרוּן. מְנָא לָךְ הָדָא. אָמַר לָהֶן. מִשָּׁרַת מֵאִיר הָיִיתִי בְּבָרְחוֹ שְׁנַיִם. וְאִית דְּאָמְרֵי. מַקְלוֹ שֶׁלְּרִבִּי מֵאִיר הָיְתָה בְיָדִי וְהִיא מְלַמֶּדֶת לִי דַּעַת.

רִבִּי יִרְמְיָה שָׁרֵי נִדְרָא וּמְקַיֵּים לֵיהּ. אֵין מִשּׁוּם דְּהוּא חָשַׁשׁ לְהוּא דְּשָׁרֵי לֵיהּ לָא יָדְעִין. אֵין מִשּׁוּם שֶׁאֵין הַיֵּצֶר תָּאֵב אֶלָּא דָּבָר שֶׁאָסוּר לוֹ וְלָא יָדְעִין. רִבִּי יִרְמְיָה כַּד לֹא הֲוָה בָּעֵי מֵידוֹן אָמַר. עֵינִי כְהֵיָא. וְעַל פִּיהֶם יִהְיֶה כָּל רִיב וְכָל נֶגַע. הֵקִישׁ רִיבִים לִנְגָעִים. מַה נְּגָעִים לָכָל מַרְאֶה עֵינֵי הַכֹּהֵן. אַף רִיבִים לְכָל מַרְאֶה עֵינֵי הַכֹּהֵן.

רִבִּי מָנָא נָדַר מִן חַמְרָא דַּאֲבוֹהִי. אֲתָא אֲבוֹהִי סְלַק לְגַבֵּיהּ. אָמַר לֵיהּ. אִילּוּ הָיִיתָ יוֹדֵעַ דַּאֲנָא מִצְטָעֵר נוֹדֵר הָיִיתָ. אָמַר לֵיהּ לֹא. וְשָׁרָא לֵיהּ. מַה אֲנָן קַיָּימִין. אִם בְּאוֹמֵר. הֲנָיֵיתִי עַל אַבָּא. הָדָא הִיא דָמַר רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן בְּשֵׁם רִבִּי יוֹנָתָן. כּוֹפִין אֶת הַבֵּן שֶׁיְּזוֹן אֶת הָאָב. אֶלָּא כִּי נָן קַיָּימִין בְּאוֹמֵר. הֲנָיֵיתִי עַל אַבָּא עָלַי. רִבִּי מָנָא נָדַר וּסְלַק לְגַבֵּי רִבִּי שַׁמַּי. אָמַר לֵיהּ. אִילּוּ הָיִיתָ יוֹדֵעַ שֶׁהַבְּרִיּוֹת רָחֲקִין מִינָּךְ. דְּאַתְּ נָדָרָן. נָדַר הֲוֵיתָה. אָמַר לֵיהּ לֹא. וְשָׁרָא לֵיהּ.

ב משנה: וְעוֹד אָמַר רִבִּי אֱלִיעֶזֶר פּוֹתְחִין בַּנּוֹלָד. וַחֲכָמִים אוֹסְרִין. כֵּיצַד אָמַר קוֹנָם שֶׁאֵינִי נֶהֱנֶה לְאִישׁ פְּלוֹנִי וְנַעֲשָׂה סוֹפֵר אוֹ שֶׁהָיָה מַשִּׂיא אֶת בְּנוֹ בְּקָרוֹב וְאָמַר אִילּוּ הָיִיתִי יוֹדֵעַ שֶׁהוּא נַעֲשֶׂה סוֹפֵר אוֹ שֶׁהוּא מַשִּׂיא אֶת בְּנוֹ בְּקָרוֹב לֹא הָיִיתִי נוֹדֵר. קוֹנָם לְבֵית הַזֶּה אֵינִי נִכְנָס וְנַעֲשָׂה בֵּית הַכְּנֶסֶת. אָמַר אִילּוּ הָיִיתִי יוֹדֵעַ שֶׁהוּא נַעֲשָׂה בֵּית הַכְּנֶסֶת לֹא הָיִיתִי נוֹדֵר. רִבִּי אֱלִיעֶזֶר מַתִּיר וַחֲכָמִים אוֹסְרִין.

הלכה: וְעוֹד אָמַר רִבִּי אֱלִיעֶזֶר פּוֹתְחִין בַּנּוֹלָד כול׳. רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. מִפִּשָּׁה לָמַד רִבִּי אֱלִיעֶזֶר שֶׁפָּתַח לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בַּנּוֹלָד. אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. אִילּוּ הָיִיתָ יוֹדֵעַ כִּי מֵתוּ כָּל הָאֲנָשִׁים הַמְבַקְּשִׁים אֶת נַפְשֶׁךָ נוֹדֵר הָיִיתָ. וְכִי מֵתִים הָיוּ. וַהֲלֹא דָתָן וַאֲבִירָם הָיוּ. אֶלָּא שֶׁיָּרְדוּ מִנִּכְסֵיהֶם. אָמַר רִבִּי יִרְמְיָה. הָדָא דְאַתְּ אָמַר עַד שֶׁלֹּא נָשְׂאוּ וְנָתְנוּ בַּדְּבָרִים הַכְּנוֹלָד הֵם. חַיֵּילֵיהּ דְּרִבִּי יוֹסֵי מִן הָדָא. זוֹ טָעוּת טָעָה נַחוּם הַמָּדִי. מַה טָּעָה. שֶׁפָּתַח לָהֶן בְּנוֹלָד. אָמַר לָהֶן נַחוּם הַמָּדִי. אִילּוּ הָיִיתֶם יוֹדְעִין שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ עָתִיד לְיֶחֱרֵב נוֹדְרִין הָיִיתֶם לִהְיוֹת נְזִירִין. אָמַר רִבִּי זְעוּרָה. הָכֵין הֲוָה צָרִיךְ מֵימַר לוֹן. לֹא הָיִיתֶם יוֹדְעִין שֶׁנִּיבְּאוּ לָכֶם נְבִיאִים הָרִאשׁוֹנִים בִּזְמַן שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ קַיָּים שֶׁעָתִיד לְיֶחֱרֵב. לֹא הֲוָה כְנוֹלָד. אָמַר רִבִּי הִילָא. עוֹד הוּא בְּנוֹלָד. יָכְלִין הֲווֹן מֵימַר. יָדְעִין הֲוֵינָן אֶלָּא דַּהֲוֵינָן סָבְרִין דְּמֵילַיָּא רְחִיקִין. הֶחָזוֹן אֲשֶׁר הוּא חוֹזֶה לְיָמִים רַבִּים וּלְעִיתִּים רְחוֹקוֹת הוּא נִיבָּא. וְאִתְּיָא דְּרִבִּי יִרְמְיָה כְּרִבִּי זְעִירָא וּדְרִבִּי יוֹסֵי כְּרִבִּי אִילָא.

דְּתַנִּינָן תַּמָּן. אֵין מוֹכְרִין בֵּית הַכְּנֶסֶת אֶלָּא עַל תְּנַאי. עַד כְּדוֹן שֶׁבְּנָיֶיהָ לְשֵׁם כְּנֶסֶת. בְּנָיֶיהָ לְשֵׁם חָצֵר וְהַקְדִּישָׁהּ מָהוּ. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. קוֹנָם לְבֵית זֶה שֶׁאֵינִי נִכְנָס. וְנַעֲשָׂה בֵּית הַכְּנֶסֶת. הָדָא אָמְרָה. שֶׁבְּנָיֶיהָ לְשֵׁם חָצֵר וְהַקְדִּישָׁהּ מַהוּ. אֵימָתַי הִיא קְדוּשָׁה. מִיַּד אוֹ בְּשָׁעַת תַּשְׁמִישׁ. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. הָעוֹשֶׂה תֵּיבָה לְשֵׁם סֵפֶר וּמִטְפָּחוֹת לְשֵׁם סֵפֶר. עַד שֶׁלֹּא נִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן סֵפֶר מוּתָּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן הֶדְיוֹט. מִשֶּׁנִּשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן סֵפֶר אָסוּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן הֶדְיוֹט. וּמַה אִילּוּ שֶׁנַּעֲשׂוּ לְשֵׁם סֵפֶר אֵינָן קְדוֹשׁוֹת אֶלָּא בְּשָׁעַת תַּשְׁמִישׁ. זוֹ שֶׁבְּנָיֶיהָ לְשֵׁם חָצֵר לֹא כָּל שֶׁכֵּן. אִילּוּ עֲשָׂאָן לְשֵׁם חוּלִין וְהִקְדִּישָׁן קְדוּשִׁין.

ג משנה: רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר יֵשׁ דְּבָרִים שֶׁהֵן כְּנוֹלָד וְאֵינָן כְּנוֹלָד וַחֲכָמִים מוֹדִין לוֹ. כֵּיצַד אָמַר קוֹנָם שֶׁאֵינִי נוֹשֵׂא פְּלוֹנִית שֶׁאָבִיהָ רַע. אָמְרוּ לוֹ מֵת אוֹ שֶׁעָשָׂה תְּשׁוּבָה. קוֹנָם לְבֵית זֶה שֶׁאֵינִי נִכְנָס שֶׁהַכֶּלֶב רַע בְּתוֹכוֹ אוֹ שֶׁהַנָּחָשׁ בְּתוֹכוֹ אָמְרוּ לוֹ מֵת הַכֶּלֶב וְנֶהֱרַג הַנָּחָשׁ הֲרֵי הֵן כְּנוֹלָד וְאֵינָן כְּנוֹלָד וַחֲכָמִים מוֹדִין לוֹ.

הלכה: רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר יֵשׁ דְּבָרִים שֶׁהֵן כְּנוֹלָד. שְׁמוּאֵל אָמַר מִשֵּׁם נַדָּר טָעוּת. כְּבָר מֵת הַכֶּלֶב כְּבָר נֶהֱרַג הַנָּחָשׁ. רִבִּי אִילָא בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְתוֹלָה נִדְרוֹ בְּדָבָר. בְּאוֹמֵר. קוֹנָם שֶׁאֵינִי נֶהֱנֶה לְאִישׁ פְּלוֹנִי כָּל הַזְּמַן שֶׁהוּא לָבוּשׁ שְׁחוֹרִים. לָבַשׁ לְבָנִים מוּתָּר בּוֹ. רִבִּי זְעוּרָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. אַף הוּא אֵינוֹ צָרִיךְ הֵיתֵּר חָכָם.

ד משנה: וְעוֹד אָמַר רִבִּי מֵאִיר פּוֹתְחִין לוֹ מִן הַכָּתוּב בַּתּוֹרָה וְאוֹמְרִים לוֹ אִילּוּ הָיִיתָ יוֹדֵעַ שֶׁאַתָּה עוֹבֵר עַל לֹא תַקוֹם וְעַל לֹא תִטּוֹר וְעַל לֹא תִשְׂנָא אֶת אָחִיךָ בִּלְבָבֶךָ וְאָהַבְתָּ לְרֵעֲךָ כָּמוֹךָ וְחֵי אָחִיךָ עִמָּךְ שֶׁמָּא יַעֲנִי וְאֵין אַתְּ יָכוֹל לְפַרְנְסוֹ וְאָמַר אִילּוּ הָיִיתִי יוֹדֵעַ שֶׁהוּא כֵן לֹא הָיִיתִי נוֹדֵר הֲרֵי זֶה מוּתָּר.

הלכה: כְּתִיב לֹא תַקוֹם וְלֹא תִטּוֹר אֶת בְּנֵי עַמֶּךָ. הֵיךְ עֲבִידָה. הֲוָה מְקַשֵּׁעַ קוֹפָּד וּמְחַת סַכִּינָא לְיַרְדּוֹ. תַּחֲזוֹר וְתִמְחֵי לְיַרְדֵּיהּ.

וְאָהַבְתָּ לְרֵעֲךָ כָּמוֹךָ. רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר. זֶהוּ כְּלָל גָּדוֹל בַּתּוֹרָה. בֶּן עַזַּאי אוֹמֵר. זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אָדָם זֶה כְּלָל גָּדוֹל מִזֶּה.

שֶׁמָּא יַעֲנִי. לֹא כְּנוֹלָד הוּא. אָמַר רִבִּי זְעוּרָא. עֲנִיּוּת מְצוּיָה. כְּהָדָא. חַד בַּר נַשׁ הֲוָה בַּעַל דִּינֵיהּ עָתִיר. אֲתָא בָּעֵי מֵידוֹן קוֹמֵי רַב. שְׁלַח רַב בַּתְרֵיהּ אֲמַר. עִם הַהוּא אֲנָא בְעֵי מֵייתֵי מֵידוֹן. כָּךְ אֵין אַתְיָין כָּל גְּמָלַיָּיא דַּעֲרַבְיָיא לָא טְעָנִין קוֹרַקְסַיָּיא דְּאֶפּוֹתֵיקִים דִּידִי. שָׁמַע וָמַר. מַהוּ מִתְגָּאֶה דְּלֹא לֵיהּ. תְּהֵא פְּחָתָה בָּהּ. מִן יַד נָפְקַת קֶלָוְוסִיס מִן מַלְכוּתָא דְּיֵיעוֹל הוּא וּמְדַלֵּיהּ לְטִימְיוֹן. אֲתָא גַּבֵּי רַב. אֲמַר לֵיהּ. צְלִי עָלַי דּוּ נַפְשִׁי תַּחֲזוֹר. צְלִי עָלוֹי וְחָזַר עֲלָהּ.

ה משנה: פּוֹתְחִין לָאָדָם בִּכְתוּבַּת אִשְׁתּוֹ. מַעֲשֶׂה בְאֶחָד שֶׁנָּדַר מֵאִשְׁתּוֹ חֲנָיָיה וְהָיְתָה כְתוּבָּתָהּ אַרְבַּע מֵאוֹת דִּינָרִין וּבָאת לִפְנֵי רִבִּי עֲקִיבָה וְחִיְּבוֹ לִיתֵּן לָהּ כְּתוּבָּתָהּ. אָמַר לוֹ רִבִּי שִׁמְעוֹנָה מֵאוֹת דִּינָרִין הִנִּיחַ אַבָּא וְנָטַל אָחִי אַרְבַּע מֵאוֹת וַאֲנִי אַרְבַּע מֵאוֹת לֹא דַיָּיהּ שֶׁתִּיטּוֹל מָאתַיִם וַאֲנִי מָאתַיִם. אָמַר לוֹ רִבִּי עֲקִיבָה אֲפִילּוּ אַתְּ מוֹכֵר שֵׂעָר רֹאשֵׁךְ אַתְּ נוֹתֵן לָהּ כְּתוּבָּתָהּ. אָמַר לוֹ אִילּוּ הָיִיתִי יוֹדֵעַ שֶׁהוּא כֵן לֹא הָיִיתִי נוֹדֵר וְהִתִּירוּ רִבִּי עֲקִיבָה.

הלכה: פּוֹתְחִין לָאָדָם בִּכְתוּבַּת אִשְׁתּוֹ כול׳. וְגוֹבִין מִן הַמְּטַלְטְלִין. אָמַר רִבִּי בָּא. אַף עַל גַּו דְּתֵימַר. גּוֹבִין מִן הַמְּטַלְטְלִין. אוֹמֵר לוֹ שֶׁיִּתֵּן. רִבִּי מַנִּישָׁא שָׁאַל. מַהוּ לוֹמַר לְיוֹרְשִׁין לִגְבוֹת מִן הַמְּשׁוּעְבָּדִין. אָמַר רִבִּי אַבָּא מָרִי. מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן שֶׁאֵין אוֹמֵר לָהֶן. דְּתַנִּינָן תַּמָּן. אֶלָּא יִינָּתְנוּ לְיוֹרְשִׁין. שֶׁכּוּלָּן צְרִיכִין שְׁבוּעָה וְאֵין הַיּוֹרְשִׁין צְרִיכִין שְׁבוּעָה. מַהוּ מִישְׁבְּעוּנָהּ. תַּמָּן אָמְרִין מִן תִּבְנָא לֹא גְבָאי וּמִן גּוּפֵיהּ גְּבָאי.

ו משנה: פּוֹתְחִין בְּיָמִים טוֹבִים וּבְשַׁבָּתוֹת. בָּרִאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִין אוֹתָן הַיָּמִים מוּתָּרִין וּשְׁאָר כָּל הַיָּמִים אֲסוּרִין עַד שֶׁבָּא רִבִּי עֲקִיבָה וְלִימֵּד שֶׁהוּתַּר מִקְצָתוֹ הוּתַּר כּוּלּוֹ. כֵּיצַד. קוֹנָם שֶׁאֵינִי נֶהֱנֶה לְכוּלְכֶם הוּתַּר אֶחָד מֵהֶן הוּתְּרוּ כוּלָּן. שֶׁאֵינִי נֶהֱנֶה לָזֶה וְלָזֶה הוּתַּר הָרִאשׁוֹן הוּתְּרוּ כוּלָּן הוּתַּר הָאַחֲרוֹן מוּתָּר וְכוּלָּן אֲסוּרִין. שֶׁאֵינִי נֶהֱנֶה לָזֶה קָרְבָּן וְלָזֶה קָרְבָּן צְרִיכִין פֶּתַח לְכָל אֶחָד וְאֶחָד. קוֹנָם יַיִן שֶׁאֵינִי טוֹעֵם שֶׁהַיַּיִן רַע לַמַּעַיִם. אָמְרוּ לוֹ וַהֲלֹא הַמְּיוּשָּׁן יָפֶה לַמֵּיעַיִם הוּתַּר בִּמְיוּשָּׁן וְלֹא בַמְּיוּשָּׁן בִּלְבַד הוּתַּר אֶלָּא בְּכָל הַיַּיִן. קוֹנָם בָּצָל שֶׁאֵינִי טוֹעֵם שֶׁהַבָּצָל רַע לַלֵּב. אָמְרוּ לוֹ וַהֲלֹא הַכּוּפְרִי יָפֶה לַלֵּב. הוּתַּר בַּכּוּפְרִי וְלֹא בַכּוּפְרִי בִּלְבַד הוּתַּר אֶלָּא בְּכָל הַבְּצָלִים. מַעֲשֶׂה הָיָה וְהִתִּירוּ רִבִּי מֵאִיר בְּכָל הַבְּצָלִים.

הלכה: פּוֹתְחִין בְּיָמִים טוֹבִים וּבְשַׁבָּתוֹת כול׳. תַּנֵּי. הוּתַּר מִמְּנוּ וּלְמַטָּה מוּתָּר. מִמְּנוּ וּלְמַעְלָה אָסוּר. תַּנֵּי בְשֵׁם רִבִּי נָתָן. יֵשׁ נֵדֶר שֶׁמִּקְצָתוֹ בָּטֵל וּמִקְצָתוֹ קַיָּים. כֵּיצַד. נָדַר מִן הַכַּלְכָּלָה וְהָיוּ שָׁם בְּנוֹת שָׁבַע. אָמַר. אִילּוּ הָיִיתִי יוֹדֵעַ שֶׁיֵּשׁ שָׁם בְּנוֹת שָׁבַע לֹא הָיִיתִי נוֹדֵר. הוּתַּר בִּבְנוֹת שָׁבַע. וְלֹא בִּבְנוֹת שָׁבַע בִּלְבַד הוּתַּר אֶלָּא בְּכָל הַכַּלְכָּלָה. אֲבָל אִם אָמַר. אִילּוּ הָיִיתִי יוֹדֵעַ שֶׁיֵּשׁ שָׁם בְּנוֹת שָׁבַע לֹא הָיִיתִי נוֹדֵר מִבְּנוֹת שָׁבַע. לֹא הוּתַּר אֶלָּא בִּבְנוֹת שָׁבַע בִּלְבַד.

ז משנה: פּוֹתְחִין לָאָדָם בִּכְבוֹד עַצְמוֹ וּבִכְבוֹד בָּנָיו. אוֹמְרִים לוֹ אִילּוּ הָיִיתָ יוֹדֵעַ שֶׁלְּמָחָר אוֹמְרִין עָלֶיךָ כָּךְ הֵיא וֶסְתּוֹ שֶׁלְּפִלּוֹנִי מְגֹרָשׁ נָשָׁיו וְעַל בְּנוֹתֶיךָ יְהוּ אוֹמְרִים בְּנוֹת גְּרוּשָׁה הֵן מָה רָאָת אִימָּן שֶׁלְּאִילּוּ לְהִתְגָּרֵשׁ. וְאָמַר אִילּוּ הָיִיתִי יוֹדֵעַ שֶׁהוּא כֵן לֹא הָיִיתִי נוֹדֵר הֲרֵי זֶה מוּתָּר.

הלכה: פּוֹתְחִין לָאָדָם בִּכְבוֹד עַצְמוֹ כול׳. תַּנֵּי. רִבִּי יוּדָה בֶּן בְּתֵירָה אוֹמֵר. אֵין פּוֹתְחִין לָאָדָם אֶלָּא בִּכְבוֹד עַצְמוֹ בִּלְבַד. כְּהָדָא חָדָא אִיתָּה נָדְרָת מִן בְּרַתָּהּ. אָתָת לְגַבֵּי רִבִּי יוֹחָנָן. אָמַר לָהּ. אִילּוּ הֲוִויתְ יָדַעַת דִּבְרֵתִיךְ נָסְבָה שׁוּם בִּישׁ נוֹדֶרֶת הֲוִית. אָמְרָה. לֹא. וְשָׁרַת לָהּ. וְלֹא מִתְנִיתָא הִיא. פּוֹתְחִין לָאָדָם בִּכְבוֹד עַצְמוֹ וּבִכְבוֹד בָּנָיו. דִּלְמָא תִּיסְבּוֹר כִּרְבִּי יוּדָה בֶּן בְּתֵירָה.

ח משנה: קוֹנָם שֶׁאֵינִי נוֹשֵׂא אֶת פְּלוֹנִית כְּעוּרָה וַהֲרֵי הִיא נָאָה שְׁחוֹרָה וַהֲרֵי הִיא לְבָנָה קְצָרָה וַהֲרֵי הִיא אֲרוּכָּה מוּתָּר לֹא מִפְּנֵי שֶׁהִיא כְעוּרָה וְנַעֲשֵׂית נָאָה שְׁחוֹרָה וְנַעֲשֵׂית לְבָנָה קְצָרָה וְנַעֲשֵׂית אֲרוּכָּה אֶלָּא שֶׁהַנֵּדֶר טָעוּת. מַעֲשֶׂה בְּאֶחָד שֶׁנָּדַר מִבַּת אֲחוֹתוֹ חֲנָיָיה וְהִכְנִיסוּהָ לְבֵית רִבִּי יִשְׁמָעֵאל וְיִפּוּהָ. אָמַר לוֹ רִבִּי יִשְׁמָעֵאל בְּנִי לָזוֹ נָדַרְתָּ. אָמַר לוֹ לָאו וְהִתִּירוּ רִבִּי יִשְׁמָעֵאל. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה בָּכָה רִבִּי יִשְׁמָעֵאל וְאָמַר בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל יָפוֹת הֵן אֶלָּא שֶׁהָעֲנִיּוּת מְנַוְּלָתָן.

הלכה: קוֹנָם שֶׁאֵינִי נוֹשֵׂא אֶת פְּלוֹנִית כְּעוּרָה כול׳. עָשָׂה לָהּ עַיִן שֶׁלַּזָּהָב שֵׁן שֶׁלַּזָּהָב. כִּלְשׁוֹן הַזֶּה אָמַר לוֹ. זְכֵה בְּמָה שֶׁעָלֶיהָ.

ט משנה: וּכְשֶׁמֵּת רִבִּי יִשְׁמָעֵאל הָיוּ בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל נוֹשְׂאוֹת קִינָה וְאוֹמְרוֹת בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל רִבִּי יִשְׁמָעֵאל בְּכִינָה. וְכֵן הוּא אוֹמֵר בְּשָׂאוּל בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל שָׁאוּל בְּכִינָה וגו׳.

הלכה: וּכְשֶׁמֵּת רִבִּי יִשְׁמָעֵאל כול׳. כְּתִיב בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל שָׁאוּל בְּכִינָה וגו׳. רִבִּי יוּדָה וְרִבִּי נְחֶמְיָה. חַד אָמַר. בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל מַמָּשׁ. שֶׁהָיוּ בַּעֲלֵיהֶן הוֹלְכִין לַמִּלְחָמָה וְהָיָה מַעֲלֶה לָהֶן מְזוֹנוֹת. מַה תַלְמוּד לוֹמַר. הַמַּעֲלֶה עֲדֵי זָהָב עַל לְבוּשְׁכֶן. שֶׁאֵין תַּכְשִׁיט נָאֶה אֶלָּא עַל גּוּף מְעוּדָּן. וְתָנָא אָמַר בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל.

בְּנָיוֹת שֶׁבִּישְׂרָאֵל. סַנְהֶדְרִיּוֹת שֶׁלְּיִשְׂרָאֵל. הָיָה רוֹאֶה כַּת חֲבִירִים וּמַאֲכִילָן וּמַשְׁקָן. וּמַה תַּלְמוּד לוֹמַר. הַמַּעֲלֶה עֲדֵי זָהָב עַל לְבוּשְׁכֶן. שֶׁהָיָה שׁוֹמֵעַ טַעַם הֲלָכָה מִפִּי חָכָם וּמְקַלְּסוֹ.

פרק י

א משנה: נַעֲרָה מְאוֹרָסָה אָבִיהָ וּבַעְלָהּ מְפֻרִין נְדָרֶיהָ. הִיפֵּר הָאָב וְלֹא הִיפֵּר הַבַּעַל הֵיפֵּר הַבַּעַל וְלֹא הִיפֵּר הָאָב אֵינוֹ מוּפָר וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר אִם קַיֵּם אֶחָד מֵהֶן.

הלכה: נַעֲרָה מְאוֹרָסָה כול׳. כְּתִיב אִם הָיֹה תִהְיֶה לְאִישׁ. מַה אָנָן קָיְמִין. אִם בִּנְשׂוֹאָה. כְּבָר כְּתִיב אִם בֵּית אִשָּׁה נְדָרָה. וְאִם בִּפְנוּיָה. כְּבָר כְּתִיב וְאִשָּׁה כִּי תִדֹּר נֶדֶר לַיי. מַה תַּלְמוּד לוֹמַר וְאִם הָיֹה תִהְיֶה לְאִישׁ וּנְדָרֶיהָ עָלֶיהָ. וְאִי זוֹ זוֹ. זוֹ נַעֲרָה מְאוֹרָסָה שֶׁאָבִיהָ וּבַעְלָהּ מְפִירִין נְדָרֶיהָ. עַד כְּדוֹן בִּנְדָרִים שֶׁנִּדְרָה מִשֶּׁנִּתְאָרְסָה. נְדָרִים שֶׁנִּדְרָה עַד שֶׁלֹּא נִתְאָרְסָה. וּנְדָרֶיהָ עָלֶיהָ. לְרַבּוֹת אֶת הַנְּדָרִין שֶׁבָּא בְיָדָהּ מִבֵּית אָבִיהָ.

תַּנֵּי בְשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. אִם הָיֹה תִהְיֶה לְאִישׁ. בְּבוֹגֶרֶת אֲרוּסָה הַכָּתוּב מְדַבֵּר. חֲבֵרַיָּא אָמְרֵי. יְאוּת אָמַר רִבִּי לָעְזָר. וְקַשְׁיָא עַל דִּרְבִּי לָעְזָר. מִכְּיוָן שֶׁבָּגְרָה לֹא כְּבָר יָצְאַת מֵרְשׁוּת אָבִיהָ. יְתוֹמָה שֶׁמֵּת אָבִיהָ מִי מֵיפֵר לָהּ. הַבַּעַל מֵיפֵר. וְקַשְׁיָא עַל רַבָּנִין. אִם עַד שֶׁלֹּא נִכְנְסָה לִרְשׁוּתוֹ הוּא מֵיפֵר לָהּ. נִכְנְסָה לִרְשׁוּתוֹ לֹא כָל שֶׁכֵּן. מַה מְקַיְּימִין רַבָּנִן וּנְדָרֶיהָ עָלֶיהָ. מָה אָנָן קָיְמִין. אִם בִּנְדָרִים שֶׁנִּדְרָה עַד שֶׁלֹּא נִתְאָרְסָה וְנִתְאָרְסָה. כְּבָר נִרְאֶה לָאָב וּלְבַעַל לְהָפֵר. אֶלָּא כִּי נָן קָיְמִין בְּנֶדֶר שֶׁנִּדְרָה עַד שֶׁלֹּא מֵת אָבִיהָ וּמֵת אָבִיהָ וְהִיא בוֹגֶרֶת. מִנָּן לְרִבִּי לָעְזָר נַעֲרָה מְאוֹרָסָה אָבִיהָ וּבַעְלָהּ מְפִירִין נְדָרֶיהָ. בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ. עַד כְּדוֹן בְּבַעַל. בְּאָב. בֵּין אָב לְבִתּוֹ. מַה מְקַיְּימִין רַבָּנִין בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ. וְלֹא שֶׁבֵּינָהּ לְבֵין אֲחֵרִים. בֵּין אָב לְבִתּוֹ. לֹא שֶׁבֵּינָהּ לְבֵין אֲחֵרִים. וְלֵית לְרִבִּי לָעְזָר כֵּן. אִית לֵיהּ. כּוּלָּהּ מִסְתַּמָּן אִית לֵיהּ. בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ. לֹא מַה שֶׁבֵּינָהּ לְבֵין אֲחֵרִים. בֵּין אָב לְבִתּוֹ. וְלֹא שֶׁבֵּינָהּ לְבֵין אֲחֵרִים.

וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר שֶׁיְּקַיֵּים אֶחָד מֵהֶן. אִיתָא חֲמִי. הִיפֵּר הָאָב אֵין מוּפָר. וְאַף אֲמַר הָכֵין. לֹא עַל הָדָא אִתְאֲמְרַת אֶלָּא עַל הָדָא. הִיפֵּר הָאָב אֶת חֶלְקוֹ. לֹא הִסְפִּיק הַבַּעַל לְהָפֵר עַד שֶׁמֵּת. הָאָב מֵיפֵר חֶלְקוֹ שֶׁלַּבַּעַל. אָמַר רִבִּי נָתָן. זוֹ דִבְרֵי בֵית שַׁמַּי. אֲבָל דִּבְרֵי חֲכָמִים אֵין צוֹרֶךְ לְהָפֵר בְּשֶׁלֹּא הֵקִם. אֲבָל אִם הֵקִם אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר.

אַף אָמַר. הָאָב מֵיפֵר חֶלְקוֹ שֶׁלַּבַּעַל. בִּיקֵּשׁ לְהָקִם אָמַר. מוּקָם לִיךְ סְתָם. מוּקָם לִיךְ סְתָם. מוּפָר לָךְ חֶלְקוֹ שֶׁלַּבַּעַל. פְּשִׁיטָא דָא מִילְתָא. לֹא הִיפֵּר הָאָב אֶת חֶלְקוֹ וְעָבְרָה עַל נִדָּרָהּ. לוֹקָה. הִיפֵּר הָאָב וְלֹא הִיפֵּר הַבַּעַל מַהוּ שֶׁתִּלָּקֶה. אוֹ מֵאַחַר שֶׁאִם יָמוּת הַבַּעַל מִתְרוֹקֶנֶת אֶצֶל הָאָב אֵינָהּ לוֹקָה. נִיחָא כְּמָאן דְּאָמַר. אֵין מִיתָה. בְּרַם כְּמָאן דְּאָמַר. יֵשׁ מִיתָה בַּהֲפָרָה. מִיתָה כַּהֲפָרָה הִיא. וְכָן מִכְּיָון שֶׁאֵינוֹ מֵיפֵר לָהּ וְעָבְרָה עַל נִדָּרָהּ לוֹקָה. תַּנֵּי. הִיפֵּר הָאָב אֶת חֶלְקוֹ וְלֹא הִסְפִּיק הַבַּעַל לְהָפֵר עַד שֶׁמֵּת. הַבַּעַל הָאַחֲרוֹן מֵיפֵר לָהּ חֶלְקוֹ שֶׁלָּרִאשׁוֹן. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן. אָבִיהָ וּבַעְלָהּ הָאַחֲרוֹן מֵפִירִין נְדָרֶיהָ.

ב משנה: מֵת הָאָב לֹא נִתְרוֹקְנָה רְשׁוּת לַבַּעַל. מֵת הַבַּעַל נִתְרוֹקְנָה רְשׁוּת לָאָב. בָּזֶה יֵיפֶה כֹּחַ הָאָב מִכֹּחַ הַבַּעַל. בְּדָבָר אַחֵר יֵיפֶה כֹּחַ הַבַּעַל מִכֹּחַ הָאָב. שֶׁהַבַּעַל מֵיפֵר בְּבֶגֶר וְהָאָב אֵינוֹ מֵיפֵר בְּבֶגֶר.

הלכה: מֵת הָאָב לֹא נִתְרוֹקְנָה רְשׁוּת לַבַּעַל כול׳. חֲוון בָּעֵי מֵימַר. בְּשֶׁלֹּא הֵיפֵר הָאָב חֶלְקוֹ וָמֵת וְלֹא נִתְרוֹקְנָה רְשׁוּת לַבַּעַל. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. דֶּרֶךְ תַּלְמִידֵי חֲכָמִים עַד שֶׁלֹּא הָיְתָה בִתּוֹ יוֹצֵאת מֵאֶצְלוֹ אוֹמֵר לָהּ. כָּל נֶדֶר שֶׁנָּדַרְתְּ בְּתוֹךְ בֵּיתִי חֲרֵי הֵן מוּפָרִין. הָדָא אָמְרָה. אֲפִילוּ הֵיפֵר הָאָב חֶלְקוֹ וָמֵת לֹא נִתְרוֹקְנָה רְשׁוּת לַבַּעַל.

מֵת הַבַּעַל נִתְרוֹקְנָה רְשׁוּת לָאָב. הֲווֹן בָּעֵי מֵימַר. בְּשֶׁהֵיפֵר הַבַּעַל אֶת חֶלְקוֹ. אֲבָל לֹא הֵיפֵר הַבַּעַל חֶלְקוֹ וָמֵת וְלֹא נִתְרוֹקְנָה רְשׁוּת לָאָב. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. נָדְרָה וְהִיא אֲרוּסָה. נִתְגָּרְשָׁה בוֹ בַּיּוֹם. נִתְאָרְסָה בוֹ בַּיּוֹם. אֲפִילוּ לְמַאָה. אָבִיהָ וּבַעְלָהּ הָאַחֲרוֹן מֵיפִירִין אֶת נְדָרֶיהָ. הָדָא אָמְרָה. אֲפִילוּ לֹא הֵיפֵר הַבַּעַל חֶלְקוֹ וָמֵת הַבַּעַל. נִתְרוֹקְנָה רְשׁוּת לָאָב.

מֵת הָאָב לֹא נִתְרוֹקְנָה רְשׁוּת לַבַּעַל. רִבִּי חַגַּיי בָּעֵי קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵה. עַד כְּדוֹן בִּנְדָרִים שֶׁנִּדְרָה מִשֶּׁנִּתְאָרְסָה. נְדָרִים שֶׁנִּדְרָה עַד שֶׁלֹּא תִתְאָרֵס מֵת הָאָב לֹא נִתְרוֹקְנָה רְשׁוּת לַבַּעַל. אָמַר לֵיהּ. וְכִי נְדָרִים שֶׁנִּדְרָה עַד שֶׁלֹּא תִתְאָרֵס וְנִתְאָרְסָה לֹא כְּבָר נִרְאוּ לָאָב לַבַּעַל לְהָפֵר לָהּ. דְּתֵימַר. מֵת הָאָב לֹא נִתְרוֹקְנָה רְשׁוּת לַבַּעַל. הָדָא אָמְרָה. אֲפִילוּ נֶדֶר שֶׁנִּדְרָה מִשֶּׁנִּתְאָרְסָה. נֶדֶר עַד שֶׁלֹּא נִתְאָרְסָה. מֵת הָאָב נִתְרוֹקְנָה רְשׁוּת לַבַּעַל. אָמַר לֵיהּ. וְכִי נֶדֶר שֶׁנִּדְרָה עַד שֶׁלֹּא נִתְאָרְסָה וְנִתְאָרְסָה לֹא כְּבָר נִרְאוּ לָאָב וְלַבַּעַל לְהָפֵר לָהּ. דְּתֵימַר. מֵת הַבַּעַל נִתְרוֹקְנָה רְשׁוּת לָאָב. הָדָא אָמְרָה. אֲפִילוּ נֶדֶר שֶׁנִּדְרָה מִשֶּׁנִּתְאָרְסָה מֵת הַבַּעַל נִתְרוֹקְנָה רְשׁוּת לָאָב.

שֶׁהַבַּעַל מֵיפֵר בְּבֶגֶר. מַתְנִיתָא דְּרִבִּי לָעְזָר. דְּתַנֵּי בְשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. אִם הָיֹה תִהְיֶה לְאִישׁ. בְּבוֹגֶרֶת אֲרוּסָה הַכָּתוּב מְדַבֵּר.

ג משנה: נָדְרָה וְהִיא אֲרוּסָה נִתְגָּרְשָׁה בוֹ בַּיּוֹם נִתְאָרְסָה בוֹ בַּיּוֹם אֲפִילוּ לְמֵאָה אָבִיהָ וּבַעְלָהּ הָאַחֲרוֹן מְפֵרִין נְדָרֶיהָ. זֶה הַכְּלָל כָּל שֶׁלֹּא יָצָאת לִרְשׁוּת עַצְמָהּ שָׁעָה אַחַת אָבִיהָ וּבַעְלָהּ הָאַחֲרוֹן מְפֵרִין נְדָרֶיהָ.

הלכה: נָדְרָה וְהִיא אֲרוּסָה כול׳. אָמַר רִבִּי הִילָא. הָיִה תְּהֵיָה. אֲפִילוּ מֵאָה חֲוָיוֹת אָבִיהָ וּבַעְלָהּ הָאַחֲרוֹן מֵיפֵר נְדָרֶיהָ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן. שֶׁאָבִיהָ וּבַעְלָהּ הָאַחֲרוֹן מֵפִירִין נְדָרֶיהָ.

ד משנה: דֶּרֶךְ תַּלְמִידֵי חֲכָמִים עַד שֶׁלֹּא הָיְתָה בְתוֹ יוֹצְאָה מֵאֶצְלוֹ אוֹמֵר לָהּ. כָּל נֵדֶר שֶׁנִּדַּרְתְּ בְּתוֹךְ בֵּיתִי הֲרֵי הֵן מוּפָרִין. וְכֵן הַבַּעַל עַד שֶׁלֹּא תִּיכָּנֵס לִרְשׁוּתוֹ אוֹמֵר לָהּ כָּל נְדָרִים שֶׁנִּדַּרְתְּ עַד שֶׁלֹּא תִּיכָּנְסִי לִרְשׁוּתִי הֲרֵי הֵן מוּפָרִין. שֶׁמִּשֶּׁתִּיכָּנֵס לִרְשׁוּתוֹ אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר. בּוֹגֶרֶת וּשְׁשָׁהֲתָה שְׁנִים עָשָׂר חֹדֶשׁ וְאַלְמָנָה שְׁלֹשִׁים יוֹם. רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר הוֹאִיל וּבַעְלָהּ חַיָּיב בִּמְזוֹנוֹתֶיהָ יָפֵר וַחֲכָמִים אוֹמְרִים אֵין הַבַּעַל מֵיפֵר עַד שֶׁתִּיכָּנֵס לִרְשׁוּתוֹ.

הלכה: בּוֹגֶרֶת וְשָׁשָׁהֲתָה שְׁנִים עָשָׂר חֹדֶשׁ כול׳. מִיסְבַּר סָבַר רִבִּי אֱלִיעֶזֶר דִּבְמִזוֹנוֹת הַדָּבָר תָּלוּי. קִידֵּשׁ אִשָּׁה עַל מְנָת לָזוּן הַבַּעַל מֵיפֵר לָהּ. נָשָׂא אִשָּׁה עַל מְנָת לָזוּן הָאָב מֵיפֵר לָהּ. דִּבְרֵי חֲכָמִים. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. לְעוֹלָם אֵין הַבַּעַל מֵיפֵר עַד שֶׁתִּיכָּנֵס לִרְשׁוּתוֹ.

ה משנה: שׁוֹמֶרֶת יָבָם בֵּין לְיָבָם אֶחָד בֵּין לִשְׁנֵי יְבָמִים רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר יָפֵר. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר לְאֶחָד אֲבָל לֹא לִשְׁנַיִם. רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר לֹא לְאֶחָד וְלֹא לִשְׁנַיִם.

הלכה: שׁוֹמֶרֶת יָבָם כול׳. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי עֲקִיבָה מֵיפֵר לָהּ. וְהֵן דָּמַר רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. אֲפִילוּ קִידּוּשֵׁי מֵאָה תּוֹפְשִׁין בָּהּ. מִי מֵיפֵר לָהּ. וַיי דָּמַר רִבִּי יַעֲקֹב בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. מְיַיעֲדָהּ לִבְנוֹ קָטָן. מִי מֵיפֵר לָהּ. וַיי דָּמַר רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן וְרִבִּי הִילָא בְשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. אֲפִילוּ אָשָׁם תָּלוּי אֵין לָהּ. מִי מֵיפֵר לָהּ.

ו משנה: אָמַר רִבִּי אֱלִיעֶזֶר. מָה אִם אִשָּׁה שֶׁקָּנָה הוּא לְעַצְמוֹ חֲבֵרוֹ הוּא מֵיפֵר נְדָרֶיהָ אִשָּׁה שֶׁקָּנוּ לוֹ מִן שָׁמַיִם אֵינוֹ דִין שֶׁיָּפֵר נְדָרֶיהָ. אָמַר לוֹ רִבִּי עֲקִיבָה לֹא. אִם אָמְרַת בְּאִשָּׁה שֶׁקָּנָה הוּא לְעַצְמוֹ שֶׁאֵין לָאֲחֵרִים רְשׁוּת בָּהּ תֹּאמַר בְּאִשָּׁה שֶׁקָּנוּ לוֹ מִן שָׁמַיִם שֶׁיֵּשׁ לָאֲחֵרִים רְשׁוּת בָּהּ. אָמַר לוֹ רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ. עֲקִיבָה דְּבָרֶיךָ בִּשְׁנֵי יְבָמִין מָה אַתָּה מֵשִׁיב עַל יָבָם אֶחָד. אָמַר לוֹ אֵין הַיְבָמָה גְמוּרָה לְאִישׁוּת כְּשֵׁם שֶׁהָאֲרוּסָה גְמוּרָה לְבַעְלָהּ.

הלכה: אָמַר רִבִּי לְעָזָר כול׳. אָמַר רִבִּי לְעָזָר. וּמָה אִם אִשָּׁה שֶׁלֹּא הָיָה לוֹ בָהּ רְשׁוּת עַד שֶׁלֹּא נִכְנְסָה לִרְשׁוּתִי מְשֻׁנְכְנְסָה לִרְשׁוּתִי הוּגְמְרָה לִי. אִשָּׁה שֶׁהָיָה לִי בָהּ רְשׁוּת עַד שֶׁלֹּא נִכְנְסָה לִרְשׁוּתִי. מְשֻׁנְכְנְסָה לִרְשׁוּתִי אֵינוֹ דִין שֶׁתִּיגָּמֵר לִי. אָמַר לוֹ רִבִּי עֲקִיבָה. לֹא. אִם אָמְרַת בְּאִשָּׁה שֶׁלֹּא הָיָה לָךְ בָּהּ רְשׁוּת עַד שֶׁלֹּא נִכְנְסָה לִרְשׁוּתָךְ. מְשֻׁנְכְנְסָה לִרְשׁוּתָךְ הוּגְמְרָה לָךְ. שֶׁכְּשֶׁם שֶׁלֹּא הָיָה לָךְ בָּהּ חֵלֶק כָּךְ לֹא הָיָה לָהּ לָאֲחֵרִים בָּהּ עִמָּךְ חֵלֶק. תֹּאמַר בְּאִשָּׁה שֶׁהָיָה לָךְ בָּהּ רְשׁוּת עַד שֶׁלֹּא נִכְנְסָה בִּרְשׁוּתָךְ. מְשֻׁנְכְנְסָה לִרְשׁוּתָךְ הוּגְמְרָה לָךְ. שֶׁכְּשֶׁם שֶׁהָיָה לָךְ בָּהּ חֵלֶק כָּךְ הָיָה לָאֲחֵרִים עִמָּךְ בָּהּ חֵלֶק. אָמַר לוֹ רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ. עֲקִיבָה. דְּבָרֶיךָ בִּשְׁנֵי יְבָמִין. מָה אַתְּ מֵשִׁיב עַל יָבָם אֶחָד. אָמַר לוֹ. כְּשֵׁם שֶׁלֹּא חָלַקְתָּ לָנוּ בֵּין שׁוֹמֶרֶת יָבָם אֶחָד לִשְׁנֵי יְבָמִין. בֵּין שֶׁעָשָׂה בָהּ מַאֲמָר בֵּין שֶׁלֹּא עָשָׂה בָהּ מַאֲמָר. יָכוֹל בִּנְדָרִים וּבִשְׁבוּעוֹת כֵּן. אָמַר לוֹ. אָבָל. אָמַר לוֹ. אִילּוּ הָיָיתָ בֵּימֵי רִבִּי לָעְזָר בֶּן עֲרָךְ אָמַר. אֵין מַאֲמָר קוֹנֶה קְנָיִן גָּמוּר. מוֹדֶה שֶׁאֵינוֹ מֵיפֵר לָהּ עַד שֶׁתִּיכָּנֵס לִרְשׁוּתוֹ.

ז משנה: הָאוֹמֵר לְאִשְׁתּוֹ כָּל נְדָרִים שֶׁתִּדּוֹרִי מִכָּן עַד שֶׁאָבֹא מִמָּקוֹם פְּלוֹנִי הֲרֵי הֵן קַיָּימִין לֹא אָמַר כְּלוּם. הֲרֵי הֵן מוּפָרִין רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר מוּפָר וַחֲכָמִים אוֹמְרִים אֵינוֹ מוּפָר. אָמַר רִבִּי אֱלִיעֶזֶר. אִם הֵיפֵר נְדָרִים שֶׁבָּאוּ לְכְלָל אִסּוּר לֹא יָפֵר נְדָרִים שֶׁלֹּא בָאוּ לְכְלָל אִסּוּר. אָמְרוּ לוֹ חֲבֵרָיו הוּא אוֹמֵר אִישָׁהּ יְקִימֶינּוּ וְאִישָׁהּ יְפֵירֶינּוּ. אֶת שֶׁבָּא לְכְלָל הָקֵם בָּא לְכְלָל הֵפֵר. לֹא בָא לְכְלָל הָקֵם לֹא בָא לְכְלָל הֵפֵר.

הלכה: הֵשִׁיב עַל דִּבְרֵי רִבִּי לְיעֶזֶר. וַחֲבֵרַי הַמְקֻוֶּה יוֹכִיחַ. שֶׁמַּעֲלֶה אֶת הַטְּמֵאִין מִטּוּמְאָתָן וְאֵינוֹ מַצִּיל אֶת הַטְּהוֹרִין. חָזַר רִבִּי לְיעֶזֶר וְדָנָן דִּין אַחֵר. מָה אִם בְּמָקוֹם שֶׁאֵינוֹ מֵיפֵר נִדְרֵי עַצְמוֹ עַד שֶׁלֹּא יִדּוֹר חֲבֵרוֹ הוּא מֵיפֵר נִדְרֵי אִשְׁתּוֹ עַד שֶׁלֹּא תִּדּוֹר. מָקוֹם שֶׁהוּא מֵיפֵר נִדְרֵי עַצְמוֹ מִשֶּׁיִּדּוֹר אֵינוֹ דִין שֶׁיָּפֵר נִדְרֵי אִשְׁתּוֹ עַד שֶׁלֹּא תִּידּוֹר. לֹא. מַה לוֹ אֵינוֹ מֵיפֵר נִדְרֵי עַצְמוֹ עַד שֶׁלֹּא יִדּוֹר. שֶׁכֵּן אִם רָצָה לְהָקֵם מוּקָם. יָפֵר נִדְרֵי אִשְׁתּוֹ מִשֶּׁתִּדּוֹר. שֶׁכֵּן אִם רָצָה לְהָקֵם אֵינוֹ מוּקָם. וְאוֹמֵר אִישָׁהּ יְקִימֶנּוּ וְאִישָׁהּ יְפֵירֶינּוּ. אֶת שֶׁבָּא לְכְלָל הָקֵם בָּא לְכְלָל הֵפֵר. וְאֶת שֶׁלֹּא בָא לְכְלָל הָקֵם לֹא בָא לְכְלָל הֵפֵר.

ח משנה: הֵפֵר נְדָרִים כָּל הַיּוֹם. שֵׁישׁ בַּדָּבָר לְהָקֵל וּלְהַחֲמִיר. כֵּיצַד. נָדְרָה בְלֵילֵי שַׁבָּת מֵיפֵר בְּלֵילֵי שַׁבָּת וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת עַד שֶׁתְּחַשֵּׁךְ. נָדְרָה עִם חֲשֵׁיכָה מֵיפֵר עַד שֶׁלֹּא תְּחַשֵּׁךְ שֶׁאִם לֹא הֵפֵר מְשֻׁחֲשֵׁיכָה אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר.

הלכה: הֵפֵר נְדָרִים כָּל הַיּוֹם כול׳. תַּנֵּי רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי יוּדָה וְרִבִּי לָעְזָר בֵּירִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים. הֵפֵר נְדָרִים מֵעֵת לָעֵת. מַה טַעֲמוֹן דְּרַבָּנִין. מִיּוֹם אֶל יוֹם. מַה טַעֲמֵיהּ דְּרִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי יוּדָה. בְּיוֹם שְׁמֹעוֹ. מַה מְקַיְּימִין רַבָּנִין טַעֲמֵיהּ דְּרִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי יוּדָה בְּיוֹם שְׁמֹעוֹ. תִּיפְתָּר שֶׁנָּדְרָה בִּתְחִילַּת הַלַּיְלָה. מַה מְקַיְּימִים

רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי יוּדָה טַעֲמוֹן דְּרַבָּנָן מִיּוֹם אֶל יוֹם. תִּיפְתָּר שֶׁנָּדְרָה בִּתְחִילַּת לֵילֵי שַׁבָּת וְנִשְׁתַּהֵק וְחָזַר לְדִיבּוּרוֹ. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי יוּדָה נוֹתְנִין לוֹ כְּדֵי שָׁעוֹת. עַל דַּעְתּוֹן דְּרַבָּנִין אֵין לוֹ אֶלָּא אוֹתוֹ הַיּוֹם בִּלְבַד. נִשְׁתַּהֵק וְחָזַר לְדִיבּוּרוֹ. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי יוּדָה מְצָרְפִין לוֹ כְּדֵי שָׁעוֹת. עַל דַּעְתּוֹן דְּרַבָּנִין לְעוֹלָם הוּא מֵיפֵר וְהוֹלֵךְ עַד שֶׁיַּחֲזוֹר לְדִיבּוּרוֹ. לְפְנֵי שְׁקִיעַת הַחַמָּה שָׁעָה אַחַת. עוֹד אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר.

מוּפָּר לָךְ בַּמִּנְחָה. מוּפָּר לְעוֹלָם. מוּקָם לָךְ עַד הַמִּנְחָה. כְּאוֹמֵר. מוּפָּר לָךְ מִן הַמִּנְחָה וּלְמַעְלָה.

תַּמָּן תַּנִּינָן. מֻפְרִין נְדָרִים בַּשַּׁבָּת. תַּנֵּי. בֵּין נְדָרִים שֶׁהֵן לְצוֹרְךְ הַשַּׁבָּת בֵּין נְדָרִים שֶׁאֵין לְצוֹרְךְ הַשַּׁבָּת. וְנִשְׁאָלִין נְדָרִים שֶׁהֵן לְצוֹרְךְ הַשַּׁבָּת. הָא שֶׁלֹּא לְצוֹרְךְ הַשַּׁבָּת לֹא. זֶקֶן שֶׁהוּא יָכוֹל לְהָפֵר לְמָחָר. וּכְרִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי יוּדָה וּכְרִבִּי לְעָזָר בֵּירִבִּי שִׁמְעוֹן דְּאָמְרִי. הֻפַּר נְדָרִים מֵעֵת לָעֵת. אֲפִילּוּ נְדָרִים שֶׁהֵן לְצוֹרְךְ הַשַּׁבָּת לֹא יָפֵר. תִּיפְתָּר דִּכְרֵי הַכֹּל שֶׁנָּדְרָה בִּתְחִילַּת לֵילֵי שַׁבָּת.

רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. הַבַּעַל שָׁאָמַר. אֵין כָּאן נֶדֶר אֵין כָּאן שְׁבוּעָה. לֹא אָמַר כְּלוּם. וְזֶקֶן שֶׁאָמַר. מוּפָּר לִיךְ בָּטֵל לִיךְ. לֹא אָמַר כְּלוּם. אֶלָּא זֶה כְּהִילְכָתוֹ וְזֶה כְּהִילְכָתוֹ. הַבַּעַל אֹמֵר. מוּפָּר לִיךְ בָּטֵל לִיךְ. וְהַזֶּקֶן אוֹמֵר. אֵין כָּאן נֶדֶר אֵין כָּאן שְׁבוּעָה.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. רִאשׁוֹנִים הָיוּ נִשְׁאָלִין. מָהוּ שֶׁיִּשָּׁאֵל אָדָם עַל הֶקָּמָתוֹ. הִיךְ עֲבִידָא. נָדְרָה אִשָּׁה וְשָׁמַע בַּעֲלָהּ וְלֹא הֵיפֵר לָהּ. פְּשִׁיטָא שֶׁאֵינוֹ מֵיפֵר לָהּ לְעִנְיַן הַבַּעַל. מָהוּ שֶׁיֵּיפֵר לָהּ לְעִנְיַן הַזֶּקֶן. מָה אֲנַן קַיָּמִין. אִם בִּנְדָרִים שֶׁבֵּינוֹ לְבֵינָהּ נִדְרֵי עַצְמוֹ הֵן. אֶלָּא כִּי נָן קַיָּמִין בִּנְדָרִים שֶׁבֵּינָהּ לְבֵין אֲחֵרִים. [וְלָאו מַתְנִיתָא הִיא. אַף לֹא נִדְרֵי אִשְׁתּוֹ שֶׁבֵּינָהּ לְבֵין אֲחֵרִים.] וְלֹא רִבִּי יוּדָה הִיא. תַּנֵּי בְשֵׁם רִבִּי יוּדָה רִבִּי חִייָה תַּנֵּי לָהּ בְּשֵׁם חֲכָמִים.

מָהוּ לְהַתִּיר נְדָרִים בַּלַּיְלָה. וּמָה אִם נֶדֶר הַבַּעַל שֶׁכָּתוּב בָּהֶן בְּיוֹם הֲרֵי הוּא מֵיפֵר בַּלַּיְלָה. נִדְרֵי זֶקֶן שֶׁאֵין כָּתוּב בָּהֶן בְּיוֹם לֹא כָל שֶׁכֵּן. מָהוּ לְהַתִּיר עַל יְדֵי הַתּוּרְגְּמָן. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. רִבִּי בָּא בַּר זוּטְרָא אִיתְעֲבִיד תּוּרְגְּמָן דְּרִבִּי יוֹחָנָן בְּחָדָא אִיתָּא דְלָא הֲוָוֹת חָכְמָה מִישְׁמַע סוּרִיבְטִין.

תַּנֵּי. אֵין נִשְׁאָלִין נְדָרִים אֶלָּא עַטוּפִין וְיוֹשְׁבִין. וְהַנִּשְׁאָל יוֹשֵׁב. וְהַשּׁוֹאֵל צָרִיךְ לִהְיוֹת עוֹמֵד. מִן הָדִין וְעָמְדוּ שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר לָהֶם הָרִיב. אֵין לִי עוֹמְדִין אֶלָּא נִידּוֹנִין. שׁוֹאֵל הֲלָכוֹת. אַגָּדוֹת מְנַיִין. תַּלְמוּד לוֹמַר עָמְדוּ וְעָמְדוּ. רִבִּי אָחָא בַּר פַּפָּא סְלַק מִישְׁרֵי נִדְרָא דְּרִבִּי אִימִּי. אִיחַר בָּעַמִּידָה כְּדֵי לוֹמַר. אֵין כָּאן נֶדֶר. רִבִּי מָנָא סְלַק מִישְׁרֵי נִדְרָא דְּגַמְלִיֵּיל דְּקוֹנְתִּיהּ. אִיחַר בָּעַמִּידָה כְּדֵי לוֹמַר. אֵין כָּאן נֶדֶר אֵין כָּאן שְׁבוּעָה. רִבִּי מָנָא סְלַק מִישְׁרֵי נִדְרָא דְּגַמְלִיאֵל בַּר בְּרִיהּ. אָמַר לֵיהּ. לָא תֵּיעַבֵּיד לִי כְּמָה דָּעֲבַדְתְּ לְסַבִּי. אֶלָּא תִּיב לָךְ וַאֲנָא קַיֶּים לִי.

רִבִּי זְעִירָא רַב יְהוּדָה יִרְמְיָה בַּר אַבָּא בְּשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל. שְׁלֹשָׁה שֶׁיּוֹדְעִין לִפְתּוֹחַ מַתִּירִין כְּזֶקֶן. סָבְרִין מֵימַר. בְּמָקוֹם שֶׁאֵין זָקֵן. רַבָּנִין דְּקֵיסָרִין. אֲפִילּוּ בְּמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ שָׁם זָקֵן. אָמְרִין קוֹמֵי רִבִּי יָסָא. רַב הוּנָא רָאשֵׁי מַטּוֹת. מָאן אִינּוּן רָאשֵׁי מַטּוֹת. רַב הוּנָא רֹאשׁ לָרָאשֵׁי הַמַּטּוֹת.

מָהוּ לִמְנוֹת זְקֵינִים לְדָבָרִים יְחִידִים. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. רַב מְנִיתֵיהּ רִבִּי לְהַתִּיר נְדָרִים וְלִרְאוֹת כְּתָמִים. מִן דִּידָמָךְ בְּעָא גַבֵּי בְּרֵיהּ מוּמֵי בְּכוֹרוֹת. אָמַר לֵיהּ. אֵיני מוֹסִיף לָךְ עַל מַה שֶׁנָּתַן לָךְ אַבָּא. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בוּן. כּוּלָּא יְהֵב לֵיהּ. לָדוּן יְחִידִי וּלְהַתִּיר נְדָרִים וְלִרְאוֹת כְּתָמִים וְלִרְאוֹת מוּמִין שֶׁבְּגָלוּי. מִן דִּידָמָךְ בְּעָא גַבֵּי בְּרֵיהּ מוּמִין שֶׁבְּסֵתֶר. אָמַר לֵיהּ. אֵינִי מוֹסִיף לָךְ עַל מַה שֶׁנָּתַן לָךְ אַבָּא. אַף עַל גַּו דְּתֵימַר. מְמַנִּין זְקֵינִים לְדָבָרִים יְחִידִים. וְהוּא שֶׁיִּהֵא רָאוּי לְכָל הַדְּבָרִים. כְּהָדָא. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי מְנִי לְכָל תַּלְמִידוֹ. וַהֲוָה מִצְטָעֵר עַל חַד דַּהֲוָה גַבֵּי בְּעֵייניֵיהּ וְלֹא הֲוָה יְכִיל מְמַנֵּיתֵיהּ. וּמְנִי יָתֵיהּ לְדָבָרִים יְחִידִים. הָדָא אָמְרָה. הֲרָאוּי לְדָבָר אֶחָד רָאוּי לְכָל הַדְּבָרִים. וְשֶׁאֵינוֹ רָאוּי לְכָל הַדְּבָרִים אֲפִילּוּ לְדָבָר אֶחָד אֵינוֹ רָאוּי.

מָהוּ לִמְנוֹת זְקֵינִים לְיָמִים. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. דְּרִבִּי חִייָה בַּר אַבָּא אָתָא לְגַבֵּיהּ רִבִּי לָעְזָר. אָמַר לֵיהּ. פַּייֵס לְרִבִּי יוּדָן נְשִׂיָיא דְּיִכְתּוֹב לִי חָדָא אִיגֶּרָא דְּאִיקָּר דְּאִיפּוּק לַפַּרְנָסָתִי לְאַרְעָא בַּרְייָתָא. וּפַייְסֵיהּ וְכָתַב לֵיהּ. הֲרֵי שֶׁשָּׁלַחְנוּ לָכֶם אָדָם גָּדוֹל שְׁלוּחֵינוּ וּכְיוֹצֵא בָנוּ עַד שֶׁנִּגְיַע אֶצְלֵינוּ. רִבִּי חִזְקִיָּה רִבִּי דוֹסְתַּי רִבִּי אַבָּא בַּר זְמִינָא וּמָטוּ בָהּ בְּשֵׁם רִבִּי דוֹסְתַּי סַבָּא. אָכֵן כָּתַב לֵיהּ. הֲרֵי שָׁלַחְנוּ לָכֶם אָדָם גָּדוֹל. שֶׁאֵינוֹ בוֹשׁ לוֹמַר. לֹא שָׁמַעְתִּיו.

מָהוּ לְהַתִּיר בְּפָלוֹנָס. רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. מַתִּירִין בְּפָלוֹנָס. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי הִתִּיר בְּפָלוֹנָס. רִבִּי הוּנָא בְשֵׁם רִבִּי יִרְמְיָה. בְּמָקוֹם שֶׁאֵין טַלִּית. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בוּן. בִּנְדָרִים הַקַּלִּים.

פרק יא

א **משנה:** אֵילּוּ נְדָרִים שֶׁהוּא מֵיפֵר. דִּבְרִים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן עִינּוּי נָפֶשׁ אִם אֶרְחַץ וְאִם לֹא אֶרְחַץ אִם אֶתְקַשֵּׁט וְאִם לֹא אֶתְקַשֵּׁט. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי אֵין אֵילּוּ נִדְרֵי עִינּוּי נָפֶשׁ.

הלכה: אֵילּוּ נְדָרִים שֶׁהוּא מֵיפֵר כול׳. כְּתִיב כָּל נֶדֶר וְכָל שְׁבוּעַת אִסָּר לַעֲנוֹת נָפֶשׁ. אֵין לִי אֶלָּא נְדָרִים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן עִינּוּי נָפֶשׁ. נְדָרִים שֶׁבֵּינוֹ לְבֵינָהּ מְנַיִין. בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ. עַד כְּדוֹן בְּבַעַל. בָּאָב מְנַיִין. מַה הַבַּעַל אֵינוֹ מֵיפֵר אֶלָּא נְדָרִים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן עִינּוּי נָפֶשׁ וּנְדָרִים שֶׁבֵּינוֹ לְבֵינָהּ. אַף הָאָב אֵינוֹ מֵיפֵר אֶלָּא נְדָרִים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן עִינּוּי נָפֶשׁ וּנְדָרִים שֶׁבֵּינוֹ לְבֵינָהּ.

רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא אָמַר. אִיתְפַּלְגוּן רִבִּי יוֹחָנָן וְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. בֵּין לִנְדָרִים בֵּין לִשְׁבוּעוֹת הַבַּעַל מֵיפֵר. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר.

לִנְדָרִים מֵיפֵר וְלֹא לִשְׁבוּעוֹת. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בוּן. אַף בִּנְדָרֵי הַזָּקֵן פְּלִיגִין רַבִּי יוֹחָנָן וְרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר. בֵּין לִנְדָרִים בֵּין לִשְׁבוּעוֹת הַזָּקֵן מַתִּיר. וְרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. לִנְדָרִים הַזָּקֵן מַתִּיר וְלִשְׁבוּעוֹת אֵין הַזָּקֵן מַתִּיר. וַאֲתַיְיא דְּרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ כְּהָדָא דְּאִיסִי. חַד בַּר נַשׁ אֲתָא מִישְׁרֵי נִדְרָא קוֹמֵי רַבִּי יוֹסֵי. מִתְעַשֵּׁף וְיתִיב לֵיהּ. אָמַר לֵיהּ. מָה אִשְׁתַּבָּעַת. אָמַר לֵיהּ. אֵיפוֹפִי יִשְׂרָאֵל. לֹא עַלְלַה לְבֵיתִי. אָמַר לֵיהּ. אֵיפוֹפִי יִשְׂרָאֵל. וְלֹא עַלְלַה לְבֵייתָךְ.

רַבִּי זְעִירָא פָּתַר מַתְנִיתָא אֵילּוּ נְדָרִים שֶׁמֵּיפֵר. נְדָרִים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן עִינּוּי נֶפֶשׁ. אִם אֶרְחַץ וְאִם לֹא אֶרְחַץ. אִם אֶתְקַשֵּׁט וְאִם לֹא אֶתְקַשֵּׁט. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי. אֵין אֵילּוּ נִידְרֵי עִינּוּי נֶפֶשׁ אֶלָּא נְדָרִים שֶׁבֵּינוֹ לְבֵינָהּ. אֵילּוּ הֵן נִדְרֵי עִינּוּי נֶפֶשׁ כְּרַבִּי יוֹסֵי. כְּשֶׁאָמְרָה קוֹנָם פֵּירוֹת הָעוֹלָם עָלַי. הֲרֵי זֶה יָפֵר. רַבָּנִין אָמְרִין. נִדְרֵי עִינּוּי נֶפֶשׁ הֵיפֵר לָהּ מוּפָר לְעוֹלָם. נְדָרִים שֶׁבֵּינוֹ לְבֵינָהּ אֵינוֹ מוּפָר אֶלָּא כָל זְמָן שֶׁהִיא עִמּוֹ. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר. בֵּין נִדְרֵי עִינּוּי נֶפֶשׁ בֵּין נְדָרִים שֶׁבֵּינוֹ לְבֵינָהּ הֵיפֵר לָהּ מוּפָר לְעוֹלָם. וְהָא רַבָּנִין אָמְרִין. נִדְרֵי עִינּוּי נֶפֶשׁ הֵפֵר לָהּ מוּפָר לְעוֹלָם. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר. נְדָרִים שֶׁבֵּינוֹ לְבֵינָהּ הֵיפֵר לָהּ מוּפָר לְעוֹלָם. מַה בֵּינֵיהוֹן. בְּשֶׁאָמְרָה. קוֹנָם הֲנָיֵיתִי עָלַיִךְ אִם אֵצֵא מִרְשׁוּתָךְ. וְיָפֵר לָהּ. בְּשֶׁלֹּא אָמְרָה. קוֹנָם הֲנָיֵית גּוּפִי עָלַיִךְ לְכְשֶׁאֵצֵא מִרְשׁוּתָךְ. רַבָּנִין אָמְרִין. נִדְרֵי עִינּוּי נֶפֶשׁ הֵן. רַבִּי זְעוּרָא וְרַבִּי הִילָא תְּרֵיהוֹן אָמְרִין. נְדָרִים שֶׁבֵּינוֹ לְבֵינָהּ כֵּן. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבִּי זְעוּרָא רַבִּי יוֹסֵי וְרַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי שְׁנֵיהֶן אָמְרוּ דָּבָר אֶחָד. דַּתַנִּינָן תַּמָּן. רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר. יָפֵר. שֶׁמָּא יְגָרְשֶׁנָּהּ וּתְהֵא אֲסוּרָה לַחֲזוֹר לוֹ.

רַבִּי הִילָא פָּתַר מַתְנִיתָא אֵילּוּ נְדָרִים שֶׁהוּא מֵיפֵר לָהּ. נְדָרִים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן עִינּוּי נֶפֶשׁ. אִם אֶרְחַץ אִם לֹא אֶרְחַץ. אִם אֶתְקַשֵּׁט אִם לֹא אֶתְקַשֵּׁט. מָהוּ אָמַר רַבִּי יוֹסֵי אֵין אֵילֵּין נְדָרִים נִדְרֵי עִינּוּי נֶפֶשׁ אֶלָּא אֵילּוּ נְדָרִים שֶׁבֵּינוֹ לְבֵינָהּ. אֵילּוּ הֵן נִידְרֵי עִינּוּי נֶפֶשׁ. דִּבְרֵי הַכֹּל.

אִם אֶרְחַץ אִם לֹא אֶרְחַץ. וְתַנֵּי כֵן. נִדְרֵי עִינּוּי נֶפֶשׁ. אִם אֶרְחַץ אִם לֹא אֶרְחַץ. אִם אֶתְקַשֵּׁט אִם לֹא אֶתְקַשֵּׁט. בֵּין עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבִּי זְעִירָא בֵּין עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבִּי הִילָא מִחְלָפָה שִׁיטָּתֵיהּ דְּרַבִּי יוֹסֵי. דְּתַנֵּי. מַעֲיָין שֶׁלִּבְנֵי הָעִיר. הֵן וָאֲחֵרִים. הֵן קוֹדְמִין לָאֲחֵרִים. אֲחֵרִים וּבְהֶמְתָּן. אֲחֵרִים קוֹדְמִין לִבְהֶמְתָּן. כְּבִיסָתָן וְחֵיֵי אֲחֵרִים. כְּבִיסָתָן קוֹדֶמֶת לְחֵיֵי אֲחֵרִים. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן. מָאן תַּנָּא. כְּבִיסָה חֵיֵי נֶפֶשׁ. רַבִּי יוֹסֵה. דְּתַנֵּי. אֵין נוֹתְנִין מֶהֶן לֹא לְמִשְׁרָה וְלֹא לִכְבִיסָה. רַבִּי יוֹסֵי מַתִּיר בִּכְבִיסָה. מִחְלָפָה שִׁיטָּתֵיהּ דְּרַבִּי יוֹסֵי. תַּמָּן הוּא אָמַר. אֵין רְחִיצָה חֵיֵי נֶפֶשׁ. וָכָא הוּא אָמַר. כְּבִיסָה חֵיֵי נֶפֶשׁ. אָמַר רַבִּי מָנָא אָדָם מְגַלְגֵּל בִּרְחִיצָה אֵין אָדָם מְגַלְגֵּל בִּכְבִיסָה.

יְהוּדָה אִישׁ הוּצָא עָבִיד טְמִיר בִּמְעָרְתָּא תְּלָתָא יוֹמִין מֵיקוֹם עַל הֶדְיֵן טַעֲמָא. מְנַיִין שֶׁחַיֵּי הָעִיר הַזֹּאת קוֹדְמִין לְחַיֵּי עִיר אַחֶרֶת. אָתָא לְגַבֵּי רַבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲלַפְתָּא. אָמַר לֵיהּ. אִית לִי טְמִיר בִּמְעָרְתָּא תְּלָתָא יוֹמִין מֵיקוֹם עַל הֶדְיֵן טַעֲמָא. מְנַיִין שֶׁחַיֵּי הָעִיר הַזֹּאת קוֹדְמִין לְחַיֵּי עִיר אַחֶרֶת. קָרָא לְרַבִּי אַבָּא בְּרֵיהּ. אָמַר לֵיהּ הֶדְיֵן טַעֲמָא. מְנַיִין שֶׁחַיֵּי הָעִיר הַזֹּאת קוֹדְמִין לְחַיֵּי עִיר אַחֶרֶת. אָמַר לֵיהּ. תְּהֵיינָה הֲעָרִים הָאֵלֶּא תְּהֵיינָה עִיר וְאַחַר כָּךְ מִגְרְשֶׁיהָ סְבִיבוֹתֶיהָ. אָמַר לֵיהּ. מִי גָּרַם לָךְ. דְּלֹא יִלְפְּתְּ עִם חֲבֵירֶיךְ.

נִיחָא אִם אֶרְחַץ. אִם לֹא אֶרְחַץ. וְתִרְחַץ. אָמַר רַבִּי מָנָא. בְּשֶׁאָמְרָה. קוֹנָם הֲנָיֵיתִי עָלַיִךְ מִשֶּׁאֶרְחַץ אִם אֶרְחַץ. וְיָפֵר לָהּ. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בוּן. בְּשֶׁלֹּא אָמְרָה אֶלָּא. קוֹנָם הֲנָיֵית גּוּפִי עָלַיִךְ לְכְשֶׁאֶרְחַץ. וְיִכּוֹף. לֹא כֵן אָמַר רַב הוּנָא. הֲנָיֵיתִי עָלַיִךְ. כּוֹפָה וּמְשַׁמְּשָׁתוֹ. הֲנָיֵיתִךְ עָלַי. הֲרֵי זֶה יָפֵר. שַׁנְיָיא הִיא שֶׁהִיא הֲנָיֵיתוֹ וַהֲנָיֵיתָהּ. אָמַר רַבִּי אַבָּא מָרִי. אִם אֶרְחַץ אִם לֹא אֶרְחַץ לְעוֹלָם. אִם אֶתְקַשֵּׁט וְאִם לֹא אֶתְקַשֵּׁט לְעוֹלָם. רַבָּנִין דְּקֵיסָרִין בְּשֵׁם רַבִּי נָסָא. אִם אֶרְחַץ וְאִם לֹא אֶתְקַשֵּׁט. אִם אֶתְקַשֵּׁט וְאִם לֹא אֶרְחַץ.

ב משנה: אֵילּוּ הֵן נִדְרֵי עִינּוּי נֶפֶשׁ. אָמְרָה קוֹנָם פֵּירוֹת הָעוֹלָם עָלַי הֲרֵי זֶה יָכוֹל לְהָפֵר. פֵּירוֹת מְדִינָה עָלַי יָבִיא לָהּ מִמְּדִינָה אַחֶרֶת. פֵּירוֹת הַחֲנָווֹנִי זֶה עָלַי אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר. אִם לֹא הָיְתָה פַּרְנָסָתוֹ אֶלָּא מִמֶּנּוּ הֲרֵי זֶה יָפֵר דִּבְרֵי רַבִּי יוֹסֵה.

הלכה: שְׁמוּאֵל אָמַר. אָמְרָה קוֹנָם פֵּירוֹת הָעוֹלָם עָלַי. וְהָיוּ שָׁם צְבוּרִים בְּסִידְקֵי. יִקַּח לָהּ מֵהֶן. רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. קוֹנָם פֵּירוֹת בְּנֵי זוֹ הַמְּדִינָה עָלַי. וְהָיוּ שָׁם אַכְסָנָאִין מוֹכְרִין. יִקַּח מֵהֶן.

כְּתִיב וְכָל נֵדֶר וְכָל שְׁבוּעַת אִסָּר לַעֲנוֹת נָפֶשׁ. כְּגוֹן פִּילְפֵּל שֶׁאֲנִי טוֹעֵמֶת. קְלוֹסְקִין שֶׁאֲנִי טוֹעֵמֶת. לֹא סוֹף דָּבָר שֶׁיֵּשׁ מֵאוֹתוֹ הַמִּין אֶלָּא אֲפִילּוּ אֵין בּוֹ מֵאוֹתוֹ הַמִּין. שֶׁמָּא יָבִיא לָהּ אַחֵר מֵאוֹתוֹ הַמִּין. רַבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רַבִּי נַאי. הָיוּ לְפָנָיו שְׁתֵּי חֲתִיכוֹת אַחַת רָפָה וְאַחַת רָעָה. נָתְנָה עֵינֶיהָ בְּיָפָה וְנָדְרָה מִן הָרָעָה הֲרֵי זֶה יָפֵר. מִפְּנֵי מָה הוּא מֵיפֵר. חֲבֵרַיָּיא אָמְרֵי. מִפְּנֵי נִדְרֵי עִינּוּי נֶפֶשׁ שֶׁלָּהּ. רַבִּי זְעִירָא וְרַבִּי הִילָא תְּרֵיהוֹן אָמְרִין. מִפְּנֵי נִדְרֵי עִינּוּי נֶפֶשׁ שֶׁלּוֹ. רַבִּי זְעִירָא בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל. כָּל הַנִּדְרִים אָדָם מֵיפֵר חוּץ מֵהָאוֹמֶרֶת. הֲנָיֵיתִי עַל פְּלוֹנִי עָלַי. יָפֵר. וְהָתַנִּינָן. קוֹנָם פֵּירוֹת חֲנָווֹנִי זֶה עָלַי אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר. פָּתַר לָהּ כְּרַבִּי יוֹסֵי וַחֲלוּקִים עָלָיו. דְּתַנִּינַן תַּמָּן. אִם לֹא הָיְתָה פַּרְנָסָתוֹ אֶלָּא מִמֶּנּוּ הֲרֵי זֶה יָפֵר. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי. דּוּ מַקִּיף לָהּ. דּוּ יָב לָהּ. אָמַר רַבִּי מָנָא. דּוּ יָב לָהּ מִקָּמָּה טָבָא.

ג משנה: קוֹנָם שֶׁאֵינִי נֶהֱנֶה לַבְּרִיּוֹת אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר וְיכוֹלָה הִיא לֵהָנוֹת בַּלֶּקֶט וּבַשִּׁכְחָה וּבַפֵּיאָה. קוֹנָם כֹּהֲנִים וּלְוִיִּים נֶהֱנִין לִי יִטְלוּ עַל כָּרְחָה. כֹּהֲנִים אֵילּוּ וּלְוִיִּים אֵילּוּ נֶהֱנִין לִי יִטְלוּ אֲחֵרִים.

הלכה: קוֹנָם שֶׁאֵינִי נֶהֱנֶה לַבְּרִיּוֹת כול׳. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. כֵּינִי מַתְנִיתָא. וְיכוֹלָה הִיא לֵהָנוֹת בַּלֶּקֶט בַּשִּׁכְחָה וּבַפֵּיאָה. תַּנֵּי. וּבְמַעֲשֵׂר עָנִי. לֵית כָּאן מַעֲשֵׂר עָנִי. מַעֲשֵׂר עָנִי נִיתָּן בִּזְכְיָיה וְאֵילּוּ בַעֲזִיבָה.

רִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה אָמַר. אָדָם נוֹתֵן מַעְשְׂרוֹתָיו בְּטוֹבַת הֲנָיָה. וְרִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. אֵין אָדָם נוֹתֵן מַעְשְׂרוֹתָיו בְּטוֹבַת הֲנָיָה. מַאי טַעְמָא דְּרִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה. וְאִישׁ אֶת קָדָשָׁיו לוֹ יִהְיֶה. וְרִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. לֹא יִהְיֶה. יִתְּנֵם לְכָל מִי שֶׁיִּרְצֶה.

מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רִבִּי יוֹסֵי בִּירִבִּי חֲנִינָה. קוֹנָם כֹּהֲנִים וּלְוִיִּים נֶהֱנִים לִי. יִטְלוּ עַל כָּרְחוֹ. פָּתַר לָהּ בְּאוֹמֵר. אִי אֵיפְשִׁי לִיתֵּן מַתָּנוֹת כָּל עִיקָּר. תֵּדַע שֶׁהוּא כֵן. דְּתַנִּינָן כֹּהֲנִים אֵילּוּ וּלְוִיִּים אֵילּוּ נֶהֱנִין לִי. יִטְלוּ אֲחֵרִים. מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רִבִּי יוֹחָנָן. אֹמֶר הוּא יִשְׂרָאֵל לְיִשְׂרָאֵל. הֵא לָךְ סֶלַע וְתֵן בְּכוֹר זֶה וְתֵן בְּכוֹר זֶה לְבֶן בִּתִּי כֹהֵן. פָּתַר לָהּ בְּרוֹצֶה לִיתְּנוֹ לִשְׁנַיִם וּבֶן בִּתּוֹ אֶחָד מֵהֶן. אָמַר לוֹ. הֵא לָךְ סֶלַע וְתֵן כּוּלּוֹ לְבֶן בִּתִּי כֹהֵן.

בְּעוֹן קוֹמֵי רִבִּי זְעוּרָה. כֹּהֵן לְיִשְׂרָאֵל. רִבִּי אוֹסֵר. מָה רִבִּי יוֹסֵי אָמַר. רִבִּי חִזְקִיָּה בְּשֵׁם רִבִּי אָחָא אָמַר. הָכִין אֲגִיבוֹן. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹסֵי בַּר חֲנִינָה כֹּהֵן לְיִשְׂרָאֵל לָמָּה הוּא אָסוּר. לֹא מִפְּנֵי מַרְאִית הָעַיִן. אוֹף רִבִּי יוֹחָנָן אִית לֵיהּ יִשְׂרָאֵל לְיִשְׂרָאֵל אָסוּר מִפְּנֵי מַרְאִית הָעַיִן. וְעוֹד מִן הָדָא. הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּים וְהַמְסָיְיעִין בַּגְּרָנוֹת אֵין נוֹתְנִין לָהֶן לֹא תְרוּמָה וְלֹא מַעֲשֵׂר. וְאִם נָתַן חִילֵּל. וְלֹא יְחַלְּלוּ אֶת קָדְשֵׁי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְהֵן מְחַלְּלִין אוֹתָן. יוֹתֵר מִיכֵּן אָמְרוּ. תְּרוּמָתָן אֵינָן תְּרוּמָה וּמַעְשְׂרוֹתָן אֵינָן מַעֲשֵׂר וְהֶקְדֵּישָׁן אֵינָן הֶקְדֵּשׁ. וַעֲלֵיהֶן הַכָּתוּב אוֹמֵר רֵאשִׁיתּוֹ בְּשׁוֹחַד יִשְׁפּוֹטוּ. וְהַמָּקוֹם מֵבִיא עֲלֵיהֶן שָׁלֹשׁ פּוּרְעָנִיּוֹת. לָכֵן בִּגְלָלְכֶם צִיּוֹן שָׂדֶה תֵּחָרֵשׁ וִירוּשָׁלַם עִיִּין תִּהְיֶה וְהַר הַבַּיִת לְבָמוֹת יָעַר.

מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רִבִּי יוֹחָנָן. הַמַּקְדִּישׁ בִּתְרוּמוֹת וּבְמַעְשְׂרוֹת וּבְמַתָּנוֹת וּבְמֵי חַטָּאת וּבְאֵפֶר חַטָּאת הֲרֵי זוּ מְקוּדֶּשֶׁת אַף עַל פִּי יִשְׂרָאֵל. פָּתַר לָהּ בִּתְרוּמָה שֶׁנִּפְלָה לוֹ מֵאֲבִי אִמּוֹ כֹהֵן.

ד משנה: קוֹנָם שֶׁאֵינִי עוֹשֶׂה עַל פִּי אַבָּא וְעַל פִּי אָבִיךָ וְעַל פִּי אָחִי וְעַל פִּי אָחִיךָ אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר. שֶׁאֵינִי עוֹשֶׂה עַל פִּיךָ אֵינוֹ צָרִיךְ לְהָפֵר. רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר יָפֵר שֶׁמָּא תַּעֲדִיף עָלָיו יוֹתֵר מִן הָרָאוּי לוֹ. רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אָמַר יָפֵר. שֶׁמָּא יְגָרְשֶׁנָּהּ וּתְהֵא אֲסוּרָה לַחֲזוֹר לוֹ.

הלכה: קוֹנָם שֶׁאֵינִי עוֹשֶׂה עַל פִּי אַבָּא כול׳. תָּמָן תַּנִּינָן. הַמַּקְדִּישׁ מַעֲשֵׂה יְדֵי אִשְׁתּוֹ הֲרֵי זוּ עוֹשָׂה וְאוֹכֶלֶת. הַמּוֹתָר. רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר. הֶקְדֵּשׁ. רִבִּי יוֹחָנָן הַסַּנְדְּלָר אוֹמֵר. חוּלִין. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. בְּמוֹתָר חָמֵשׁ סְלָעִים פְּלִיגִין. דּוּ פָתַר לָהּ בְּמַעֲלָה לָהּ מְזוֹנוֹת וְאֵינוֹ נוֹתֵן לָהּ מָעָה כֶסֶף לִצְרָכֶיהָ. וְתַנִּינָן. אִם אֵינוֹ נוֹתֵן לָהּ מָעָה כֶסֶף לִצְרָכֶיהָ מַעֲשֶׂה יְדֶיהָ שֶׁלָּהּ. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. בְּמוֹתָר לְאַחַר מִיתָה פְלִיגִין. דּוּ פָתַר לָהּ בְּשֶׁאֵינוֹ מַעֲלֶה לָהּ מְזוֹנוֹת. אֲבָל בְּמַעֲלֶה לָהּ מְזוֹנוֹת דִּבְרֵי הַכֹּל קִידְּשׁוּ. וָכָא אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר. רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר. אֵינוֹ צָרִיךְ לְהָפֵר. רִבִּי יוֹחָנָן הַסַּנְדְּלָר אוֹמֵר. שֶׁלָּהּ. רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר. שֶׁלָּהּ. רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר. שֶׁלּוֹ.

רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר. יָפֵר. אָמַר רִבִּי בָּא. בְּשֶׁאָסְרָה מַעֲשֶׂה יָדֶיהָ מִלַּעֲשׂוֹת עַד ה׳ סְלָעִים הוּא כוֹפָהּ. מִיכָּן וְאֵילַךְ אֵינוֹ כוֹפָהּ. שֶׁמִּתְיָירֵא שֶׁמָּא תַּעֲשֶׂה יֹתֵר וְנִמְצֵאת נֶהֱנֵית מִן הָאִסּוּר. לְפוּם כֵּן רִבִּי עֲקִיבָה אָמַר. יָפֵר שֶׁלּוֹ. אָמַר רִבִּי הִילָא. אֵיפְשָׁר לָהּ לַעֲשׂוֹת חָמֵשׁ סְלָעִים מְצוּמְצָמוֹת. עַד ה׳ סְלָעִים כּוֹפָהּ. מִיכָּן וְאֵילַךְ אֵינוֹ כוֹפָהּ. שֶׁמִּתְיָירֵא שֶׁמָּא תַּעֲדִיף כָּל שֶׁהוּא וְנִמְצָא נֶהֱנֶה מִן הָאִסּוּר. לְפוּם כֵּן.

רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אָמַר. יָפֵר. אָמַר רִבִּי הִילָא. טַעֲמָא דְּרִבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי שֶׁמִּתּוֹךְ שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁאִם מִגָּרְשָׁהּ הָיְתָה אֲסוּרָה לַחֲזוֹר לוֹ וְאַף מַקְנִיטָתוֹ וְהוּא מְגָרְשָׁהּ.

ה משנה: נָדְרָה אִשְׁתּוֹ וְסָבוּר שֶׁנָּדְרָה בִתּוֹ. נָדְרָה בִתּוֹ וְסָבוּר שֶׁנָּדְרָה אִשְׁתּוֹ. נָדְרָה בַּנָּזִיר וְסָבוּר שֶׁנָּדְרָה בַקָּרְבָּן. נָדְרָה בַקָּרְבָּן וְסָבוּר שֶׁנָּדְרָה בַּנָּזִיר. נָדְרָה מִן הַתְּאֵינִים וְסָבוּר שֶׁנָּדְרָה מִן הָעֲנָבִים. מִן הָעֲנָבִים וְסָבוּר שֶׁנָּדְרָה מִן הַתְּאֵינִים. חֲרֵי זֶה יַחֲזוֹר וְיָפֵר.

הלכה: אָמְרָה קוֹנָם תְּאֵינִים וַעֲנָבִים אֵילּוּ כול׳. אֲפִילּוּ שָׁמַע וְשָׁתַק. אֲפִילּוּ שָׁמַע וְקִיֵּים.

ו משנה: אָמְרָה קוֹנָם תְּאֵינִים וַעֲנָבִים אֵילּוּ שֶׁאֵינִי טוֹעֶמֶת קַיִּים לַתְּאֵינִים כּוּלּוֹ קַיִּים. הֵיפֵר עַל הַתְּאֵינִים אֵינוֹ מוֹפֵר עַד שֶׁיָּפֵר אַף לָעֲנָבִים. אָמְרָה קוֹנָם תְּאֵינִים שֶׁאֵינִי טוֹעֶמֶת וַעֲנָבִים שֶׁאֵינִי טוֹעֶמֶת חֲרֵי אֵילּוּ שְׁנֵי נְדָרִים.

הלכה: אִית תַּנֵּיי תַנֵּי. יְקִימֶנּוּ מִמֶּינּוּ. וְיִפֵּירֶנּוּ מִמֶּינּוּ. אִית תַּנֵּיי תַנֵּי. יְקִימֶנּוּ כּוּלּוֹ. יְפִירֶנּוּ כּוּלּוֹ. אִית תַּנֵּיי תַנֵּי. יְקִימֶנּוּ מִמֶּינּוּ. וְיִפֵּירֶנּוּ כּוּלּוֹ. וְאִית תַּנֵּיי תַנֵּי. יְקִימֶנּוּ כּוּלּוֹ. וְיִפֵּירֶנּוּ מִמֶּינּוּ. מַתְנִיתָא כְּמָאן דְּאָמַר. יְקִימֶנּוּ מִמֶּינּוּ. וְיִפֵּירֶנּוּ כּוּלּוֹ. דְּתַנֵּי קַיִּים לַתְּאֵינִים קַיִּים לְכוּלּוֹ. הֵפֵר לַתְּאֵינִים אֵינוֹ מוֹפֵר עַד שֶׁיָּפֵר אַף לָעֲנָבִים. אָמְרָה. קוֹנָם תְּאֵינָה שֶׁאֵינִי טוֹעֶמֶת וְעוֹד עֲנָב. תַּפְלוּגְתָּא דְּרִבִּי יִשְׁמָעֵאל וְרִבִּי עֲקִיבָה. דְּרִבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר. אַחַר הַגֶּדֶר. וְרִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר. אַחַר הָאִיסָּר.

ז משנה: יוֹדֵעַ אֲנִי שֶׁיֵּשׁ נְדָרִים אֲבָל אֵינִי יוֹדֵעַ שֶׁיֵּשׁ מְפִירִין יָפֵר. יוֹדֵעַ אֲנִי שֶׁיֵּשׁ מְפִירִין אֲבָל אֵינִי יוֹדֵעַ שֶׁזֶּה נֵדֶר. רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר לֹא יָפֵר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים יָפֵר.

הלכה: יוֹדֵעַ אֲנִי שֶׁיֵּשׁ נְדָרִים כול׳. אָמַר רִבִּי זְעִירָא. טַעֲמָא דְרִבִּי מֵאִיר עִילָּה הִיא רוֹצָה שֶׁתְּהוֹר וְיִנָּרְשֶׁנָּה. דִּלְכֵן הָיָה לוֹ לְנָרְשָׁהּ מִשָּׁעָה רִאשׁוֹנָה.

ח משנה: הַמּוּדָּר הֲנָיָיה מֵחַבְרוֹ וְהוּא רוֹצֶה לָתֵת לְבִתּוֹ מָעוֹת אוֹמֵר לָהּ חֲרֵי הַמָּעוֹת הָאֵילּוּ נְתוּנִים לָךְ בְּמַתָּנָה וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יְהֵא לְבַעֲלַיִךְ רְשׁוּת בָּהֶן. אֶלָּא מַה שֶּׁאַתְּ נוֹשְׂא וְנוֹתֶנֶת בְּפִיךְ.

הלכה: הַמּוּדָּר הֲנָיָיה מֵחַבְרוֹ כול׳. תַּנֵּי. וְלֹא לֵיךְ. אָמַר רִבִּי. מָאן תַּנָּא. וְלֹא לֵיךְ. רִבִּי מֵאִיר. דְּרִבִּי מֵאִיר עֲבַד יַד הָעֶבֶד כְּיַד רַבּוֹ. מִפְּנֵי שֶׁאָמַר. וְלֹא לֵיךְ. הָא אִם לֹא אָמַר. וְלֹא לֵיךְ. זָכַת הָאִשָּׁה זָכָה בַּעֲלָהּ.

ט משנה: וְנֵדֶר אַלְמָנָה וּגְרוּשָׁה כֹּל אֲשֶׁר אָסְרָה עַל נַפְשָׁהּ יָקוּם עָלֶיהָ. כֵּיצַד. אָמְרָה חֲרֵינִי נְזִירָה אַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם אַף עַל פִּי שֶׁנִּישֵּׂאת בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר. נָדְרָה וְהִיא בִּרְשׁוּת הַבַּעַל וְהֵיפֵר לָהּ. אָמְרָה חֲרֵינִי נְזִירָה לְאַחַר שְׁלֹשִׁים אַף עַל פִּי שֶׁנִּתְאַלְמְנָה אוֹ נִתְגָּרְשָׁה בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים חֲרֵי זֶה מוּפָר. נָדְרָה בוֹ בַּיּוֹם נִתְגָּרְשָׁה בוֹ בַּיּוֹם הֶחֱזִירָהּ בּוֹ בַּיּוֹם אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר. זֶה הַכְּלָל כָּל שֶׁיָּצְאת לִרְשׁוּת עַצְמָהּ שָׁעָה אַחַת אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר.

הלכה: וְנֵדֶר אַלְמָנָה וּגרוּשָׁה כול׳. הָדָא הִיא רִבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר. אַחֲרֵי הַנֵּדֶר. רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר. אַחַר הָאִיסָּר. הָיָה נֵדֶר וְאִסָּר כְּאַחַת. הֵיךְ עֲבִידָא. אָמְרָה. חֲרֵינִי נְזִירָה לְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם. וְשָׁמַע בַּעֲלָהּ וְלֹא הֵיפֵר לָהּ וְגֵירְשָׁהּ וְהֶחֱזִירָהּ בְּתוֹךְ ל יוֹם. הַיְינוּ נֵדֶר וְאִיסָּר כְּאַחַת.

י משנה: תֵּשַׁע נְעָרוֹת נִדְרֵיהֶן קַיָּימִין. בּוֹגֶרֶת וְהִיא יְתוֹמָה נַעֲרָה וּבָגְרָה וְהִיא יְתוֹמָה נַעֲרָה שֶׁלֹּא בָגְרָה וְהִיא יְתוֹמָה. בּוֹגֶרֶת וּמֵת אָבִיהָ נַעֲרָה בוֹגֶרֶת וּמֵת אָבִיהָ נַעֲרָה שֶׁלֹּא בָגְרָה וּמֵת אָבִיהָ. נַעֲרָה שֶׁמֵּת אָבִיהָ וּמְשֻׁמֶּתֶת אָבִיהָ בָּגְרָה בוֹגֶרֶת וְאָבִיהָ קַיָּים נַעֲרָה בוֹגֶרֶת וְאָבִיהָ קַיָּים. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר. אַף הַמַּשִּׂיא בְתּוֹ הַקְּטַנָּה וְנִתְאַלְמְנָה אוֹ נִתְגָּרְשָׁה וְחָזְרָה אֶצְלוֹ עַדַיִן הִיא נַעֲרָה.

הלכה: תֵּשַׁע נְעָרוֹת נִדְרֵיהֶן קַיָּימִין כול׳. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. שְׁתַּיִם הֵן. וְלָמָּה תַנִּינָן תֵּשַׁע. בִּשְׁבִיל לְחַדֵּד אֶת הַתַּלְמִידִים. וּכְרִבִּי יְהוּדָה שָׁלֹשׁ.

יא משנה: קוֹנָם שֶׁאֵינִי נֶהֱנֵית לְאַבָּא וּלְאָבִיךְ אִם עוֹשָׂה אֲנִי עַל פִּיךְ. שֶׁאֵינִי נֶהֱנֵית לָךְ אִם עוֹשָׂה אֲנִי עַל פִּי אַבָּא וְעַל פִּי אָבִיךְ חֲרֵי זֶה יָפֵר.

הלכה: קוֹנָם שֶׁאֵינִי נֶהֱנֵית לְאַבָּא וּלְאָבִיךְ כול׳. תַּנֵּי. רִבִּי נָתָן אוֹמֵר. לֹא יָפֵר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים. יָפֵר. מִפְּנֵי מָה הוּא מֵיפֵר. חֲבֵרַיָּיא אָמְרֵי. מִפְּנֵי עִינּוּי נֶפֶשׁ שֶׁלּוֹ. רִבִּי זְעִירָא וְרִבִּי הִילָא תְּרֵיהוֹן אָמְרִין מִפְּנֵי נִדְרֵי עִינּוּי נֶפֶשׁ שֶׁלָּהּ.

יב משנה: בָּרִאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִים שָׁלֹשׁ נָשִׁים יוֹצְאוֹת וְנוֹטְלוֹת כְּתוּבָּה. הָאוֹמֶרֶת טְמֵיאָה אֲנִי לָךְ. שָׁמַיִם בֵּינִי לְבֵינָךְ. נְטוּלָה אֲנִי מִן הַיְּהוּדִים. חָזְרוּ לוֹמַר שֶׁלֹּא תְהֵא אִשָּׁה נוֹתֶנֶת עֵינֶיהָ בְּאַחֵר וּמְקַלְקֶלֶת עַל בַּעֲלָהּ. הָאוֹמֶרֶת טְמֵיאָה אֲנִי לָךְ תְּבִיא רְאָיָיה לְדָבָרֶיהָ. שָׁמַיִם בֵּינִי לְבֵינָךְ יַעֲשׂוּ דֶרֶךְ בַּקָּשָׁה. נְטוּלָה אֲנִי מִן הַיְּהוּדִים יָפֵר חֶלְקוֹ וּתְהֵא מְשַׁמְּשָׁתוֹ וּתְהֵא נְטוּלָה מִן הַיְּהוּדִים.

הלכה: רִאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִים כול׳. הָא לֹא הֲבִיאָה רְאָיָיה לְדִבְרֶיהָ פְּשִׁיטָא שֶׁהִיא מוּתֶּרֶת לְבֵיתָהּ. אָמַר רִבִּי הִילָא. לֹא מִסְתַּבְּרָא אִם הָיָה חָבֵר יָחוֹשׁ. וְאִם הָיָה כֹהֵן שֶׁהִיא אֲסוּרָה לוֹכַל בִּתְרוּמָה. אָתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רִבִּי חֲנַנְיָה חֲבֵרִין דְּרַבָּנִין וְהִתִּירָהּ לוֹכַל בִּתְרוּמָה. אָמַר רִבִּי חַגַּיי. אַבָּא יָדַע רֵישָׁא וְסֵיפָא. אִיסְטְרָטִיּוֹת נִכְנְסוּ לָעִיר. וּבָאת אִשָּׁה וְאָמְרָה. אִיסְטְרָטִיּוֹט חִבְּקַנִי וְהִטִּיל שִׁכְבַת זֶרַע בֵּין בִּרְכַּיי. וְהִתִּירָהּ לוֹכַל בִּתְרוּמָה. אָתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רִבִּי יִצְחָק בַּר טָבְלַיי בְּאִשָּׁה אַחַת שֶׁאָמְרָה. הַבִּיאָם שֶׁלִּי פִּיתֵּנִי. אָמַר לָהּ. אֵין הַבִּיאָם אָסוּר. וְאָסְרָהּ. הָכָא אַתְּ אָמַר. וְאָסְרָהּ. הָכָא אַתְּ אָמַר. וְהִתִּירָהּ. תַּמָּן בְּאַת לוֹסֵר עַצְמָהּ וְהִתִּירָהּ. בְּרַם הָכָא בְּאַת לְהַתִּיר עַצְמָהּ וְאָסְרָהּ.

שָׁמַיִם בֵּינִי לְבֵינָךְ. כְּמָא דְשָׁמַיָּיא רְחִיקִין מִן אַרְעָא כֵּן תְּהֵא הַאי אִיתְּתָא רְחִיקָה מִן הַהוּא גַּבְרָא. יַעֲשׂוּ דֶרֶךְ בַּקָּשָׁה. אָמַר רַב הוּנָא. יַעֲשׂוּ סְעוּדָה וְהֵן מִתְרַגְּלִין לָבוֹא דֶּרֶךְ סְעוּדָה.

תַּנֵּי. כָּלוּי אֲנִי מִמָּךְ. פָּרוּשׁ אֲנִי מִמָּךְ. רִבִּי יִרְמְיָה בָּעֵי. וְלָמָּה לֹא תַנִּינָן נָטוּל. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. תַּנִּיתָהּ בְּסוֹפָא. וּנְטוּלָה אֲנִי מִן הַיְּהוּדִים.

נִתְגָּרְשָׁה. תֵּלֵךְ וְתִירְבַּק בָּעַרְבִיִּים שֶׁחָשְׁקָה בָּהֶם.

תַּנֵּי. הָאִשָּׁה שֶׁנָּדְרָה בַּנָּזִיר וְשָׁמַע בַּעֲלָהּ וְלֹא הֵיפֵר לָהּ. רִבִּי מֵאִיר וְרִבִּי יְהוּדָה אוֹמְרִים. הוּא נוֹתֵן אֶצְבָּעוֹ בֵּין שִׁינֶּיהָ. שֶׁכֵּן אִם רָצָה לְהָקֵם מוּקָם. אָמַר. אִי אֶפְשִׁי שֶׁתְּהֵא נְזִירָה. יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתוּבָּתָהּ. רִבִּי יוֹסֵי וְרִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִין. הִיא נוֹתָנָה אֶצְבָּעָהּ בֵּין שִׁינֶּיהָ. שֶׁכֵּן אִם רָצָה לְהָקֵם מוּקָם. אוֹ שֶׁאָמְרָה. אֶיפְשַׁר שֶׁאֶהֱא נְזִירָה. תֵּצֵא שֶׁלֹּא בִכְתוּבָּתָהּ. דַּל כֵּן מָה כֵן אָמְרֵי רִבִּי מֵאִיר וְרִבִּי יְהוּדָה בַּמִּשְׁנָה הָאַחֲרוֹנָה. וְאַפִּילוּ בַּמִּשְׁנָה. מִפְּנֵי מָה אֵינוֹ מֵיפֵר לָהּ. רִבִּי יוֹסֵי וְרִבִּי שִׁמְעוֹן בַּמִּשְׁנָה הָאַחֲרוֹנָה. וְאַפִּילוּ תֵּימָא בַּמִּשְׁנָה רִאשׁוֹנָה. מִפְּנֵי מָה נָדְרָה.